

Je sneg presenetil?

Velikost problema, ki ga povzroča sneg, je - velja tudi za sneg decembra 1994 na Dolenjskem, v Beli krajini, Posavju ter na območju Kočevja in Ribnici - odvisna od tega, na kateri strani okna si. V današnji anketi Dolenski list skuša predstaviti nekaj mnenj o tem, ali so obilne snežne padavine ob koncu lanskega decembra povzročile težave in kako je kdo doživljal te nevšečnosti. Splošno veljavnega odgovora o marljivosti cestarjev in komunalcev, ki so se zagnali v debelo belino, preprosto ni, ker so bile razmere različne od vasi do vasi in od občine do občine. Pravilo, ki se je najbrž potrdilo tudi to zimo, je verjetno to, da bolj ko jejava na ulica ali cesta stranska, manj sta bila na njej in ob njej lopata in plug. Do takrat, ko je sneg ponehal, ali kmalu potem, so delavci sicer kar dobro uredili večino ulic in cest. Do zamud je verjetno prihajalo tudi zato, ker sta sol in stroj očitno nemočna, dokler pada sneg. Nekateri primeri potrjujejo čisto nekaj drugega. Kaj, si bodo bralci povedali sami. Omenimo le, da so dan po najhujšem sneženju v Sevnici splužili in naredili prevozno strmo cesto prav na sevnški grad. V Novem mestu so v tem času osebni avtomobili dobredeno nasedali na naritem sneg na glavni cesti pred osrednjim parkirno hišo, na Seidlovi v Ločni pa so jih globoke ledene udarne lame tresle, da je bilo strah.

BOŽIDAR GROZNIK, lastnik servisa Ford Groznik, Trebnje: "Glede na to, da je bilo tako močno sneženje vendarle presenečenje za cestarje, jih ne bi mogel grajati, torej to velja tudi za trebanjske razmere. Ker sem veliko na cesti, lahko rečem, da so bile ceste na Dolenjskem približno tako splužene kot drugod po Sloveniji. Na dolenskih cestah pa je bilo veliko preveč peska in bi se o tem moral pogovoriti cestari in zavarovalnice."

TONE TRAVEN, komisionar, viličarist v skladislu Jutranjke Sevnica: "Ceste so bile v Sevnici ob nedavni snežni ujmi v glavnem dobro splužene, tako da sem lahko prisel z avtom v službo na Radno. Samo bankine in pločniki so bili predlogi neocisceni. Zato so posebej peski tokrat še najbolj žnastradali". Tisti, ki so peščali čez novi most čez Savo, so se pritoževali, da so gaziли po celem snegu in se plundre niso cestari dolgo odstranili."

SAŠA ŠTEFANIČ, prodajalka v Emioni v Črnomlju: "Če kdaj, potem so prav prvi sneg letoski zimi vremenoslovci napovedali zelo točno. Žal so bili tisti, ki bi morali počistiti sneg s cest in pločnikov, bolj slabo pripravljeni. Navadno so ga le premetavali s ceste na pločnik in narobe. Res, da je bila prva snežna odeja debela kar pol metra in da strojev ni v izobilju, toda v nekaj dneh bi sneg lahko odvzeli, vsaj iz središč večjih naselij."

MARTIN GOŠENCA, zidar z Radovičem pri Metliku: "Največje presenečenje te zime je bilo, da je na hitro zapadlo toliko snega. Veliko lažje bi bilo, če bi bilo snega manj, a menim, da je čiščenje kar dobro steklo, ko so se organizirali. Med ljudmi je bilo tudi precej nestrpnosti, predvsem pri tistih voznikih, ki se sami niso pripravili na zimske razmere. Po vseh pa si moramo me seboj sami pomagati pri čiščenju snega, saj se ne moremo zanašati na druge."

NIKOLA PADEVSKI, predsednik kraljeve skupnosti Novo mesto-Center: "Zimsko službo velja letos pohvaliti, čeprav je bilo ob velikem snegu na račun komunalcev in cestarjev izrečenih precej pripom. Ko zapade takšna količina snega, odpove vsaka znanost. Lahko je tistim, ki vse skupaj opazujejo skozi okno tople izbice in kritizirajo vse počez, namesto da bi se oblekli in z lopato prihiteli na pomoč."

ROBERT SOMENSARY, namestnik komandirja policijske postaje v Kočevju, pristojen za prometno varnost v občini: "Ob sneženju v decembri so bile magistralne in regionalne ceste v glavnem prevozne, čeprav je bilo zaradi predpisa o pluženju nekaj težav. Za take izredne razmere bi cestno podjetje in Komunala potrebovala več mehanizacije. Komunala bi v mestu potrebovala rolbo. Iz prometa smo izločali neprimerno opremljena vozila."

JANEZ MIHELIČ, gozdarski inspektor iz Ribnici: "S cestno službo je pa tako: če hoče, pluži, sicer pa ne. Če pa govorim resno, naj povem, da v prvih dneh po sneženju ni bilo vse v redu, potem pa se je izboljšalo. Včasih so namreč plužili peskokoparji, zdaj pa se je nekaj zataknilo pri denarju. Ko je bilo to urejeno, so plužili. K slabostim je prispevalo tudi to, da starih služb ni, nove pa po volitvah pa še niso zaživelje."

DARINKA MEŽIČ iz Krškega: "Glede na razmere, kot so bile ob prvem snežnem zmettu, sem bila s pluženjem glavnih cest zadovoljna, veliko slabše pa je bilo s stranskimi. Že pred zimo bi morali vedeti, kako bo ob večjem sneženju pluženje potekalo, plužiti pa bi morali dan in noč, ne glede na višino zapadlega snega, da se sneg ne bi prikel cestu. Za lokalne ceste bi se za pluženje lahko dogovorili v KS."

SLAVKO BIZJAK, ekonomski tehnik z Jesenic na Dolenjskem: "Pravila so taka, da šele takrat, ko se nabere 10 oz. 15 cm začnejo čistiti ceste, zato za zagate na zasneženih cestah niso krivi izvajalci, ampak predpisi. Za te namene bi bilo treba nameniti več denarja, podjetja, ki skrbijo za ceste, pa se ne bi smela pustiti presenetiti, ampak v primeru večjih padavin preusmeriti vse delave in stroje na čiščenje cest."

DELO NE SME TRPETI, LJUDJE TUDI NE

RIBNICA - Vršilec dolžnosti načelnika upravne enote v Ribnici Janez Henigman je povedal, da so upravno enoto že registrirali in tudi potrebne žige že imajo. Do 12. januarja bodo dobili dokončni spisek svojih zaposlenih, na osnovi katerega bodo opravili razpored del. Trenutno je v enoti zaposlenih 29, to število pa se bo po dokončani reorganizaciji lahko le malo zvečalo ali zmanjšalo, saj kaže, da bo ostalo zaposlenih nekako 26 do 30 ljudi. Zdaj, ko se preurejajo, je njihova glavna naloga doseči, da reorganizacije občani ne bodo občutili in da bodo pri njih lahko opravili vse tisto, kar so doslej. Dokončni akt o sistematizaciji delovnih mest bo predvidoma sprejet hkrati s sprejemom statutov. Rok za to je 6 mesecov.

Kanižarici le še dve leti življenja?

Zakon o zapiranju premogovnikov, med njimi tudi kanižarskega, predvideva začetek zapiranja leta 1997 - V Kanižarici bi radi odkopali že odprte zaloge

KANIŽARICA - Državni zbor je tukaj pred novim letom sprejel Zakon o zagotavljanju sredstev za zaprtje rudnikov rjavega premoga Zagorje, Senovo in Kanižarica. Zakon predvideva, da bo država zagotovila za omenjene rudnične površine, pokrila delne stroške proizvodnje in kadrovsko-socialnega programa.

Po besedah Tomislava Sekovaniča, tehničnega vodje delovne enote rudnika rjavega premoga Kanižarica, so zadovoljni s sprejemom zakona, saj se je tako država obvezala, da bo reševala ruderje in premogovništvo.

Dodal pa je, da je bila leta 1990 sprejeta 4. varianta izkoriscanja rjavega premoga, po kateri bi rudnik Kanižarica obratoval do leta 2.000 z izkopom 80.000 ton na leto, in šele potem bi ga začeli zapirati. Toda

medtem je bila sprejeta varianta D1, ki predvideva izkop premoga v Kanižarici le še v letošnjem in prihodnjem letu, in sicer le po 20.000 ton na leto, potem pa bi sledilo triletno zapiranje rudnika.

Še letos naj bi ustavili tudi samostojno podjetje Rudnik Kanižarica v zapiranju, d.o.o.

"Kot so nam razložili, je poglaviti razlog za varianto D1 zmanjšan plasman premoga na trgu, kar vpliva na (ne)uspešnost poslovanja. Težji so montanegeški pogoji, zaloge premoga pod zemljo so manjše, premog je slabše kakovosti. Vendar pa je vsaj v Kanižarici v sedaj odprtih jamskih prostorih najkvalitetnejši premog, kar so ga v tem rudniku odkopavali v 138 letih, kar je odprt," je povedal Sekovanič. Sedaj izkopavajo premog 280 do 290 metrov pod zemljo, kar je najnižja točka doslej. To je 4. sloj, katerega zaloge znašajo 200.000 ton. Ta premog vsebuje le 0,8 odst. žvepla, 8 odst. pepela, njegova kurilna vrednost pa je ugodna, in sicer 16,5 gigajula na

tono premoga. Poleg tega je izkop v 4. sloju zaradi bližine transportnih poti najbolj ekonomičen. Po Sekovaničevih besedah bi bila velika škoda, če bi že odprte zaloge za vedno ostale pod zemljo. Res je tudi, da ima Kanižarici še precej neopravnih zalog.

Ne glede na želje kanižarskih rudarjev je sedaj zanje edino oprijemljiv omenjeni zakon, s pomočjo katerega bo država razbremenila rudnike pri njihovem postopnem zapiranju tako socialnih kot finančnih problemov.

• **V rudniku Kanižarica sedaj nimačo zalog izkopanega premoga, ampak prodajo vse sproti. Največji kupec je še vedno ljubljanska Toplarna, ne nazadnje tudi zato, ker je premog trenutno dobre kakovosti. Sicer pa prodajajo premog po vsej Sloveniji, nekaj pa tudi na Hrvaško.**

Sedaj je v Kanižarici 193 zaposlenih, a nihče od njih naj ne bi po obljubah države ob zaprtju ostal na cesti. Za mlajše naj bi država zagotovila prešolanje, došolanje ali prekvalifikacijo. Za starejše pa v rudniku pričakujejo zakon, ki jim bo omogočil upokojitev pod ugodnejšimi pogoji.

M. BEZEK-JAKŠE

TEČAJI IN IZPITI IZ SLOVENSKEGA JEZIKA

s preizkusom znanja po programih:

- za pridobitev državljanstva,
- za hrvaško ali srbsko govoreče.

Prijave in informacije:

RIC Novo mesto

Ulica talcev 3a

vsak dan od 8.00 do 16.00

telefon: (068) 21-319, 21-640

CREVARSTVO MAJER tel. 061/722-263 MESARJI, GOSTINCI, TRGOVCI...

Crevarstvo Majer vam nudi po ugodnih cenah:
 — vse vrste (uvrženih) kalibriranih naravnih črev
 — umetne ovitke
 — mrežice
 — aditive iz programa TKI Hrastnik
 — nože Dick, Tukan (Solingen)
 — za trgovine vse vrste vakuum pakiranih naravnih črev (paket 10 do 25, 50 m)

Čreva in vse ostalo lahko dobite v maloprodajni trgovini v Ljhanu, Goričica 1c, p. 61230 Domžale, in v času od 4. 11. 94 – 15. 2. 95 na ljubljanski tržnici. V Ljhanu pa od 1. 11. 94 naprej dobite tudi vse, kar potrebuje za kolino. Se priporočamo.

RIC RAZVOJOVNO IZOBRAŽEVALNI CENTER NOVO MESTO, p.o.
Ulica Talcev 3a, 61000 Novo mesto, Tel. 068/ 21-319, 21-640, Fax 068/ 21-519

Pojdimo v šolo februarja!

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

- kombinirani oddelek 7. - 8. razred
- prijave in vpis: **DO KONCA FEBRUARIA**
- ŠOLANJE JE BREZPLAČNO

PRIJAVE IN INFORMACIJE:

RIC NOVO MESTO, Ulica talcev 3a
vsak dan od 8. do 16. ure

družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., NOVO MESTO

OBJAVLJA NAMERO,

da bo po pridobitvi ustreznega dovoljenja

ustanovila svojo drugo

POOBLAŠČENO INVESTICIJSKO DRUŽBO,

zanj objavila prospekt o javni ponudbi ter ob izpolnitvi vseh zakonskih pogojev začela

ZAMENJEVATI LASTNIŠKE CERTIFIKATE ZA DELNICE POOBLAŠČENE INVESTICIJSKE DRUŽBE.

Družba bo tudi takoj, ko bo mogoče, pojasnila politiko naložb omenjene pooblaščene investicijske družbe.

(Objava je glede na Uradni list RS 6/94 vezana na 8. točko 103. člena Zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje)

OBVEŠTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva, delovne ljudi in občane obveščamo, da je po sklepnu Izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, sprejetem na seji dne 29.11.1994 (sklep objavljen v Uradnem listu RS št. 78/94)

JAVNO RAZGRNJEN OSNUTEK UREDITVENEGA NAČRTA KAMNOLOMA KLEK PRI ŽUŽEMBERKU

v času od 23.12.1994 do 24.1.1995, in sicer:

- v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Seidlova cesta 1 (I. nadstropje)
- v prostorih krajevne skupnosti Žužemberk

JAVNA OBRAVNJAVA

osnutka ureditvenega načrta kamnoloma Klek pri Žužemberku:

v četrtek, 19.1.1995, ob 18. uri v prostorih krajevne skupnosti Žužemberk.

Do poteka javne razgrnitve osnutka lahko daste pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora občine Novo mesto, Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Seidlova cesta 1.

Pri javni obravnavi bodo navzoči izdelovalci osnutka dokumenta, ki bodo dokument podrobneje obrazložili in prisotnim dajali pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto

JUTRI O PREDELAVI MESA NA KMETIJI

RIBNICA - Jutri, 13. januarja, ob 17. uri bo dr. Stanko Renčelj predaval ribniškim kmetom o predelavi mesa na kmetiji. Čas kulin sicer mineva in je torej to predavanje prišlo z zamudo, vendar bolje pozno kot nikoli.

PET ZVEZDIC ŠT. 1

LJUBLJANA - Izšla je prva letošnja številka revije Pet zvezdic, namenjena umetnosti kuhanja in uživanja ob hrani in pijači, ki jo izdaja ČZP Kmečki glas. Odlikuje jo vrsta odličnih barvnih fotografij, med pisiči besedil pa so priznani strokovnjaki, kakršna sta dr. Dražigost Pokorn in dr. Slavica Škocik. Revija stane 550 tolarjev, za stalne naročnike pa je za desetino cenejša.

OPOZORILO PRIDELOVALCEM KORUZE

ČRNOMELJ - Tukajšnja kmetijskosvetovalna služba obvešča pridelevalce koruze, da je na njihovih velikih koruznih ostankov. Ker je tem omogočen razvoj škodljivcev, služba opozarja kmete, naj te ostanke čim prej pospravijo.

Rdečim vinom spet raste veljava

Tako so prepričani v metliški vinski kleti, ki je lani prodala pol milijona steklenic metliške črnine, kar je največ po letu 1986 - Izvrstna vina lanskega letnika

METLIKA - Vinska kmet metliške kmetijske zadruge je v minulem letu prodala milijon 220 tisoč steklenic vina, od tega kar pol milijona steklenic metliške črnine, kar je 23 odst. več kot leto poprej. To je za vinski klet pomemben uspeh, saj je od leta 1986, ko so nazadnje prodali pol milijona steklenic metliške črnine, prodaja rdečega vina padala.

Kot vse kaže, je začelo po znanih zdravniških izsledkih zanimanje za rdeča vina naraščati, tako da v vinski kleti načrtujejo, da bodo letos prodali 550 do 600 tisoč steklenic metliške črnine. Po mnenju vodje vinske kleti Antonia Pezdirca je razlogov za večje povpraševanje po tem vinu še več. Prizna, da je zadružna precej reklamirala prav to vino, poleg tega je arhivska metliška črnina dobila lani na vinskem sejmu v Ljubljani veliko zlato medaljo. Vinarji opažajo tudi, da v zadnjem času prihaja iz zahodnih držav vel zanimanje za rdeča vina.

V vinski kleti ugotavljajo tudi, da je vse večje zanimanje za visoko kvalitetno bela vina. Lani so napolnili 20 tisoč steklenic letniku 1993 in vse prodali, letos pa obljubljajo 30 tisoč steklenic. Prav tako so prodali vseh 21 tisoč litrov portugalske-mladega vina, ki so ga imeli naprodaj zadnja dva meseca lanskega leta.

SUŠENJE SENA PO NOVEM

RIBNICA - Predstavniki Termodynamike so pred kratkim obiskali nekaj kmetij v ribniški občini in se s kmeti pogovarjali o sušenju sena s toplim zrakom. S seboj so prinesli tudi reklamni material in videokaseto o takem sušenju in napravah, ki so za tako sušenje potrebne. V kratkem bodo organizirali za ribniške kmete še ogled teh sušilnih naprav v nekaterih krajih, kjer že sušijo po novem.

Novomeška tržnica najcenejša

Že nekaj mesecev po nizkih cenah prednjači pred Koprom, Ljubljano in Mariborom, ki jih spremlja statistična služba

NOVO MESTO - Zavod Republike Slovenije za statistiko, ki spremlja cene, ponudbo in povpraševanje na ljubljanski, koprski, mariborski in novomeški tržnici, je ponovno v počasi zapisal, da je bilo v decembri večino zelenjavne mogoče najceneje kupiti prav na novomeški tržnici, le solata in cvetata sta bili v Novem mestu najdražji. Povprečna cena jedilnega krompirja je bila decembra na novomeški tržnici 35, na koprski in ljubljanski 40 in mariborski 50 tolarjev. Fizol v zrnju je bil v Novem mestu 280, v Kopru in Ljubljani 300 in v Mariboru 400 tolarjev. Kilogram če-

bule je stal v Novem mestu le 80, v Mariboru 100, v Kopru 140 in v Ljubljani celo 160 tolarjev. Korenje je bilo na novomeški tržnici 100, na ljubljanski in mariborski 120 in na koprski tržnici kar 140 tolarjev. Kislo zelje je bilo v Novem mestu po 150, v Mariboru 170, v Ljubljani in Kopru po 200 tolarjev. Jabolka so bila v Novem mestu po 55, v Mariboru po 70, Kopru po 80 in Ljubljani po 90 tolarjev.

Na prvi petek v januarju na novomeški tržnici kljub praznku treh kraljev ni bilo veliko prodajalcev, pa tudi prodajnih mizic je precej ostalo praznih. Zapisali smo cene naslednjem stvarem: jabolka od 70 do 90, hruške od 50 do 130, koren, kolera, redkev 100, kisla repa 150, smetana 700, sirček 200, krvavice 500, domače klobase 1200, jajca 20, med 400 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavni je bila solata 195, radič 163, čebula 95, zelena 210, zelje 74, paprika 300, pomaranče 65, mandarine 103, orehi 1.000, banane 170, fiziol 210, česen 252 in krompir 37 tolarjev.

J. P.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotni redni tedenski sejem so prodajalci pripeljali 140 do tri mesece starih in 90 nad 3 mesece starih prašičev. Mlajših so prodali 95 po 280 do 320 tolarjev, starejših pa 50 po 210 do 270 tolarjev. Kilogram če-

zno je stal v Novem mestu le 80, v Mariboru 100, v Kopru 140 in v Ljubljani celo 160 tolarjev. Korenje je bilo na novomeški tržnici 100, na ljubljanski in mariborski 120 in na koprski tržnici kar 140 tolarjev. Kislo zelje je bilo v Novem mestu po 150, v Mariboru 170, v Ljubljani in Kopru po 200 tolarjev. Jabolka so bila v Novem mestu po 55, v Mariboru po 70, Kopru po 80 in Ljubljani po 90 tolarjev.

Na prvi petek v januarju na novomeški tržnici kljub praznku treh kraljev ni bilo veliko prodajalcev, pa tudi prodajnih mizic je precej ostalo praznih. Zapisali smo cene naslednjem stvarem: jabolka od 70 do 90, hruške od 50 do 130, koren, kolera, redkev 100, kisla repa 150, smetana 700, sirček 200, krvavice 500, domače klobase 1200, jajca 20, med 400 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavni je bila solata 195, radič 163, čebula 95, zelena 210, zelje 74, paprika 300, pomaranče 65, mandarine 103, orehi 1.000, banane 170, fiziol 210, česen 252 in krompir 37 tolarjev.

J. P.

kmetijski nasveti

Že stres lahko pokvari meso

Domače kolne in domače mesne dobrote so še vedno v čislih, pravzaprav vse bolj, odkar v živinoreji zmaguje (pol)industrijska reja. Odločilna je kakovost mesa in mesnih izdelkov, ta pa je odvisna od vrste živali, starosti, pasme, spola, krmiljenja in ravnanja ob zakolu živali in po njem. Prav pri slednjem lahko domače kolne pridobjijo odločilno prednost.

Da bodo svinina in izdelki iz nje kar najboljši, je treba že mesec dni pred klanjem prenehati krmiti prašiče z nekaterekrmi, kot so pomije, sirotka in podobna krmila, ki povzročajo, da je slanina mehka in mazava. Zaželeno čvrsto slanino in aroma daje krmiljenje z žitom, zlasti z ječmenom, ki spet postaja pomembnejša surovina v živinoreji.

Na kakovost mesa, na njegovo značilno barvo in čvrstost mišičnih vlaken ter prijeten vonj, bistveno vpliva tudi oskrba prašič pred zakonom, prav tako tudi ravnanje z njim. Predvsem je treba preprečiti stres živali. Med stresom se namreč v organizmu poruši fiziološko ravnotežje, nadlevična zleza izloča preveč adrenalina, ta pa spodbudi razgradnjo glikogena v mišicah. Posledica tega so spremembe v mesu, ki poslabšajo njegovo kakovost in vrednost. V dneh pred zakonom mora imeti žival popoln mir, pred samim zakonom pa se ne sme postiti več kot 16 ur.

Odločilen vpliv na kakovost mesa, slanine in izdelkov ima tudi ravnanje po zakolu. Temperatura mesa se mora čim prej znižati, zato je mrzlo zimsko jutro najprimernejši čas za klanje prašičev na kmetih, kjer nimajo hladilnic. V takih razmerah najbolje poteka naravno zakranje mesa, ki preprečuje razmnoževanje gnilobnih bakterij. Dokončno zaščito seveda daje šele globoka zamrzitev pri -18°C v zamrzovalnih skrinjah in omarах.

Dobre in iskane domače mesne izdelke je mogoče narediti le s pravilnim soljenjem in dimljenjem. Sol in dim varujeta pred kvarjenjem, hkrati pa dasta mesu značilno aroma in barvo. Postopek mora biti natančno izveden, saj ni vseeno niti to, kakšen les uporabljam za dimljenje. Najboljši je bukov, gabrov, slivov in česnjev les, dimljenje samo pa je lahko hladno, toplo ali celo vroče (nad 50°C).

Inž. M. L.

KRI REŠUJE ŽIVLJENJE!

TRANSFUZIJSKI ODDELEK NOVO MESTO

ODVZEM VSAK TOREK IN ČETRTEK

od 6. ure do 9.30

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

ODKUPUJE

Vse gozdne sortimente iglavcev in listavcev po najugodnejših pogojih.

Plačilo: v 7 dneh po prevzemu.

Strokovno izvajamo tudi vsa dela v gozdovih (sečnja, spravilo, varstvena, gojitvena dela itd.)

Vse informacije dobite na naših poslovnih enotah, in sicer:

Novo mesto

(068) 321-125

Straža 84-527

Podturn 65-690

Črmošnjice 67-426

Crnomelj 51-147

Trebnej 44-069

Komerciala GG NM 321-913

Se priporočamo!

Se priporočamo!

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemančič

Odločujoča je soodvisnost gojenja in rezi

(Nadaljevanje)

Tisti vinogradniki, ki želijo, da jim nestrokovni delavci pomagajo pri rezi vinske trte, naj zastavijo delo tako, da pomočni delavec opravlja delo po končani presoji moči trsa in ko je trs obrezan na primerno obremenitev.

Če se namerete prej odstranijo šparoni iz preteklega leta, nima več osnove za določanje moči trsa ter smo prisiljeni vse trse rezati na pamet, pri čemer nastanejo tudi velike napake.

Določanje o številu očes, ki naj bi jih pustili pri rezi, izključno na osnovi razvito ne dovoljuje tak obremenitev, pustimo manjše število očes, če je trs prebijen, pa še dodatno povečamo obremenitev, da bo ravnovesje med živiljenjsko močjo in predelkom.

Pri sortah, ki imajo majhne grozde, je možno doseči večjo rodnost (pri enakem številu puščenih očes) z daljšim rodnim lesom.

Na primer: namesto dveh šparonov s po 7 očesi je bolje pustiti en šparon z 12 očesi.

To je pomembno zlasti pri gosto sijenem vinogradu in večji bujnosti trsov. S tem se izognemo večjemu številu nerodnih poganjkov, ki odganjajo na osnovi bujne roze, in pustimo bolj rodno očesa dlej od osnove.

Tako lahko hitro dosežemo (pod pogojem, da ne izsiljujemo pretirane bujnosti z mineralnimi gnojili) ravnovesje med rodnostjo in bujnostjo.

Hujšo napako zagremo, če naredimo nasprotno: če na šibkejšem trsu namesto dveh ali celo več kratkih rezinikov ali penjevcov (do 5 očes) pustimo en sam vendar daljši šparon.

S tem sicer ob manjši listini površini zvečamo količino grozja, vendar bistveno poslabšamo kakovost grozja in zmanjšamo živiljenjsko moč trsa.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Inž. JOŽE MALJEVIČ

Potrebno je vedeti, da očesa na osnovi poganjkov niso enako razvita neglede na njihovo bujnost. Očesa na osnovah daljših in debelejših poganjkov so slabovzravljiva in nimajo rodnega nastavka, kot očesa na osnovah droljših in krajših poganjkov. Zato je nujno, če izbrana roza odstopa od najbolj ustreznih (debeline svinčnika, dolžina nepričrščane roze 15 - 20 dozorelih očes), da temu primerno povečamo ali zmanjšamo število očes na šparonu. Pri debelejši rozi (zanjo se odločimo samo, če ni bolj ustrezen) pustimo do 30 odst. več očes. Nasprotno pa, če se moramo odločiti za predrobnejši tečaj, bodo prejeli spričevalo.

Z delom v gozdovih do treh kmetij

Ivandičevi v Okroglicah v sevniški občini kmetujejo v hribih jugovzhodno od Lisce in so z dobro voljo kos tegobam hribovskih kmetih - Z "etničnim čiščenjem" do 50 ha zemlje

OKROGLICE - Na kmetiji Ivandičevih (na 1. strani lahko občudujemo njihove rekordske kolne), streljaj nad vasjo Okroglice, ki je razložena na južnem pobočju slemena Lovrenca, znanega po zaščitenem rastiču enciana, je marljivi gospodar 59-letni Jože s pomočjo svojih sinov ogladil kar 45 ha zemlje, da se lahko v sezoni na teh strimih brezih breskrbno pase okrog ducata živine.

Zdaj je v sodobnem hlevu 24 glav, 14 brejih krav, 9 telic in bik. Ivandičevi načrtovali skrbijo za povečanje lastne črede. Jože, bosenski Hrvat, rojen v Sanskem Mostu čez Savo, si je v Djurdjevcu izbral za soprogo Nado Smešnjak. Njen dekliški priimek kar prav odslikava njeno veselje, dobrodrušno naturo. In ker se zelo rad pošali tudi Jože, je v hiši gostoljubnih Ivandičevih zmeraj prešerno razpoloženje. Posebej še, kadar so doma vsi sinovi s svojimi družicami in otroki.

Jože si je s trdim delom v gozdovih in prodajo lesa ustvaril precejšnje premoženje. Leta 1964 je prišel v sos

edno laško občino in odkupil 15 ha veliko kmetijo Leopolda Senice na Lokavcu 35, zatem je na območju sevniške občine kupil še kmetijo Suhodolčanovih in Prašnikarjevo domačijo, znano po kurirski postaji med NOB in tragični smrti kurirjev, ki so oktober 1944 počivali v skedenju Prašnikarjevih. Nemci so takrat v vasi požgali 11 poslopij. Ivandič v šali poimenuje to združevanje kmetij "etnično čiščenje". V teh 50

Dva para volov za eno črko

Kako se je preimenoval edini Kočevar na Uršnih selih

URŠNA SELA - Malo je ljudi, ki sploh vedo, da so včasih na slovenskih tleh kot nemški otok dolga stoletja živel Kočevariji. Kaj šele, da bi o tem vedeli kaj več. Kočevariji so svoje kraje bolj ali manj prostovoljno zapustili med drugo svetovno vojno in danes od njihovih nekdanjih vasi v glavnem ni ostalo nič več. Le redki so na naših krajih nihjivo potomci, ki še znajo njihov arhaični jek, izdajajo pa jih priimki kot Mausser, Kump, Butscher, Pureber, Samida.

Včasih se je točno vedelo, kje je meja med kočevarskim in slovenskim svetom, na primer: Laze so bile povsem kočevarska vas, in to zadnja na tej strani in edina ob železnici sploh, sosednja Uršna selo pa povsem slovenska. Stari ljudje še vejo povedati, da je šla meja med slovenskim in kočevarskim svetom med želesniško "vahtnico" in bližnjo kapelico. Po vojni so od Kočevarjev izpraznjene Laze v glavnem naselili tako imenovani kolonisti, ljudje brez zemlje in imeta, tako da sta danes v celi vasi le še pri dveh hišah kočevarska priim-

Matija Zamida

ka. Na Uršnih selih pa se le pri eni hiši da slediti kočevarskemu rodu, in še tam je zgodba posebej zanimiva. Pričujejo jo Matija Zamida, prizadovni predsednik krajevne skupnosti:

"Moj rod je kočevarski. Kočevariji v Sloveniji se v glavnem niso poročali med seboj, to je bila velika izjema. V prvi polovici prejšnjega stoletja pa se je na Uršna selu, povsem slovensko vas, prizadal Kočevar, neki Mihail Samida, ki je, kot piše na spomeniku na pokopališču, umrl 1868." To je bil Matijev praded. Njegov sin, Matijev starci oče, je bil Franc Samida. "Še moj oče mi je pričeval, da ljudje v slovenskih vseh niso matrični Kočevarji. Očetova tetka Karolina se je poročila v Prapreče pri Straži v Kuloveču hišo. Če je v družini prišlo do nesporazumov ali prepirov, so ji takoj oponesli: Tiho bodi, Kočevarica! Samidova družina na Uršnih selih pa je bila edina kočevarskega rodu v naši vasi." Domačija je bila trdna, kmetija največja v vasi in so imeli celih 30 ha posesti. Še danes sodi k tej rodini 25 ha zemlje.

"Moj starci oče Franc, ki je umrl leta 1936, se je leta 1886, da bi nekako zakril svoj kočevarski priimek, preimenoval. Pravzaprav je zamenjal samo eno črko in priimek Samida spremenil v Zamida." To pa v tistih časih ni bilo poceni, saj je, kot je Matija pričeval, njegov oče, za to plačal toliko, da bi za tisti denar lahko kupil dva para volov. "Jaz sem še videl papirje o tem preimenovanju, mislim, da so prišli z ljubljanskim glavarstvom, sedaj pa ne vem, če sploh še kje so," pravi Matija, pravi Uršenčan. "Že mojemu očetu ni nikje več oponesel, da je Kočevar, kaj šele meni!" pove krepki in čili možak, tudi vnet lovec in eden redkih, ki v teh krajih še kuha izvrsten brinjevec.

A. B.

Krkina zdraviliška "tovarna"

Krka Zdravilišča so lani ustvarila 27 milijonov mark prihodka, investirala pa 8 milijonov mark - Veliki načrti za letos, ko se jim bodo pridružile še Rimske Toplice

NOVO MESTO - Ena od dveh Krkinih hčera, družba Krka Zdravilišča, je uspešna zdraviliško-gostinsko-turistična "tovarna". In to ne samo po svoji dejavnosti, ampak tudi po številu zaposlenih; teh je kar 510, torej res za lepo tovarno.

V lanskem letu so Krkina Zdravilišča ustvarila 27 milijonov nemških mark celotnega prihodka, kar je 6 odst. več kot leta 1993. V Dolenjskih Toplicah, na Otočcu,

Vlado Petrović

Strunjanu in njihovem novomeškem gostinskem delu so imeli v lanskem letu 283.000 nočitev, od česar petina odpada na tuje goste, kar je 17 odst. več kot leto poprej. Skozi celo leto so bile njihove zdraviliške zmogljivosti zasedene 80-odst., kar je celo več, kot bi bilo za delo idealno; v klasičnem turizmu, kamor v okviru Krkinih Zdravilišč pričevajo Otočec in novomeško gostinstvo, pa je zasedenos precej manjša.

Celo leto je družba Krka Zdravilišča poslovala z dobičkom. To jim je omogočalo intenzivno vlaganje v razvoj turizma, za kar so lani namestili celih 8 milijonov mark; seveda tako, da jim je mati Krka pomagala z dolgoročnimi krediti. Tako so lani v Šmarjeških Toplicah zgradili nov zavrt bazen, prostore za hidroterapijo ter povsem obnovili bazensko tehniko, ki sedaj zagotavlja eno najkvalitetnejših kopaliških vod v Sloveniji. V Šmarjeških Toplicah so se povsem obnovili odprt bazen, prenovili hotelsko restavracijo in na novo uredili recepcijo. Na Otočcu je bila lani seveda njihova največja naložba izgradnja sodobne športne dvorane s teniškimi igrišči in drugimi športno-rekreacijskimi površinami. Da je bila odločitev za to investicijo smotrna, kaže tudi polna zasedenos tega dolenskega teniškega središča že v prvem mesecu delovanja.

Plača so bile lani v Krki Zdraviliščih višje, kot jih dolga kolektivna pogodba, poleg tega so izplačali poln regres, med letom delili dobiček, na koncu leta izplačali še 80 odst. neto povprečnega osebnega dohodka kat 13. plačo in k tej dodali še za 20 tisočakov bonov.

li cesto skozi zdraviliški kompleks. Največja njihova letošnja novost pa bodo Rimske Toplice, katerih večinski lastnik je Krka in jih bodo povsem obnovili.

Poleg investicijske dejavnosti bo Krka Zdravilišča letos vlagala znanje in denar v izgradnjo informacijskega sistema, ki bo omogočil boljše poslovanje. "Letos bomo skušali dobiti mednarodni certifikat o kakovosti za storitvene dejavnosti ISO 9002," napoveduje direktor Petrović.

V letošnjem letu prehaja novomeški hotel Metropol v celoti v Krkin oddelek Standard; povsem ga bodo prenovili, tako da bo dosegel kakovost 4 zvezdic, služil pa bo v prvi vrsti za izobraževanje Krkinih delavcev in sodelavcev, seveda pa bodo njegova vrata odprta tudi za ostale goste. V Novem mestu bo v okviru Krke Zdravilišč ostala le še Restavracija pri vodnjaku, ki jo nameravajo dodača prenoviti brž k bodo rešena lastninska vprašanja in jih tako vrnili sloves, ki ga je imela dolga leta.

A. BARTELJ

KRKINO DARILO TROJČKOM IN ČETVERČKOM - Tuk pred iztekom starega leta je novomeška Krka bogato obdarila tudi štiri novomeške trojčke in ene četverčke. Skupaj je ta uspešna in darežljiva firma, ki si želi čim več domaćih kadrov, tem otrokom za novoletno darilo namenila 700.000 tolarjev. Krka je že več kot 10 let pokrovitelj novomeškega doma starejših občanov in od lani tudi varstveno-delovnega centra. Ob izteku lanskega leta so za nakup medicinske opreme v domu starejših občanov in za glasbila za delovno-varstveni center prispevali milijon tolarjev. Na sliki: krkaš, univ. prof. dr. Miha Japelj, med obdarovanimi otroki. (Foto: A. B.)

KRKINI UPOKOJENCI - V petek, 6. januarja, je Krka pripravila tradicionalno novoletno srečanje za svoje upokojence. V Krki že vsekozi posvečajo posebno pozornost svojim upokojencem, saj se zavedajo, da se Krki uspehi tudi rezultat dela njihovih upokojencev. Teh je sedaj že več kot 840, na srečanje v novomeško športno dvorano, kjer jih je zavabila ansambel Lojzeta Slaka, pa jih je prisko več kot 550. O Krkinih uspehih in načrtih jim je spregovoril generalni direktor Miloš Kovačič, ki je tistim 62-im, ki so se upokojili v lanskem letu, izročil spominska darila. Vsakemu svojemu upokojencu Krka ob novem letu podari 100 mark v tolarjih, prav toliko pa poleti primakne za dopust. Poleg tega imajo vsi Krkini upokojenci še poseben popust v Krkinih zdraviliščih. (Foto: A. B.)

SREČANJE Z NOVINARIJI - Prvi četrtek v novem letu je vodstvo novomeške tovarne zdravil Krka pripravilo na Otočcu srečanje z slovenskimi novinarji in uredniki, ki spremljajo dogajanje v tej uspešni firmi. O lanskem postavljanju, letošnjih načrtih in nadaljnji usmeritvi Krke je na sproščen način spregovoril generalni direktor Krke Miloš Kovačič, z njim pa so bili vsi člani ožrega Krkinega vodstva. (Foto: A. B.)

Novomeška kronika

SNEG - Sneg zna biti prava nadloga in zgaga. Zlasti če clovek ne živi ob glavnem cesti, ki jo redno plužijo. Prebivalci Brezja v Gotni vasi, na tančnejši ulici Ob potoku, na visokem snegu tudi po dva tedna niso mogli do svojih hiš z avtom (pa tudi ven ne, seveda). Nobene prošnje na krajevno skupnost za pluženje niso nič zaledle. Letos pa se je eden od njih obrnil naravnost na občino, in to na Grahka in na župana Koncilijo. In je zaledlo. Ljudje so zadovoljni, oblast pa tudi.

ZGAGA - Prve dni v novem letu v trgovinah na Glavnem trgu ni bilo mineralne vode donat. Pa se človek sprašuje, ali je to pomanjkanje naredila dobra televizijska reklama: Kaj pomaga, ko peče zgaga? Seveda je odgovor donat. Ali pa je v Novem mestu toliko želodčnih bolnikov. Morda pa je šlo za kombinacijo obogaja: novoletna zgaga pa že tako in tako zdelan želodci in dvanajstniki. Da bi pogosteje zapeleklo še trgovce!

UPOKOJENCI - Po dobrimi pogostivji je potreboval donat najbrž tudi marsikateri od Krkinih upokojencev, za katere so pripravili lep novoletni sprejem v novomeški športni dvorani. Ne samo, da se je dobro jelo in pilo, da je bilo še bolj veselo, jim je igral še Lojze Slak. Manj veseli, zlasti bolj prizadeti pa so bili nekateri upokojenci Novoteksove Tkani. Prejšnja leta so vse povabili na novoletno srečanje, jim pripravili kosilo in še kilo blaga so dobili. Letos pa so povabili le tiste, ki so v to firmo vložili svoj certifikat. Torej je bilo to srečanje certifikatorjev, ne zgarančnih delavcev in delavcev, ki so za bedno plačo v hrupni proizvodnji pustili svojo mladost.

NAZDAR! - Takole sta na Krkinem sprejemu na Otočcu novemu letu nazdravila dva že malo utrujenia pričetka slovenskih pokrajinščin za menjanih novinarjev - Ivo Kuljaj in Sandi Pirš. Kuljaj (levi), sicer trdovraten Podgorec iz Gabrja, s svojo bojevitostjo hruso pri sindikatu Delavske enotnosti, Pirš pa je iz Ljubljane prisel radijoč za dobit. Dolenje. Preverjeno: naslednji dan nista pila donata.

ENA GOSPA JE REKLJA, da se ministrica Kovačiča kužla obnaša, kot bila v vladu. Nobenega ne pusti bližu, kdor pride mimo, ga popade.

SUHOKRANJSKI DROBIZ

NOVOLETNI SKOKI - Skoki prvega v novem letu so v Soteski klub slabemu vremenu pritegnili več sto gledalcev. Klub dobrji organizaciji je seveda nastal tudi prometni zastoj, kakršnega ne pomni Soteska niti ob vseh obiskih dosednjih državnikov. Pred petimi leti je dal Anton Skufca prvo pobudo, da bi se na novega leta dan osvežil v Krki. Skoraj pol stoletja pa je že, odkar je le pet kilometrov višje pozimi skakal v vodo z mosta na Dvoru E. Milan Černe, kar je lep dokaz, da so tudi suhokranji pravi kaveljci.

KULTURNO PREBUJANJE - Mladi z Dvora so se odločili za skupno silvestrovjanje. V kulturni dvorani na Dvoru se jih je precej zbralno tudi iz drugih vasi.

GASILSKI KOLEDARJI - Gasilci sektorja Žužemberk so tudi letos krajane presenetili z novimi koledarji. Posebno so zanimivi koledarji gasilcev iz Hinj, Križev, Dvora in Žužemberka. Na njih so fotografije njihovih gasilskih domov in najnovejših pridobitev.

NAJBOLJE ŽELJE - Najboljše želje so izrekli gasilci z Dvora ustanovnim članom GD Dvor in nekaterim starejšim članom društva. Gasilci so voščili in začeleli zdravja tudi najstarejšemu Dvorjanu Jožetu Strajnarju, ki te dni slavi 84 let. Jože klijut letom še plete košare in koše.

S. M.

Vsak dan več odjemalcev plina

KOMUNALA NOVO MESTO BO GRADILA PLINOVOD NA DRSKI IN PREDVIDOMA NA GRMU - MOŽNE PASTI CENEJŠIH KONCESIONARJEV - M. KELVIŠAR: DOBRO DELO NI POCENI - NOVO MESTO ŽE UMAZANO

NOVO MESTO - Komunala Novo mesto bo letos podaljšala sedanji mestni plinovod, in sicer bo gradila omrežje na Drski. Če bo na voljo zadostni dežar, bodo dobili plin tudi bodoči porabniki na Grmu. Zdaj dobra tretinja Novega mesta že ima plinovod.

Na Drski bodo zgradili poleg primarnega omrežja tudi merilno-regulacijski postaji pri Revozu, bo veljalo nekaj več kot 33 milijonov tolarjev. Omenjena cena za ta plinovod in za tistega na Drski vključuje samo vrednosť napeljavne plina. Dejstvo pa je, da se Komunala ob gradnji plinovoda običajno loteva istočasno še vodovoda in kanalizacije. Naložba je zaradi takega zdrževanja del dražja, vendar so stroški v skupnem seštevku manjši, kot bi bili, če bi vsakodien prenesen zadev delali posebej.

Zaradi takega načina dela prihaja do razlike med ceno, ki jo postavlja Komunala, in ceno, za katero bi gradili plinovod koncesionarji. "Komunala skuša kot dober gospodar narediti

vso infrastrukturo obenem, medtem ko sicer cenejši tujci nočajo slišati o kaki napeljavi vodovoda in gradnji kanalizacije. Je tudi bojanec, da bi tujci investitor izdelal omrežje, ki bi vzdržalo obdobje njegove koncesije, po preteklu tega pa bi Novo mesto prevzelo iztrošene naprave," pravi Marjan Kelvišar, v.d. direktorja Komunale Novo mesto.

Po Kelvišarjevih zagotovilih je Komunala v zvezi z gradnjo plinovoda že dokazala, da zna dobro delati,

Marjan Kelvišar

le denar je potreben. Finančne uganke so po direktorjevem predvičanju rešljive. "Mislim, da nam bo uspelo dobiti ugodne kredite. Pogodili smo se z Krekovo banko in ta bo dala posojilo z ugodnimi pogoji. Do sedaj je dajalo najugodnejše kredite ministrstvo za okolje in prostor. Je pa res, da ministrstvo zagotavlja samo

M. LUZAR

četrtino potrebnega denarja. Drugo četrtino daje občina, preostala polovica potrebnega denarja pa je delež Komunale, ki daje prednost plinu kot energetskemu viru. Razlogov za tako novomeško dobrodošlico plinu je več, med njimi je potreba, da Novo mesto s svojim onesnaženim zrakom ni več na seznamu čistih mest. Tovrstna onesnaženost je sicer še pod kritično mejo, vendar spada Novo mesto v 3. območje, kar pomeni, da je zrak onesnažen že nad dovoljeno mejo.

KAOS - Črnomaljci niso slepi, da ne bi opazili vedno večjega števila neregistriranih avtomobilov po njihovih cestah. Tem se navadno ob koncu tedna pridružijo še motorji brez dušilcev, tako da je cestni nered zares popoln. Tudi na policijski postaji v Črnomlju priznavajo, da je prometno-varnostna kultura udeleževanje v prometu iz leta v leto slabša. Prav gotovo tudi zato, ker so tisti, ki jim je povzročanje nereda na cestah tako pri srcu ugotovili, da jih le malokdaj doseže šiba pravice. Večina prijav, ki jih dajo policistci sodniku za prekršek, zaradi obilice dela namreč zastara.

ODGOVOR PA TAK - Semičani so že pred časom opozorili, da tisti, ki čistijo cesto od Tajčbira proti semički železniški postaji, ne očistijo zamašenih odtokov, zato ob deževju teče voda ljudem pred hišo. Pa so dočakali tudi odgovor. Ta pravi, "daje odvodnjavanje meteorne vode res problematično v osnovi, po drugi strani pa vso stvar otežujejo prebivalci, ki si ograjajo parcele pred vodo in ker je to bistveno preveč, nekje predre nasip, vrde na parcelo in napravi skodo". Naj razume, kdor more.

OGLEDALO - Očitno imajo Semičani Tajčbira nasploh zelo v čistih, saj že nekaj časa maledujeta za ogledalo, ki naj bi stalo tam nekje. A na Republiški upravi za ceste, kjer bi morali prispeti ogledalce, so brez obrazložitve odškimali z glavo. V Ljubljani očitno ne vedo, s kom imajo opravka! Sedaj, ko imajo Semičani svojo občino, bodo zagotovo zahtevali, da se v ogledalu ogleduje še kakšen del občinske prestolnice.

Sprehod po Metliki

"METLIŠKEMU ŽUPANU BRANKU MATKOVIĆU ni treba razlagati, kaj se dogaja v metliški občini na kulturnem področju, ker je reden obiskovalec domala teh kulturnih prireditev", trdi gospa Anica Kopinčič, ravnateljica metliške Ljudske knjižnice. Še več: Matkovič navaja k temu tudi svetnike novoizvoljenega občinskega sveta. Ob predstaviti zvezka not s koroskimi pesmimi je "pripeljal" gospod župan v Ganglove razstavice vseh osemnajst svetnikov. Avtor publikacije Silvester Miheličič, naturalizirani Črnomaljec, je bil ob tem vzhoden do solz. "Česa podobnega ne bi doživel v Črnomlju niti v sanjah," je ob čustvenem dušenju komaj izdal.

UČENCI PODZEMELJSKE OSNOVNE ŠOLE so po televizijskem vzorcu pripravili Karaoke, ki so mladež zelo navdušile. Predstavijo si je ogledalo tudi nekaj starejših in bili so edini v oceni, da je nekaj posameznikov pelj do stoti bolje, kot to zmorcejo kandidati, ki se slikajo po televiziji.

V RADIJSKI ODDAJICI MINTA ZA ZLOBO je metliški zlobnež Matjaž Ruz hote ali nekote povedal kruto resnico o metliškem športu in športnikih. Prek "svojega" medija Janeza Vrančiča-Luigija je izjavil: "V metliški občini so razglasili dva športnika leta, tretjega meseca pa niso podelili. Zmanjkal je namreč športnikov."

Trebanjske iveri

RADODARNA MIKLAVŽ IN DEDEK MRAZ - Navkljub najboljši volji dedek Mraz s spremstvom ni mogel razdeliti trebanjskim otrokom precejnega števila darilnih paketov. Dedek Mraz se je tako znašel v zagati, saj ne ve, zakaj dosti otrok ni bilo na priložnostno prireditve. Mučijo ga dvomi in vprašanja, na katera si celo on ne zna poiskati pravega odgovora. Nekateri menijo, da se je to zgodilo verjetno zato, ker jih je že poprej bogato obdaroval Miklavž in so bila Mrazova darila pravi ništ v primerjavi s konkurenco. Dedek Mraz razmišla, kaj bi bilo, če bi z daril letos presenetil otroke v vrtecih tudi kar med letom.

KAJ PA ZDAJ? - Referendum za krajevni samoprispevki v Mokronogu na veliko žalost vodstva krajevne skupnosti in vseh krajanov, ki so glasovali zanj, ker so si obetali določene komunalne pridobitve, ni uspel. Eden redkih, ki je javno na zboru krajanov kritiziral program samoprispevka, češ da pozablja na kulturo, konkretno, da bi nekaj dejanja namenili še za popravilo kulturnega doma v Mokronogu, je bil upokojeni kulturni delavec Stane Peček. Peček je že pripravil pismo za Dolenjski list, da bi protestiral zoper takšno pomankanje posluha za kulturo, a si je k sreči premisil z objavo. Če bi njenovo pismo v Dolenjski objavili, bi ga po vsej verjetnosti obtožili vsaj destruktivnega delovanja, če ne bi kar postal dejurni kričec za propadli referendum. Peček ob takšnem razpletu referendumu zdaj parafrazira znano skladbico: "Polka je ukazana, tla so namazana, kaj pa zdaj?"

PRAKTIS - Trebanjska podjetnica Darko Bartolj in Ciril Logar se le mužata ob raznih zgodbah, kako naj bi dobil njun Barlog mastne denarce za snežne plašče Praktis. Kavarna gre dalje ...

IZ NAŠIH OBČIN

Prometna ureditev buri duhove

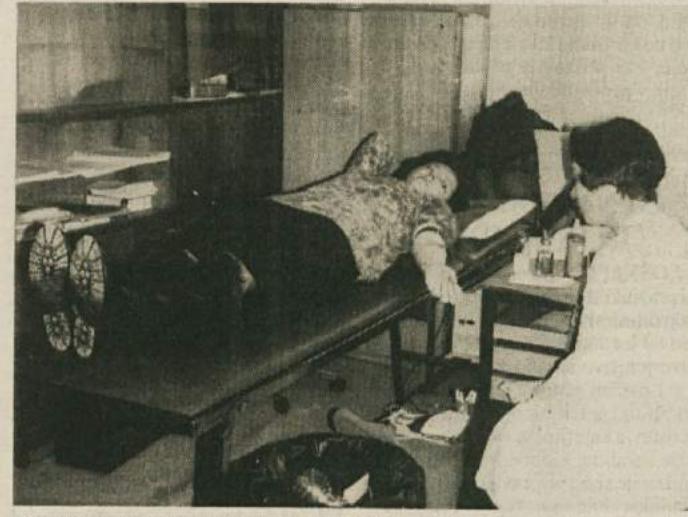
Prodajalne v Ulici Staneta Rozmana prosijo za parkiranje pred trgovinami - Naloga z naslovom "Prometna zasnova mesta Črnomlja" naj bi naredila red v mestnem prometu

ČRНОМЕЛЈ - Prodajalna Mavrica in še nekatere trgovine v Ulici Staneta Rozmana v Črnomlju že nekaj časa naslavljajo na občino prošnje, da bi dovolila parkiranje vozil v omenjeni ulici. Menijo, da bi tako lahko omogočili normalno poslovanje trgovin, saj sedaj brez prometnega prekrška ni moč dostaviti ali odpeljati blaga iz trgovin.

V Mavrici navajajo, da na mesec pripeljejo v trgovino celo do 30 ton blaga, posamezni artikli pa so težji od sto kilogramov, zato jih ni moč dostaviti na parkirni prostor in tam prineseti v trgovino ali narobe. Zato so konec preteklega leta ponovno zaprosili občino, naj poskrbi za takšno ureditev prometnega režima, da bo med obratovanjem trgovin moč blago nemoteno dostavljati in odpeljati. Predlagajo tudi rešitev: zožitev pločnika in časovno omejitve za ustavljanje in parkiranje vozil.

Ker so prodajalne ob regionalnih cestih, so se z občine glede parkiranja obrnili na Republiško upravo za ceste v Ljubljani ter na Cestno podjetje Novo mesto. Skupna ugotovitev je bila, da parkiranje ob regionalnih cesti ne bo moč urediti le na podlagi lokacijske dokumentacije. Upravljač ceste namreč ne bo dal pozitivnega soglasja, saj bi poleg pločnika delno zožili tudi vozni pas. Edina možnost je, da občina sprejme odlok, s katerim bo na podlagi naloge z naslovom "Prometna zasnova mesta Črnomlja" določila, katere površine bodo namenjene pešcem in invalidom ter kolesarjem in katere za parkiranje, ustavljanje itd.

Ob tem so na občini tudi spomnili, da so v trgovinah v Ulici Staneta Rozmana kar nekako pozabili na možnost dostave iz stranskih ulic, čeprav je to prometno ugodnejše. Zato bodo na občini vztrajali pri teh rešitvah. Poleg

DOBER ODZIV NA KRVODAJALSKO AKCIJO - Na redno letno krvodajalsko akcijo, ki sta jo pretekli teden v Metliki organizirala Transfuzijska postaja Ljubljana in metliški Rdeči križ, je prišlo 236 krvodajalcev, kar je za 60 več kot leto poprej. Velik odziv gre pripisati predvsem dobru obveščenosti, saj je vsak krvodajalec dobil tudi osebno vabilo. Okrog 70 metliških krvodajalcev da vsako leto križ tudi v novomeški bolnišnici. Tako imajo v občini, ki šteje okrog 8.500 prebivalcev, kar 300 krvodajalcev, na kar so v občinski organizaciji Rdečega križa v Metliki zelo ponosni. (Foto: M.B.-J.)

neprejemljivo, saj so parkirni prostori oddaljeni manj kot 100 metrov. Sicer pa na občini zagotavljajo, da bo "Prometna zasnova mesta Črnomlja" pokazala, da živiljenja v starem mestnem jedru ne smejo podrediti le prometu vozil. To po njihovem hrkrati pomeni, da prodaja večjih količin in kosov blaga ne sodi v mestno jedro. M.B.-J.

Med nezaposlenimi

jih največ hodi
po stranpoteh

Za mlade največ prostora pod streho gasilcev

TREBNJE - V trebanjski občini ne deluje nobena organizacija, ki bi se ukvarjala s problemi mladih in njihove zgate poskušala reševati. Razmere so toliko bolj zapletene, ker ni prostora, kjer bi delovala taka organizacija, niti dovolj usposobljenih ljudi. Če pa že obstaja volja, da se vsaj načelno te zadeve uredijo, se naposred zatake pri vprašanju, od kod denar, kdo bo vse to finančiral. Trebanjci menijo, da bi tudi na lokalnih ravneh morale delovati podobne ustanove, kot je Urad za mladino pri Ministrstvu za šolstvo in šport.

Če vemo, da je v občini 3.674 mladih od 15. do 27. leta (od tega 61 Romov), to pa pomeni okrog 17 odstotkov vsega prebivalstva, in da v kulturnih društvin deluje le 57 mladih, bi brkone lahko sklepali, da so razmere kar katastrofalne. K sreči podobno močno izboljšuje podatek, da je kar 513 mladih v gasilskih vrstah, okrog 560 pa jih deluje v številnih športnih društvih.

Kar 285 mladih od skupno 804 nezaposlenih je eden najbolj skrb vzbujajočih podatkov, saj je med razočaranimi nezaposlenimi mladimi ljudmi, ki ne vidijo zase nobene prave prihodnosti, precej prekrškarjev, alkoholikov in kadilcev. Po podatkih trebanjske police je bilo lani kar dobra polovica mladih kršiteljev cestno-prometnih predpisov, tretjina mladih povzročiteljev prometnih nezgod, slaba polovica mladih kršiteljev javnega reda in miru in skoraj četrtinata povzročiteljev kaznivih dejanj.

V občini ne premorejo srednjih šol, zato se večina dijakov vsak dan vozi v novo mesto, Novo Gorico ali v Ljubljano. Nekaj jih nadaljuje študij na fakultetah, močno pa se povečuje število tistih, ki se izobražujejo ob delu. Petina srednješolcev obiskuje gimnazijo, 43 odst. tehničke 4-letne šole, dobra četrtna 3-letne poklicne in desetina 2-letne skrajšane šole.

P.P.

O poletju razmišljajo že pozimi

Metličani so na predsednika Turistične zveze Slovenije naslovili pismo, v katerem so ga spomnili, kaj vse bi morali ob Kolpi postoriti do začetka poletne sezone

METLIKA - Tukajšnji izvršni svet je, preden je konec preteklega leta zaključil s svojim štiriinpolletnim delom, naslovil na predsednika Turistične zveze Slovenije dr. Marjanu Rožič dopis, v katerem ga opozarja na probleme in perspektive metliškega turizma. Pri tem (sedaj že bivša) metliška vlada opozarja, naj bo prednostna naloga pri razvoju turizma predvsem ureditev mednarodnega mejnega prehoda v Metliki.

Ob tem Metličani omenjajo odprtje carinske izpostave za blagovni promet, kulturno ureditev mejnega prehoda, ureditev dostopa na kopališče in kamp ob mejnem prehodu ter zagotovitev ustrezne gostinske ponudbe na prehodu. Ena prednostnih nalog naj bi bila tudi, da bi v vseh obkoljskih občinah že pred podpisom meddržavne pogodbe z Republiko Hrvaško o obmejnem sodelovanju sprejeli prostorski izvedbeni akt,

Obiskali 293 pomoči potrebnih

RK Trebnje se zahvaljuje vsem, ki so pomagali

TREBNJE - Območna organizacija RK Trebnje je tudi lani v času božično-novoletnih praznikov organizirala že tradicionalne obiske starejših in obdaritive socialno ogroženih družin in posameznikov. Obiskali so tudi občane v posebnih domovih in domovih za starejše.

Prošnji za finančno ali materialno pomoč so se odzvali: Občina Trebnje s prispevkom 300.000 tolarjev, ABC Cicib, d.o.o., Novo mesto 8.000 tolarjev, Damjan Bahun iz Trebnjega 2.000 tolarjev, OZ Unitehna Trebnje 20.000 tolarjev, Gorec - cementni izdelki Šentlurenc 10.000 tolarjev, Avtokleparstvo Marjan Krmelj iz Trebnjega 5.000 tolarjev, Kovinoplastika Zajc s Puščave 10.000 tolarjev, Akropol Trebnje 40.000 tolarjev, Opera, d.o.o., iz Trebnjega 7 kilogramov. Mercator sadje zelenjava iz Ljubljane 3 platoje mandarin in Plasta d.o.o. Šentrupert 2.500 vrečk.

Vsem darovalcem se najlepše zahvaljujemo, saj smo z njihovo pomočjo lahko obiskali in obdarili 293 socialno ogroženih družin in 1395 starejših, bolnih in invalidnih oseb. Ob začetku novega leta se zahvaljujemo za sodelovanje vsem organizacijam in posameznikom ter aktivnim članom, ki so prispevali k aktivnostim na področju delovanja RK v občini.

MAJDA MIKLIC

ki bo natančno opredelil porabo prostora ob Kolpi. Ti dokumenti naj bi služili kot zatečeno stanje v meddržavni pogodbi.

Sicer pa so spomnili turistično zvezo Slovenije, da je skrajni čas za definiranje obmejnega statusa, torej za določitev režima maloobmejnih prehodov, zlasti na zelenem delu meje, ki zadeva predvsem turizem, bodisi da gre za vinske ceste, lov ali kmečki turizem. Urediti bi moral tudi status izkorisjanja reke Kolpe, pri tem pa zlasti določiti namen uporabe prostora ob Kolpi bodisi za kmetijstvo, kopališča, kampe ali druge rekreacijske površine.

Metličani zahtevajo tudi, naj odgovorni dosledno upoštevajo predpise o

M.B.-J.

Lani so kot obveznost iz naslova demografsko ogroženih območij dokončali vodovodni sistem Vrh pri Trebelnem, ki zajema 100-kubični rezervoar, črpališče, tlaci in oskrbovalni vod v dolžini približno 6 km ter vodovod Drečji Vrh v dolžini 2.500 m. Za 6 milijonov tolarjev vredno naložbo zagotavlja KS Mokronog 3,4 milijona tolarjev, letos pa bo vratila še 1,6 milijona tolarjev republiške posojila, občina Trebnje pa je primaknila iz amortizacije Komunale preostali denar. Za kanalizacijo na Mirni bo potrebnih še 8,2 milijona tolarjev, pretežen delež (5,2 milijona) pojde iz blagajne krajevne skupnosti, 2 milijona pa posojila, milijon pa prispeva občina.

Nevestni lovci

Veterinarski inšpektor je po prijavi TD Sinji Vrh vendarle ukrepal

SINJI VRH - Pred časom smo pisali, da je turistično društvo Sinji Vrh naslovilo na sanitarno inšpekcijo dopis, v katerem jo prosi, da takoj ukrepa in zaščiti ljudi pred epidemijo, saj je v bližini Sinjega Vrha, nedaleč od izvira pitne vode, lovec lovskih družine Sinji Vrh odvrgel v grmovje več kož jelenjadi in srnjadi ter noge živali. Že nekaj let opozarjajo lovski družini Sinji Vrh, da psi po vasi vlačijo ostanke divjadi, posebno jeseni in pozimi, ko je lovna sezona.

Veterinarski inšpektor pri Upravi inšpekcijskih služb Novo mesto je na podlagi Zakona o ravnanju z odpadki izdal odločbo. Z njim je odredil lovski družini Sinji Vrh, da takoj odstrani okrog 50 kilogramov živalskih odpadkov, torej kož divjih prasičev, košut ter njihovih nog in nog srnjadi. Vse to so namreč člani lovskih družin odvrgli okrog 200 metrov od Sinjega Vrha, v bližini vodnega zatjetja. Veterinarski inšpektor je ob pregledu terena, ki ga je opravil po prijavi turističnega društva ugotovil, da odvrženi odpadki ogrožajo človeško zdravje in kazijo videz pokrajine. Odpadke so lovci sicer odvrgli v plastični vreči, vendar so jih psi našli, jih jedli in vlekli po okolici. V turističnem društvu Sinji Vrh, v katerem jim ni vseeno, kakšno bo njihovo okolje, upajo, da bo ta ukrep zaledel. M.B.-J.

JANUARSKA PREDAVANJA

ČRНОМЕЛЈ - Kmetijskovedovalna služba Črnomelj organizira v januarju naslednji izobraževalni program: 17. januarja ob 9. uri v OŠ Griblje predavanje z naslovom "Dopolnilne dejavnosti na kmetiji" (predavača bo Tanja Strniša); 18. januarja ob 19. uri v hotelu Smuk v Semiču "Mineralno-vitaminški dodatki in vzreja telet" (Stane Bevc); 18. januarja ob 18.30 v sejni sobi občine Črnomelj letni sestanek aktivna kmečkih žena Črnomelj, ob 19. uri pa prav tam predavanje "S prehrano do zdravja" (Helena Mrzlak); 20. januarja ob 10. uri v sejni sobi občine Črnomelj "Pašništvo" (Stane Bevc); 21. januarja ob 19. uri v hotelu Smuk "Nega tal in oskrba v vinogradih, ki jih je prizadela toča" (Jože Maljevič); 22. januarja ob 10. uri v sejni sobi občine Črnomelj "Ureditev hlevov za drobno" (Drago Kompan), po predavanju pa bo

IZ NAŠIH OBČIN

Uradnikov bo še več kot prej

Župan Kočevja Janko Veber o delu in nalogah nove občine - Ponovno zapiranje dela občine, in to brez vednosti odgovornih občinskih organov in funkcionarjev?

KOČEVJE - Župana občine Kočevje Janka Vebra smo vprašali, kako posluje nova občina in njeni organi ter kakšne so že vpeljane novosti in kaj bo nogeva v bližnji prihodnosti. Odgovoril je:

Občinski svet je na nedokončani prvi seji sprejel začasni poslovnik, po katerem seje vodi najstarejši član sveta, to je Alojz Košir. Sklenjeno je bilo tudi, da imenovanje predsednika občinskega sveta in tajnika sveta presevajo na nadaljevanje prve seje, ki bo v kratkem. Do takrat pa bodo stranke in samostojne liste pripravile predloge za imenovanje teh dveh funkcionarjev.

Lahko pa se zgodi, da bo še pred nadaljevanjem prve seje izredna seja občinskega sveta, na kateri bodo obnavljali razglasitev gozdov s posebnim pomenom na območju občine Kočevje, in sicer v katastrskih občinah Briga, Gotenica, Koče, Kočevska Reka, Skrilj, Štalcerji in Trava. To je bilo objavljeno v Uradnem listu št. 80

Janko Veber

JUTRI O POUĐARKIH KOČEVSKIH

KOČEVJE - Jutri, 13. januarja, ob 18. uri bo v prostorih Muzeja Kočevje predavanje "Likovniki in urbanistični pouđarki Kočevja in Kočevske". Predaval bo Gojko Zupan, višji strokovni sodelavec Uprave Republike Slovenije za kulturno dediščino. Predavanje bo spremljano z diapozitivimi. Predavatelj bo predstavil gozd in lesene stavbe pa tudi tradicijo in obrt, ki izhaja iz lesa kakovosti Kočevja. Namen predavanja je predvsem, da bi spodbudili nove in stare prebivalce Kočevja in Kočevske k spoštovanju tradicije.

SMETI V KONTEJNERJE!

DRAGA - Smetišča, ki bi odgovarjalo sanitarnim predpisom, v KS zaradi kraških tali ni mogoče urediti, zato večina smeti nekontrolirano konča v kraških jamah. Pereče je dvije odlagališča pod vasjo Travo, ki ogroža vodo v čabranski dolini in še kje. Zato so na posvetu predstavnikov občine in KS sklenili, da postavijo kontejnerje in organizirajo odvoz smeti. Zaradi dokaj razpotegnjene področja bo predlagano število kontejnerjev premajno in bodo mrali oddaljeni krajan odpadke dovažati, kršitelje pa bo doletela kazena. A.K.

Zmagovalci in poraženci

Zakaj je župan postal Jože Peterel? - Bredi Mijovič ponujali dobro službo pred nominacijo?

SEVNICA - Analize o tem, zakaj je deklarirano nestrankski kandidat za župana Jože Peterel na lokalnih volitvah tako prepričljivo zmagal v drugem krogu volitev za župana, bodo verjetno postregle z ugotovitvijo, da so bili privrženci SLS in SKD, torej stranki, ki sta Peterela odkrito podprtli, bolj prepričani in prepričljivi za volilce o tem, da je v Sevnici potrebljana sprememb v občinskem vodstvu, kot pa volilni štab ZLSD, ki je stavil vse karte na doseganjo županjo Bredo Mijovič. Pustimo vnenar zaenkrat napake in morebitne nizke udarce tekmecov. Mijovičevi je gotovo manj pomagala bolj sramežljiva naklonjenost LDS kot pa Peterelu v drugem krogu družina, povsem odkrita podpora SLS, SKD in SDSS. Socialdemokrati so presegli prvotno prizadetost in izčelenost, ko naj bi jih SLS in SKD pustili na cedilu pri podpori njihovemu nesojenemu skupnemu kandidatu za župana, mag. Bojanu Salamoni, in jum s "svojim" kandidatom Peterelom "zabilo nož v hrbot". Ko SDSS s svojim kandidatom ni uspel, je pragmatično podprla "manjše zlo", kot se vedno zelo kritično razmišljajo nekateri fundamentalisti znotraj stranke in simpatizerji, ki so bili svojcas že razočarani nad "krščanskimi komunisti", zdaj pa spet jezijo na to "povolnilo go-dijo", kjer naj bi se po njihovem ideološke in programske oz. vsebin-

ske razlike med strankami še bolj zabrisale zaradi "nezačajnih kandidatov" - dvoživk."

Na ravni špekulacij ostajajo zanimiva ugibanja, kaj bi se zgordilo, če bi Združena lista prišla na volitev z drugim kandidatom, uglednim sevnikiškim gospodarstvenikom. V velikem sevniskem podjetju naj bi Mijovičevi ponujali dobro službo, če bi se odpovedala kandidaturi v konstru drugega kandidata, a takratna predsednica naj bi zatrtila, da se zdaj ne misli več umikati, ker je pač prepričana o svoji zmagi. O službi pa se bodo že pozneje pogovorili, naj bi dejala Mijovičeva, dobila pa naj bi odgovor, da se bodo oni pogovarjali le z zmagovalcem.

Kako hudo je prizadel Mijovičevu poraz na volitvah, je pokazal tudi sprejem, ki ga je ob koncu leta sklicala za zaslужene družbene delavce na sevniskem gradu, ko so se ji njeni, tokrat presenetljivo redki sotopniki zahvaljevali za storjenje v minulih letih njenega županovanja. Tudi zahvala direktorice krške agencije za plačilni promet Almire Božovič je izvenela skoraj kot pogrebni nagon, kot da gre za konec dolgoletne uspešne politične kariere. Breda Mijovič pa je že dovolj dolgo v politiki, zato ve, da so sestavni del življenja politika zmage in porazi. Le nekateri so bolj boleči ...

PAVEL PERC

Drobne iz Kočevja

ČE SMO PRESTALI VOJNO (nekateri že dve ali tri), bomo tudi reorganizacijo občin, se tolajoči optimisti. Vprašanje pa je, kako bo vse to prestalo novi župan, ki je še vedno brez tajnice in fikusa, ter novi občinski svet, ki je še brez svojega sekretarja pa tudi brez predsednika.

RIBNIČANE POKLICATI NA POMOC - V Kočevju ugotavljajo, da je v sedanjih občinskih stavbi premalo prostora za vse občinske in državne službe, čeprav je bilo zatrjevano, da se bo število administrativcev znižalo. Dejansko bo uslužbenec več, zato Kočevjarji navezujejo stike z Ribnicanami, da bi jim pomagali po ribniško razsiriti dosedanje občinsko stavbo.

KOMU POMAGATI? - V Kočevju je precej družin potrebnih primernejšega solidarnostnega oz. socialnega stanovanja. Med temi je tudi nekaj družin s petimi otroci, ki se stiska v veliko premajhnenem stanovanju, pa še tega ne more plačati. In to se bo gotovo ponovilo, tudi če bo dobila večje stanovanje. Pristojni še niso ugotovili, če je treba takim datu stanovanje (saj prispevajo, da je več Slovencev ali pa naj denar raje namenijo novim podjetnikom - najpogosteje za širitev dejavnosti, včasih pa tudi denar porabijo tudi za nakupanje (pre)dragatega avta.

POLICIJSKI KOLEDARČEK - Za novo leto je izsel tudi policijski koledarček za letos, v katerem so koristni napotki in obvestila. Manjka le najpotrebniji podatek: kdaj in kje bodo zasede prometne policije.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Zakaj mi niste odobrili odloga plačila posojila 20.000 DEM?

- Ker si medtem kupil avto za 80.000 DEM.

Ribniški zobotrebci

SNEG SPET POBELIL BREG - Minuli teden je sneg drugič v tej zimi obilježe pobelil tudi ribniško občino. Spominca je bilo nekaj zapletov tudi zato, ker je sneg padal kar nekaj dni in ker so nekateri avtomobilisti odhajali na pot z letnimi gumami. Te izkušnje pa so gotovo koristile, da bo šlo v bodoče vse v redu, saj velja zagotovilo, da bodo tudi vse lokalne ceste splužene najkasneje v 12 do 14 urah, po prenehaju sneženja. Tudi ribniška občina namreč ni tako bogata, čeprav precej prebivalce dela v Nemčiji, da bi poskrbela za tako pluženje, da bi bili z njim vsi zadovoljni.

SVETNIKI ZAMENJALI POSLANCE OZ. DELEGATE - Ribničanje se končno le prebjegajo iz humorističnega mrtvila (čeprav je Ribniški festival humorja mrknil) in se spomnijo spet kakšne na račun novejših dogodkov. Tako pravijo, da je bil doslej cirkus, ko so imeli odbornike, delegate in poslanice, bojijo pa se, da bo pravi hudič sede sedaj, ko so dobili svetnike, saj se ploh še ne ve, kakšnega vruga bodo počeli.

Sevniki paberki

LUCIA - S pomočjo anonimke, ki naj bi preverila, kaj se dogaja v zasebnem podjetju Lucia, ki je še nedavno dobilo priznanje posavske gospodarske zbirnice, smo lahko na hitro le ugotovili, da se podjetnik Milan Senica res vozi s terenskim avtomobilom, ne pa z markantnim mercedesom, in da je nekaj, do pred kratkim ključnimi delavec zapustilo Lucio. Ti pa nočjo komentirajo govoric, kako naj bi upnik že pred približno mesecem pri diskontu Lucia nestрпно čakali, kdaj se pojavi Senica.

ZA POLIČNA DOBRA BESAEDA - Pred novim letom je v Domu Svobode v Krmelju pred maloštavnim občinstvom gostovala skupina iz Mokronoga in z Mirni s spevogro Oče nebeški, glej, ki jo je pripred Stane Peček. Čeravno je bilo v dvorani komaj nekaj več postušalcov in gledalcev kot pa nastopajočih na odru, so se ti Krmeljanci očitno zelo vzivedli v predstavo. Ko je namreč eden glavnih igralcev Dušan Skrbis potožil občinstvo: "Žene jim dobre besede ne dajo!", se je iz dvorane oglašila neka ženska: "Pridi dol s policičem vina, bomo že me to uredile z ženskami!"

FLORIDA - V predvolilni kampanji si je kandidat za župana Jože Peterel zagotovil tudi podporo mešanega pevskega zbora Primož Trubar iz Loke in vokalne skupine Corona iz Boštanjha. V decembru pa je nastal tudi nov ansambel, ki bi se lahko poimenoval vsaj Duo M, če ne že kar 4 M, saj ga sestavlja znani sevnški glasbenik oz. pevec Marko Mrežar-Mare in Marjan Gerjovič. Natančni Peterel je hotel bolj zvezne ime, in ko je Maretu med pregleđovanjem stare garderobe zagledal srajco z imenom Florida, je bilo ime ansambla rojeno. Florida, po Maretovih besedah, ne bo brenkala pa prevevala le, kot bi se zahotel politikom, ampak tudi na porokah (in ločitvah).

Telefonija že crkuje, ceste slabe

V krajevni skupnosti Zabukovje so pred leti izgradili telefonsko omrežje, zdaj jih že pušča na cedilu zastarela centrala - Po slabih makdamskih cestah še Kozjanci

ZABUKOVJE NAD SEVNICO - Samo krajevni cest premore krajevna skupnost Zabukovje 76 km, asfalta pa je na teh le za vzorec. In čeravno so v zadnjih letih krajan v teh zvečine hribovitih krajin južno od ceste Sevnica - Planina, rasejanih tja do obronkov Bohorja, veliko sami postorili, zlasti z razvajenim telefonskim omrežjem, da zanje ni več najprimernejši sinonim nerazvitoosti "kozjanski", so po slabih cestah Zabukovljani še vedno tudi Kozjanci.

To, kar je bil za izgradnjo telefonike omrežja neutralni Anton Jazbec, je za ostale akcije vedno vtrajni predsednik sveta KS Zabukovje Jože Kunšek. Kar zadeva telefonijo Zabukovljani želijo, da bi prišli do novejše telefonske centrale, ker je zdajnja pogost v okvarji in so naročniki tudi po več dnevi brez zvez. Sicer pa imajo v rezervi le še tri telefonske številke. Če bi Jože gledal predvsem nase ali svojo korist, kakor to, žal, počno marsikje lokalni veljaki, potem bi gotovo že poskrbel, da bi se pripeljal do svoje kmetije po asfaltu. A Kunšek se zaveda odgovornosti, ki mu jo nalaže ta funkcija, zato skuša pošteno opraviti zaupan mandat. Zato KS po skromnih močeh podpira akcije krajanov, da bi prišli do boljših cest.

Zabukovljane precej moti, ker zaradi dotrajane strehe propada šolska stavba, v kateri so se po zaprtju

Nova občina bo imela največ dela na cesti

Dolg je spisek nalog

KOČEVJE - Na lanski zadnji seji je občinski izvršni svet sprejel tudi poročilo o večjih investicijah, ki so bile opravljene v preteklem štiriletnem obdobju, in napotila novemu občinskemu svetu.

Na področju stanovanjske dejavnosti je treba dokončati prenovu preostalih občinskih stavb v srednšča mesta, urediti prostore za knjižnico itd. Predvsem pa bo potrebno pridobiti ceneja stanovanja v blokih za socialne in nefinansijske namene. Na področju šolstva je treba dokončati v Fari Šolo s telovadnicami, zgraditi novo osnovno šolo v Kočevju in telovadnico v Stari Cerkvi, prenoviti staro stavbo gimnazije in urediti daljnško ogrevanje šol in telesnokulturnih objektov. Na področju telesne kulture je treba zgraditi v Kočevju veliko telovadnico, prenoviti pomočno nogometno igrišče, razrešiti zadeve okoli pokritega bazena v Kočevju in spet usposobiti smučišče pri Dolgi vasi. Na področju kulturne pa je treba dokončati prenovu Šeškovega doma.

Največ nalog (prek 40) čaka novo občino na področju cestne dejavnosti. Omenimo naj le asfaltiranje cest ob Kolpi, nadaljevanje gradnje ceste Kočevska Reka-Oslnica, prenovo ceste proti Koprivniku, obnovo poti nad Oslnico proti Podplanini in tam okoli itd. Gradnja več mostov, obvoznic za Stari Log in nadvoza prek železnice pri Liku.

Predlog zajema tudi izgradnjo kanalizacije in čistilnih naprav v obkolju, Gotenici, Fari, v Kočevju pa tudi razširitev sedanje kočevske centralne čistilne naprave, razen tega pa še ureditev novega odlagališča komunalnih odpadkov. Na področju vodooskrbe je predvidena gradnja črpališč v vodohranov, odpiranje novih vrtin in začetek izgradnje čistilne naprave za vodovod v Slovenski vasi pa tudi raziskava novih vodnih virov, uvedba UV dezinfekcije, ureditev informacijskega sistema vodovodov itd.

J. PRIMC

• Človek dobi od življenja samo toliko, kolikor sam vloži vanj. (Cronin)

• Vol je bivši bik, ki nimam možnosti popravnega izpita. (Juric)

• Požeruhu ste črvivi vsi, ker ste pijači polni in jedi.

Jože Kunšek

Prva rahla nesoglasja pojasnjena

S strankarskega posvetu pri županu Loškemu potoka

LOŠKI POTOK - Ob koncu leta je potoški župan Janez Novak povabil na posvet vodje strank, SKD, SDSS in SLS, ki delujejo v občini Loški potok. Od njih pričakuje sodelovanje, ki bo pomagalo shoditi novi občini.

Izrazil je tudi željo, da bi bilo v občini več strank, torej novih, ki naj bi zapolnile politično praznino, saj članstvo sedanjih strank predstavlja kmaj devetino volilnega volilnega telesa, in napotila novemu občinskemu svetu.

V razpravi so bile izrecene nekatere pripombe v zvezi z zaposlovanjem v občinski upravi, ker po mnenju strank ne najbolj primerno. Mnogo kritik je bilo izrecenih na račun slabe vodenja KS, izražena je pa bila tudi skrb, kdo vse bo prisel v komisijo za delitev premoženja. Tudi ustavnih sporov naj se prekliče, saj stranke pri tem niso odločale. Tako naj se razštejeno inkriminirana početja v nekaterih podjetjih, ki so življenjskega pomena za delovanje občine in za zaposlovanje.

A. KOŠMERL

ZACOPRANA ŠTEVILKA

RIBNICA, PRIGORICA - Kdo je kriv za manjšo zmešnjavo v telefoniji po novem letu, se še ne ve, gotovo pa ne reorganizacija pošte in telekomunikacij. Kdor je namreč klical številko 864-043, se mu je vtrajnojavila številka 864-522. Odgovorni pri ribniški pošti so najprej menili, da ni možna napaka, da bi poštni skrat zamenjal kar tri številke, potem pa so zadeve preverili, ugotovili, da je vse možno, in napako popravili.

ZABUKOVJE - Izvir pitne vode na Pokojniku že ne zadošča za nemočno oskrbo Zabukovljancem. Raziskave pa so pokazale, da bi bilo vodovod dovolj za dlje časa, če bi jo speljali iz Podskalice, kjer so namerili, da premore izvir 5 litrov vode v sekundi. Vaščani Komoroviča že dve leti gradijo zaradi redke poseljenosti in velikih razdalj med gospodinjstvi razmeroma drag vodovod. Prispevali so po 3.000 mark na gospodinjstvo in že letos

Še: Prašiči na keltskih grobovih

Odmey na članek s tem naslovom in komentar z naslovom "Arheologija na vaš račun", objavljena v Dol. listu 29. dec. 1994 - Bosta stroka in investitor storila vse?

LJUBLJANA - Konec decembra je v zvezi s preuređitvijo sejmišča v Brežicah izšlo v Dolenjskem listu in Delu nekaj prispevkov, ki nam kažejo nekatere vroke, zakaj se javnost in prizadeti v mnogih primerih mačehovsko vedje do kulturne in naravne dediščine - največjega bogastva, ki ga imamo Sloveni.

Objava člankov Prašiči na keltskih grobovih in Arheologija na vaš račun v Dolenjskem listu novinarke B. Du-

šič-Gornik s svojimi senzacionalističnimi naslovi in dediščini zelo ne-naklonjeno vsebino preseneča, saj je

to časopis z bogato tradicijo objavljanja številnih prispevkov o arheoloških raziskavah, rezultatih in poslu za Dolenjsko in evropsko identitetu izpod peresa pokojnega Tone-ta Kneza, arheologa Dolenjskega muzeja, pa tudi podpisani je imel priložnost kot kustos Posavskega muzeja v Brežicah med leti 1974 in 1983 redno seznanjati bralce o arheologiji Posavje.

Ko poklicni novinarji na podlagi enostranske izjave investitorjev tehtajo med (ne)pomembnostjo dediščine in gradbenogospodarskim projektom, si dovoljujem reči naslednje: Na Slovenskem so potencialna arheološka najdišča registrirana in sestavni del dokumentacije spomeniškovarstvene službe ter občinskih upravnih organov že več desetletij. Presečenja so omejena, na registriranih območjih in na področju starih urbanih okolij praktično nemogoča.

Investitor je dolžan v sklopu priprave zemljišča pravočasno - idealno bi bilo pred projektiranjem novih vsebin - zagotoviti ustrezne raziskave z arheološko metodo. Ti družbeni investitori so dolžni financirati izkopavanja, zasebnikom pa se skuša pomagati iz sredstev Ministrstva za kulturno ali iz občinskih virov.

Vprašati se moramo, ali je res krivida dediščine in njenih varuhov (vseh teh arheoloških slojev) od paleolitika do novega veka, urbanih in vaških arhitektur, gradov, samostanov in cerkv, da o naravnih, ki je njen temeljni in sestavni del, ne govorimo) ali pa morda investitori in njihovi poročevalci v svojih hotenjih enostavno spregledajo ustrezne upravne postopek pa tudi finančne in izvedbenne možnosti in mehanizme, ki jih je naša družba, podobno kot tudi druge razvite evropske države, vzpostavila za ohranjanje svojega največjega bogastva.

Ce pa že moramo kaj tehtati, je potrebno povedati, da je prav trženje naravnega in kulturnega bogastva, ki je v Brežicah tako lepo izraženo s kompleksom Term Čatež, cvetličarne Agrarie, vinorodnega Bizeljskega ter historičnega trga starega mestnega jedra s Posavskim muzejem, tisti družbeni potencial, ki je preživel vse nevihi eksperimentalnih družbenih sistemov ter gospodarstev. Delno izkopano grobišče keltskih Tavriških iz obdobja med 250 in 100 pred našim štetjem na brežiškem sejmišču je praktično največje tega časa, v evropskem merilu pa uvršča Brežice po zaslugu nekaterih grobnih inventarjev na vse kulturnozgodovinske zemljedvide, saj gre za ljudstvo Evrope, ki ga na Slovenskem poznamo po številnih imenih rek in toponomimov pa tudi znamenitih možih, kot so bili npr. James Joyce, Georg Bernard Shaw, John F. Kennedy in drugi.

Upravičeno pričakujemo, da bosta stroka in investitor naredila vse, da bodo potrebe raziskave izvedene tako, da bo dediščina korektno izkopa in spravljena v muzej; investitor pa imel čimprej pripravljen teren za gradbena dela. Dolžnost vseh javnih delavcev, in k njim prištevam tudi novinarje, je, da gradimo mostove, ki omogočajo skupno življenje, ne pa da rušimo, kar smo spoznali za trajno civilizacijsko dobrino in se za ohranitev zavzeli z vrsto mednarodnih dokumentov.

izr. prof. dr. MITJA GUŠTIN predsednik Oddelka za arheologijo Univerze v Ljubljani in predsednik Sveta za znanost in razvoj v humanistikih pri Ministrstvu za znanost in tehnologijo

MROŽKOVA GROTESKA VABI

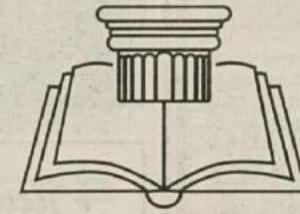
NOVO MESTO - SGL Celje bo v Domu kulture v ponedeljek, 16. januarja, ob 19.30 za abonoma A in v torek ob isti uri za abonoma B predstavila satirično grotesko Slavomira Mrožka z naslovom "Na odprtrem morju". Nekaj vstopnic je še na voljo.

T. GAZVODA

LJUBLJANSKI MADRIGALISTI V DOLENJSKIH TOPLICAH

DOLENJSKE TOPLICE - Zdravilič bo v sodelovanju z župnijskim uradom pripravilo koncert Ljubljanskih madrigalistov, ki bo v soboto, 14. januarja, ob 18. uri v župnijski cerkvi sv. Ane v Dolenjskih Toplicah. Vstop bo prost.

* Prvi vzdih ljubezni je zadnji vzdih modrosti. (Bret)

SLOVENSKA KNJIGA

Vse znanje v eni knjigi - knjiga za vsako družino

SVETOVNA USPEŠNICA

Izvirnik je pripravilo 180 mednarodno priznanih strokovnjakov, slovensko izdajo pa so dopolnili vrhunski domači strokovnjaki.

Format 26x30 cm, 760 strani, 1500 barvnih ilustracij, izide maja 1995

Priporočamo, da knjigo naročite pri naših zastopnikih.

Zaposlimo zastopnike za predstavitev knjige na terenu. Pokličite: 061 443 915

SALOMONOV OGLASNIK

NAJVEČJA TRŽNA IZBIRA ZA NAKUP IN PRODAJO

Računalniško Izobraževanje

ZDENKO POTOČAR, tel./fax. 068/321-926

TEČAJI: DOS, Windows, Word, Qpro, Excel, Paradox

Predavanja potekajo v popoldanskih urah v računalniški učilnici na SREDNJI EKONOMSKI ŠOLI Novo mesto.

Vsek udeleženec izobraževanja uporablja svoj računalnik.

Prijave in informacije na telefon 068/321-926
vsak dan med 14. in 15. uro.

APROS, računalništvo d.o.o.

Smihelska 14, NOVO MESTO 068/321-931

EVENTUS, d.o.o.

Bršljin 35

Novo mesto

Veleprodaja in maloprodaja elektromateriala

razpisuje
prosti delovni mesti za:

1. trgovca komercialista
2. vodenje materialnega poslovanja in računovodstva

Od kandidata pričakujemo:
pod 1: dobro poznavanje elektroinstalacijskega materiala (4. oz. 5. stopnja izobrazbe — omogočili bomo dodatno izobrazje za delo v trgovini)
pod 2: ustrezeno strokovno izobrazbo in poznavanje dela (5. oz. 6. stopnja ekonomske smeri)

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z znanjem nemškega jezika.

Pisne vloge pošljite na gornji naslov v 7 dneh po objavi.

ČRTALIČ, s.p.

KOVINSKA OPREMA

Pod Trško goro 95, Novo mesto
Sela 47, 68350 Dolenjske Toplice

Zaradi povečanega obsega dela in pričetka dela v novi obratovalnici na Selih pri Dolenjskih Toplicah vabimo k sodelovanju:

inženirja strojne stroke ali strojnega tehnika, konstruktorja za samostojno vodenje kompleksnih projektov

Pogoji:

- najmanj 5 oz. 8 let delovnih izkušenj na odgovornih delovnih mestih
- znanje vsaj enega tujega jezika (nem., angl., ital.)
- poznavanje osnov računalništva
- aktivno znanje AVTOCAD-a

Pismene ponudbe z dokazilom o izobrazbi in kratkim življnjepisom pričakujemo 15 dni po objavi na naslov: Črtalč, s.p., Kovinska oprema, Sela 47, 68350 Dolenjske Toplice.

Senovška šola citranja

Miran Kozole že 12 let poučuje igranje na citre - Ne le za narodnozabavno in ljudsko glasbo

Justina Molan

SENOVO - V Posavju je v zadnjih desetih letih zelo poraslo zanimanje za citre, bolje poveleno, za učenje umetnosti igranja na ta instrument. K priljubljenosti je gotovo prispeval Miran Kozole z Senovega, ki je pred leti izdal kaseto večno zelenih melodij na citrah in prikazal to glasbeno skupino ter poučeval citre, kitaro in sintetizator.

Zaradi priprav zdaj poučuje samo občasno, kadar pač kdo od njegovih učencev potrebuje inštrukcije, ko se pripravlja za nastop. Sicer pa se trenutno za šolo zanimalo 56 učencev različnih starosti. Ponavadi se začne učiti igranje otroci, starci okrog 10 let, med številnimi učencami, ki so šli skozi zasebno šolo Mirana Kozoleta pa so tudi starejši, na primer 50-letni citrari iz Novega mesta. Mnogo učencev je zdaj že poročenih, Miran pa kot zanimivost pove, da jih je kar nekaj, ki so igranje opustili, a se zdaj, ko so starejši, spet ogrevajo zanj.

B. DUŠIĆ GORNİK

CITRE NISO VEČ TAKO REDKE - Osmoško Jasmino Levičar s Senovega smo ujeli v objektiv ob njenem nastopu na otvoriti likovne razstave v Slovenski vasi. Je uspešna učenka Kozolove šole citranja in je bila med drugim izbrana v dvajsetico glasbenih talentov v akciji Studia H, ki so nato skupaj nastopali po Sloveniji. (Foto: B. D. G.)

S tujim potnim listom čez mejo

Na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje skoraj vsak dan zalotijo koga z orožjem in strelivom, pa tudi potnike, ki policistom molijo pod nos tuje potne listine

OBREŽJE, SLOVENSKA VAS - Vzdolj posavske državne meje s Hrvaško se vedno kaj dogaja. 3. januarja zvečer se je na mejni prehod Slovenska vas z audijsom 100 pripeljal hrvaški državljan, 42-letni Zvonko M. iz Zagreba. V vozilu je bila tudi 22-letna Begzada D. iz Livenega, državljanica BiH, ki se je pri kontroli dokumentov za prestop državne meje izkazala s potnim listom na ime 29-letne Elvire Hager iz Zagreba. Policisti so jo predlagali v postopek in zatem vrnili nazaj na Hrvaško.

Naslednji dan popoldan se je na mednarodni mejni prehod Obrežje pripeljal z bmw-jem 19-letni Nikica G. iz Zagreba. Pri mejni kontroli je policist v njegovi bundi nasel ptičolo znamke Pietro Beretta 70, kal. 7,65 mm, in nabojnik s štirimi naboji. Nikica je ostal brez ptičole in streliva, predlagan pa je bil tudi v postopek pri sodniku za prekrške. - Le nekaj ur pozneje so mejni policisti našli orožje tudi pri 44-letnem Ivici K. iz Zagreba. Pri kontroli njegovega mercedeza so v prtljažniku našli: puško znamke Winchester, kal. 5,6 mm, 7 nabojev istega kalibra, v predalu armaturne plošče pa se revolver Fn Browning Baracuda, kal. 3,57, Magnum, v katerem je bilo 6 nabojev. Poleg tega je

imel Ivica še 25 nabojev istega kalibra. Vse orožje in strelivo so policisti zasegli.

Avtomatsko vojaško pištole Škorpijon, kal. 7,65 mm, in dva nabojnika s 36 naboji istega kalibra pa so policisti našli 5. januarja zvečer v mercedesu 43-letnega Ignaca V. iz Slavonske Požege, in sicer v predalu police za zadnjim sedežem, ki je namenjen za hrambo prve pomoči. - 5. januarja zvečer so policisti presenetili 33-letnega Emina P. iz BiH, ki je pes prestopil državno mejo na Obrežje in se po polju napotil v notranjost Slovenije. Ko je opazil policiste, je začel bežati, vendar so ga v Jeseni-

cah na Dolenjskem kljub temu izsledili. Dejanje bo moral pojasniti sodnik za prekrške.

V petek, 6. januarja, popoldan so policisti pri pregledu kovčka 56-letnega Branimirja B. iz Hrvaške na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje našli revolver znamke CZ, model 75, kal. 9 mm, zraven pa še v dveh škatlicah 50 ostrih nabojev istega kalibra. Pri nadaljnjem pregledu njegovega avtomobila so v predalu armaturne plošče našli še naboj kal. 5,6 mm. Kršitelja, ki je imel sicer vsa potrebna dovoljenja za orožje, orožja pa na meji ni prijavil, so prijavili sodnik za prekrške.

V soboto, 7. januarja, dopoldan sicer na mejnem prehodu Obrežje niso prijeli "svetec" z orožjem, sao pa imeli opravka z nepravimi potni listi. Nemški državljan, 51-letni Paulus R. je med kontrolo policistu pokazal svoj potni list in potni list svoje 49-letne žene Kaseme ter potna lista dveh državljanov BiH. Policist pa je ugotovil, da je potni list Kaseme uporabljal 43-letna Emo H. iz BiH, ki je zatem policistu pokazala tudi svoj potni list. Emo so vrnili na Hrvaško, Paulusa pa so napotili k sodniku za prekrške.

J. D.

Z našo pomočjo je uspeh
v vaših rokah!

DOLENJSKI LIST
marketing

tel. (068) 323-610
fax: (068) 322-898

Pokličite nas, obiskali vas bomo!

**PO dolenjski
deželi**

- Na Dolenjskem petarde letos na srečo niso poškodovali otroških rok, obraza ali oči, vendar to še ne pomeni, da prednovotetnih kanonad ni bilo. Še več, štirje kratkohlačni Šentjerječani so se z njimi na silvestrovo spravili nad osnovno šolo in poškodovali steklo na večjim oknu. Ker pa jih eksplozije petard se niso bile dovolj, so steklo razbijali še z rokami. Na enak način so poškodovali tudi okno na garažnih vratih. Njihova barbarska akcija bo šolo stala okrog 35 tisočakov.

- Na samega novega leta dan pa ni šlo brez nasilnega reševanja spora tudi na Lokvah. Potem ko sta se 20-letni D. M. in M. B. okrog 1. ure ponoči sprla, je D. M. s sekiro razbil prednje in stransko vetrobransko steklo pri B.-jevi stoenki. V nekaj zamahih je nastalo za okrog 30 tisočakov škode.

- Daje dobrodo sirote, smo na tem mestu že nekajkrat pisali, 2. januarja pa je to na lastni koži skusila tudi Novomeščanka, ki je na obisk sprejela neznano. Medtem ko se je ona pogovarjala po telefonu, ji je ukral denarnico in uro in jo s tem oškodoval za okrog 25 tisočakov.

NOVOTEHNA

NOVOTEHNA, Trgovina na debelo
in drobno, p.o., Novo mesto,
Glavni trg 10
in
BTC Novo mesto

oddajata
V NAJEM

poslovne prostore in zemljišče, last Novotehne, parc. št. 80/3 in 264, oba k.o. Kostanjevica. Poslovna stavba se nahaja v središču Kostanjevice. Skupna površina vseh prostorov, kateri bi bili primerni za opravljanje trgovinske, storitvene in obrtni dejavnosti, znaša 822,31 m². Možno je dati v najem celotno stavbo ali pa posamezne poslovne prostore. Cena bo določena po dogovoru.

Rok za prijavo je 8 dni in jo pošljite na naslov NOVOTEHNA, Trgovina na debelo in drobno, p.o., Sektor OKI, Glavni trg 10, 68000 NOVO MESTO, Glavni trg 10.

ADRIATIK®

d.o.o.
Smrečnikova 45 (vrtnarica)
Novo mesto
Tel./fax: 068/324-424

Kredit na 4 leta brez pologa za vsa vozila!

POSEBNA PONUDBA — SUPER CENE

ROVER 111 SL: 1119 ccm, 60 KM
ROVER 216 SLI: kompletna oprema, klima
ROVER 416 SLI: GSI: 1590 ccm, 111 KM, kompletna oprema, klima
ROVER 620 SI: kompletna oprema, klima
ROVER 820 TI: kompletna oprema, klima
Garancija 1 leto po nakupu!

KRONIKA.NEŠREC

ZARADI NEPRIMERNE HITROSTI - 43-letni Anton G. iz Ljubljane je prejšnji teden vozil osebni avto iz Črnomlja proti Srednjim vasi. Pri Srednjih vasih ga je zaradi neprimerne hitrosti začelo zanašati, drslej je bočno prek desnega roba vozilca in travnatega nasipa, kjer se je večkrat prevrnil. V nesreči se je voznik hudo poškodoval in se zdravi v novoški bolnišnici. Škode na vozilu je po nastrokovni oceni za okoli 200.000 tolarjev.

SPET NEPRIMERNA HITROST - V petek ob 16.30 uri je 32-letni V. K. iz Brega vozil osebni avto iz Ljubljane proti Trebnjemu. Pri vasi Benčiča ga je zaradi neprimerne hitrosti začelo zanašati, drslej je bočno prek desnega roba vozilca in travnatega nasipa, kjer se je večkrat prevrnil. V nesreči se je voznik hudo poškodoval in se zdravi v novoški bolnišnici. Škode na vozilu je po nastrokovni oceni za okoli 200.000 tolarjev.

"Tudi Rome tepejo, mar ne?"

Danko Brajdič piše, da so ga policisti pretepalni in v prtljažniku kot žival pripeljali v zapor - Potrdilo kirurga kaže, da ni imel nobenih znakov svežih poškodb

NOVO MESTO - Zadnje čase na uredništvo prihajajo pisma oziroma pritožbe na delo policistov oziroma služb za notranje zadeve. Pisal je tudi 32-letni Danko Brajdič iz Žabljaka, ki opisuje, kako so ga pretepli policisti, ko so prišli ponj, da ga odpeljejo na prestajanje zaporne kazni. Sedaj je Danko v zaporu na Jerebovi v Novem mestu.

Danko ni zaposlen, z čeno in enim otrokom živi od socialne pomoci. Ker nima denarja za plačilo prometnih prekrškov, mora v zaporu odsedeti nadomestno kazneni, v zaporu pa je bil tudi iz drugih razlogov. Danko piše, da so se policisti iz Novega mesta 30. decembra lani pripeljali s tremi avtomobili in ga nasilno odvedli od doma. Pretepli so njega in ženo, ki je v rokah držala enoletnega otroka. Danko je sedem policistov spravil v prtljažnik policijskega avtomobila znamke Golf in ga, kot je zapisal, vozilo kot žival.

"Nisem bil niti malo pijan, zato se vsega zelo dobro spomnim. Med potjo do zaporov so se ustavili nekje na Mestnih njivah, me grobo zvleklji iz prtljažnika in me nasilnico pretepli in brcali. Moral sem biti tiho, ker sem opazil, da so policisti vinjeni. Kasneje so me odpeljali v zapor, od tam pa na mojo željo v zdravstveni dom, kjer so ugotovili, da imam notranje

Dobrota je sirota

Sprejeli Roma brez staršev, ki jim zdaj dela sramoto, saj krade in vlamli.

KOČEVJE - Minuli teden je uspelo kočevskim policistom pojasniti nekaj svežih in starejših zadev. Tako so odkrili storilca, ki je 2. januarja ukradel osebni avto, parkiran pri železniški postaji v Kočevju. Avto je last Mirinja Voščiča, ki tam stanuje. Tatič se ni odpeljal daleč, saj so ga policisti ustavili že pri Pekarni. Tatič je ustavljen v policistom pobegnil, a so ga kasneje odkrili.

Odkrili so tudi storilca, ki je ukradel agregat in gorivo v Grašovčevi koči za Željnami. Agregat so našli s pomočjo detektorja za odkrivanje kovin. Bil je zkopan med sklamci in snegu.

Odkrili so tudi storilca, ki je ukradel agregat in gorivo v Grašovčevi koči za Željnami. Agregat so našli s pomočjo detektorja za odkrivanje kovin. Bil je zkopan med sklamci in snegu.

Zanimivo je, da gre v vseh primerih za istega storilca, mladoletnega Roma, ki pa je že star znanec policistov. Rom je ostal brez staršev že, ko je bil nekje pri Krškem. Siroto se so usmili kočevski Romi in ga vzeljali k sebi. Dobroto pa svojim sonarodnjakom in Kočevjem, ki zanj tudi skrbijo, vraca tako, da pridno vlamlija in krade.

J. P.

FOTOKOPIRALA MESEČNO VOZOVNIKO

STOPIČE - Tudi dijaki in dijakinja poskušajo prihraniti kakšen tolar, žal tudi na način, ki ni v skladu z zakonom. Tako je mladoletnica iz Stopič na mesečno vozovnico za relacijo Stopič - Novo mesto leplila listke, ki jih je fotokopirala, fotokopirano vozovnico pa tudi prodala dijaku za 500 tolarjev. Tako je, s strokovnim izrazjem policistov, utemeljeno osumljena kaznive dejanja ponarejanja listin.

PIONIR

PIONIR — STANDARD, d.d., NOVO MESTO

vabi k sodelovanju GOSTINSKE DELAVCE za prosta delovna mesta

— vodje bifeja in
— natakaric

Kandidati oz. kandidatke s končano gostinsko šolo naj se javijo v roku 15 dni na naslov: PIONIR — STANDARD, d.d., Novo mesto, Kočevska 3. Vlogi naj priložijo dokazila o izobrazbi. Pismene odgovore na podlagi prijav z obvestilom o izbiri bomo poslali v 8 dneh po izbiri.

Kočevska stranpot

VLOM V PISARNO - 7. januarja je bilo vlonjeno v pisarno Franca Senečkoviča v Kološovski ulici 25 v Kočevju. Neznani storilec je na silo odpril vrata in odnesel telefaks in telefon ter tako lastnika oškodoval za okoli 100.000 tolarjev.

VLOMLJENO V TOVORNJK - 3. januarja je bilo vlonjeno v tovornjak D. P. iz Kočevja. Vlonjilec je prisel noter tako, da je razbil steklo. Na srečo je le vse razmetal in nič ukradel, ker so se kateri še vedno prehrupno poslavljali od starega leta in tako kršili javni red in mir.

PODALJŠANO SILVESTROVAC - V Kočevju so nekateri resno vzeli novoletno praznovanje in ga podaljšali vse dneve praznikov. Tako so policisti morali samo 2. januarju kar 6-krat posredovati v zasebnih stanovanjih, ker so se kateri še vedno prehrupno poslavljali od starega leta in tako kršili javni red in mir.

OB DNEVNI IZKUPIČEK

NOVO MESTO - 5. januarja je neznanec prišel v trgovino E Shop na Glavnem trgu v Novem mestu, izkoristil nepazljivost prodajalca, vstopil v pisarno in iz železne blagajne ukradel kuverta, v kateri je bil dnevni izkupiček v višini 243.156 tolarjev. Policisti storilca še isčejo.

NATAKARICA GA JE UDARILA S KOZARCEM - SEMIČ - 24-letna P. R. iz Semiča je osumljena kaznive dejanja lahke telesne poškodbe, ker naj bi 30. decembra v gostinskom lokalu Črni baron v Semiču, kjer dela kot natakarica, med prepirom s kozarcem udarila po glavi in poškodovala 20-letnega I. C. iz Črnomlja.

S SAMOKRESOM NAD SINOM

JELŠEVEC - 4. januarja popoldan je 56-letni F. Ž. z Jelševca v svoji stanovanjski hiši s samokresom streljal na 27-letnega sina A. Ž. Sina na srečo ni zadel. Napadalno razpoloženega očeta so policisti pridržali in ga bodo ovadili javnemu tožilstvu.

rih poškodbah, zato zdravljenje ni bilo potrebno. Ob 18.20 uri se je je Danko vrnil v zapor.

Kot je povedal šef urada načelnika uprave za notranje zadeve Stane Smolič, gre v primeru Danko Brajdiča za neupravljeno pritožbo, kar so potrdili tako policisti, ki so šli ponj in ga pripeljali v zapor, kot tudi druge priče. Tudi izvidni zdravnik kažejo, da je šlo za sveže poškodbe, čeprav je Brajdič tožil glede bolečin v prsnem košu. Na prvi pogled je bil sporen le prevoz Danka do zaporov, saj ta trdi, da se ga peljali v prtljažniku kot žival. Kot je povedal Smolič, ni v praksi policistov, da bi kogarko peljali na tak način, zato tudi v primeru Brajdiča tega niso storili, to pa potrjujejo tudi po glavi.

Danko Brajdič se je na UNZ že večkrat pritožil glede ravnanja policistov z njim, prav tako pa je star znanec zaporov. Kaj se je prav zaprav dogajalo 30. decembra lani, bo, kolikor še ni, pokazal čas, posbeno če bo Brajdič uresničil svoje napovedi in sprožil postopek na sodišču.

T. GAZVODA

Novo mesto, 12. januarja 1995

Brez Jožice, brez Polonce, brez vsega

Karel Kantužar iz Dolnjega Suhadola je že mislil, da je najsrečnejši človek na svetu. Potem mu je umrla žena Jožica, ostal je tudi brez doma, ker pač nanj ni bila prepisana hiša, v kateri je živel, in zdaj se je razočaranemu Karlu lepi svet podrl. Kantužar je bil gospodar domovanja, zdaj pa se počuti bolj ponizanega kot hlapec, ki mu gospodarji lahko vržejo slamarico čez prag, kadar jih je volja. Karla ni zadela nevidna šiba božja, tudi se ni poigrala z njim nevidna usoda, ampak je žrtev spletka okoliščin, v katerih so vsemu postavili piko na i ljudje, sorodniki pokojne Jožice.

Potem ko je Karel spoznal zdaj že pokojno Pavlinovo Jožico in se z njo poročil, je bil trdnod odločen graditi hišo v Novem mestu. Pregovorili so ga - med temi, ki so ga prepričevali, so bili tudi ženini sorodniki - naj se z ženo nastanita v Dolenjem Suhadolu na ženinem domu, kjer sta živela tudi njena mati in oče. Zato sta Karel in Jožica odšla v Suhadol.

Na Karla niso prepisali v Suhadolu niti hiše niti česa drugega. Dobro, si je rekel, tu živim skupaj z njimi, delam, vlagam v domovanje, kaj bi se sekiral? Nič ni bilo prepisano niti na Jožico, vendar ga tudi to ni skrbelo, ker je bil prepričan, da jih skupnoognjišče varuje pred prepirci in grabežljivostjo.

Kmalu pa se je pokazalo, da niti Jožičina starša nimata ničesar. Dejanski lastniki, ki so imeli v rokah vse potrebne zemljiščoknjizne papirje, so živeli v Ameriki. Toda je Jožica, katere starši so bili v tem času že bolni in oslabeni, začela urejati vse potrebno, da bi se nanjo prepisala hiša v Dolenjem Suhadolu, v kateri se je rodila kot ena od Pavlinovih otrok.

Uradno pisarjenje, s katerim naj bi presli čez lužo vso potrebno dokumentacijo za prepis ameriškega grunta na Karla in Jožico Knatužar, je dolgo trajalo. Predolgo. Do takrat, ko sta umrla Jožičina mati in oče, Jožici še ni uspelo urediti vseh papirjev. Ni jih do takrat in jih ni nikoli. Preostale papirje je spravila skupaj Jožičina sestra Slavka in domačija v Dolenjem Suhadolu je njena. Samo njena in niti malo ne tudi od katerega preostalih možnih dedičev.

"Vsa vas je z menoj"

Karel se ne spomni, da bi mu Jožica kdaj rekla, da je komurkoli predala papirje, ki jih je sama spravljala skupaj z veliko muko. Ne verjam, da mu Jožica ne bi povedala, če bi papirje odstopila v nadaljnje urejanje sestri. Toda dejstvo je, da je danes lastnik "ameriške" domačije Jožičina sestra Slavka.

Karel se zaradi take preknjižbe imetja čuti opeharjenega. "Kar so naredili z menoj, to ni človeško. Tu sem delal, prekril sem streho, zidal sem. Ko sva z Jožico živila tu, smo naredili vodnjak. Jaz sem naredil vinograd. V to hišo sva z ženo veliko vložila, pa mi niso potem tega priznali. Vse so pogradi. Da bi mi vsaj kotiček pustili! Kupovali smo material, denar sem zabil v zid. Računov, razen potrdil, da sem plačeval davke, pa nimam. Takega dokaza nimam. Lahko pa s pričami dokažem, da sem plačeval, da sem vlagal v hišo in da sem delal na zemlji, kolikor sem pač mogel obdelati. Kaj naj zdaj? Zdaj sem brez ljube Jožice in brez vsega. Počutim se opeharjenega. Cela vas je z menoj, o tem sem sto, ne, stopedsetprocentno prepričan," pravi Karel.

Karel je toliko trdnejši v svojih besedah obtožbe in ogorčenja, ker mu, kot pravi, nekatere stvari čisto jasno kažejo, da ima prav. "Posadil sem vinograd. Ko sem videl, kako so se stvari spletele, sem ga nekaj posekal. Če ne bi posekal svojega, bi se hitro oglastili in reki: posekal si naš vinograd. Pa niso prišli k meni. Ko zdaj hodijo delat v vinograd, ki je še ostal, se niti ne oglašajo pri meni," našteta Kantužar.

Jožičina sestra Slavka, ki sicer živi v drugem kraju, je odločno povedala, da je vse v zvezi z lastništvom "Kantužarjeve" domačije urejeno na sodišču in da je tako, kot mora biti po zakonu. Ona ne verjam, da se je Kantužarju zgordila krivica. Če pa bi že kdo imel kaj priponomiti o kom, bi lahko imela ona o Karlu ter njegovem značaju in vedenju.

FOTO: M. LUZAR

Če je hudiču res ime Karel Kantužar iz Suhadolja, smo skušali izvedeti tudi iz pogovorov z nekaterimi vaščani v Dolnjem Suhadolju. Sogovorniki držijo z njim. Kot so povedali, verjamemo, da se mu je zgordila krivica, ko je postal brez hiše, dvorišča in granta, kakršnega koli že.

Z otroki in brez

Tako zdaj 57-letni Karel Kantužar, sicer doma iz Dobja pri Sevnici, nekdanji čelmojster iz zagorskega rudnika in vratar v Novem mestu, v dovece po Jožici in po svoji prvi ženi, kot upokojenec s 40 leti redne službe stanuje v Dolenjem Suhadolju. Sam. Otrok po Jožici nima, ker je, stara štirideset let, umrla noseča.

Zdaj nekje daleč stran o očku Karlu

čebbla triletna Polonca Kantužar Govekar. Ko je Karel pokopal Jožico, si je namreč skušal ustvariti nov topel dom. Zaživel je družinica, v kateri se je rodila omenjena Polonca. "Ženo pa so izganjali iz hiše. Ko ji je bilo vsega dosti, je vse pustila in šla. Za Polonco plačujem, in s hčerkico imam kot oče stalne stike," se razneži Karel. Je Polonca, ki ni bila rojena iz Jožičine krvi in ki je prišla na svet več let po Jožičini smrti, tisti razlog, zaradi katerega pritepenec Karel Kantužar ni smel dobiti v last niti pedi

"ameriške" zemlje v Dolenjem Suhadolju?

Mogoče je koga res motila ta Karlova zveza z žensko. Toda o Jožici govori z velikim spoštovanjem. Poudarja, da sta se dobro razumela. "Lepa ženska je bila. Dobrega srca. Zlata žena," pripoveduje s solzami v očeh. Ko je bila Jožica živa, sta imela v rej tri otroke. "Če Jožica ne bi bila skrbna, ja socialna ne bi zaupala v rejo otrok. Če eden od nju ne bi bil primeren, da bi skrbel za take otroke, bi to verjetno videli tudi na socialni in nama jih ne bi dali." Tako

pripoveduje Kantužar.

Sestrina zgodba z napako

Mož zdaj še vedno stanuje v Dolenjem Suhadolju v hiši št. 5, čeprav so mu že zdavnaj dali vedeti, naj pospravi in da mesto "pravim" gospodarjem. Pravniška odločitev, da ni njegovega ničesar na tej hiši številki, ga je sprva toliko presenetila, da ni vedel kako in kaj. Mogoče pa ne bo ostalo samo pri tej odločitvi sodišča. Jožičina sestra Slavka je bila namreč pred nedavnim kaznovana z dverma meseca zapora, pogojno za dve leti. Vzrok po krivem je izpovedala, kar je povedala v svoj prid, ko je šlo za to, kdo bo dobil imetje v Dolenjem Suhadolju št. 5.

Karel Kantužar kljub vsemu še vedno nima ne hiše, ki je stara in razmajana, ne dvorišča, kamor bi lahko razširil hišo. "Hišo sem mislil malo dvigniti, a zakaj bi jo, če ni moja! Les in opeko za streho sem že imel pripravljeno, pa sem prodal," razlagata svojo prostorsko stisko in željo po prostornejšem stanovanju. Ali bi bilo krivčno, če bi mu pripadla hiša in vrt?

Kaj bo v resnici obveljalo na koncu, si Karel ne upa napovedati. Lahko sluti srečen konec, vendar Karel prav srečen ne bo, ker mu je vsa stvar v zvezi s hišo in imetjem doslej premočno zagrenila življenje. Sprva je sicer kazalo, da ima po pravni plati celotna zadeva rep in glavo na pravem mestu, potem pa je ob znova zagnanih sodnih milinah postalo marsikaj vprašljivo. Zgodba o Karlu Kantužarju, brezdomcu v zrelih letih, se bo verjetno pisala znova od začetka. Vsekakor je lahko v poduk vsem Karlu Kantužarjem tega sveta.

MARTIN LUZAR

na senčni strani življenja

Ko revščina trka na vrata

Pravijo, da ko gre enkrat kaj narobe, se ti pogosto začne vse, česar se lotiš, podirati. Ce se to dogaja petčlanski družini s tremi šoloobveznimi otroki, je položaj toliko hujši. Verjetno je v naši družbi takšnih družin veliko, ena med njimi pa so Bizjakovi, ki stanujejo na Vidmu pri Raki.

Dokler je imel Franc službo, je bilo še vse v redu. Po 20-ih letih dela v Kovinarski Krško pa je pred petimi leti - en teden pred okroglo obletnico dela v podjetju - postal brez zaposlitve, ni bil ne odpravnine ne jubilejne nagrade. Tako je postal z ženo in tremi otroki, danes 11-letnim Andrejem, 9-letno Tanjo in sedeminpolletno Karmen brez edinega vira zaslужka. V podjetju so sicer obljubili, da jih bodo poklicali nazaj, ko jih bodo potrebovali, vendar so na delo vzel druge. Vse hudo se je zgrnilo skupaj: umrl je oče, poplavе so uničile pridelek, kreditnot v hotel nihče dati.

In življenju na kmetiji se je pravzaprav ustavilo, čeprav je bilo še trenutek pred tem veliko zagnanosti in idej.

Ostala je nedokončana hiša, ki ima opremljeno le eno nadstropje, in še to je sedaj potrebovati temeljite obnove. Hlev le še s težavo klubuje zobu časa, tudi drvarnica ni več za uporabo. Kup nekoč nove opeke že leta čaka na dvorišču. Slamo imajo "spravljen" pod hrastom, saj je kozolec premajhen, kmetijska mehanizacija pa je kar pod milim nebom. "Vedno sem mislil, da bo bolje, a vidim, da gre iz leta v leto na slabše. Ni denarja," pripoveduje Franc. "Še sreča, da imamo doma 5 hektarjev obdelovalne zemlje in nekaj gozdova, tako da si lahko sami pridelamo vsaj hrano."

Nekaj dohodka z mlekom

V Bizjakovem hlevu so poleg svinj tudi štiri krave in mleko je edini vir dohodka od kmetije. Tudi ko je bil Franc še v službi, je vsak dan pred začetkom dela krave podojil in mleko oddal v zbiralnico. Vendar je vedno prišel v službo v 15 kilometrov oddaljeno Krško ob 6. uri. Tako je krave obdržal, kar mu danes še kako prav pride. "Ampak kaj, ko se za mleko nič ne dobri," potoži Franc. V slabem vremenu je do zbiralnice pol ure hoda v eno smer, kamor nese mleko dvakrat dnevno. Ko lahko dojijo vse krave, ga je tja do 20 litrov. In prejšnji mesec so za 60-krat prehodjen pot s posodo mleka dobili vsega skupaj 14.000 tolarjev!

Francu se ne splača, da bi mleko peljal s fičom, saj avto rabi le za najnajnejše opravke. "Mogoče bi bilo bolje, da ga zlijem stran, a kaj, ko vsak tolar tako prav pride, da se moram boriti, kolikor se da!" dodaja. Denar od mleka gre le za položnice. Poleti, ko se bodo krave otele, pa še tega dohodka ne bo več.

Aprila bo eno leto, kar bodo Bizjakovi prijavljeni pri socialni službi, vendar Franc odločno pove, da z ženo Darjo ne bi nikoli prosila za pomoč, če ne bi bilo tu otrok, ki zatevajo svoje ne glede na to, če je ali pa ni biti mora. Tako vsi skupaj prejmejo okoli

40 tisočakov pomoči. Kaj bo aprila, ko bo ta pomoč verjetno usahnila, se ne ve. "Tudi socialno nisva zavarovana. Kaj, če se komu kaj zgodii? Sploh si ne upam misliti, da bi moral bolnišnico plačati sam," pravi Bizjak.

Franc ima težave z nogo, saj je imel že pred več kot 20 leti med prevozom na delo z motorjem prometno nesrečo: zbil ga je avtomobil. Takrat so mu vtavili v noge 7 vijakov in ploščico, ki jih ni dal odstraniti, sedaj pa so težave iz leta v leto hujše in slej po prej bo moral misliti tudi na to, zato težko opravljaj težave dela na kmetiji. Boji se, da bo one mogel, žena ne zna voziti ne traktorja ne avtomobila, otroci pa so tudi še majhni.

Dela veliko, zaslužka ni

"Imamo toliko zemlje, da je dela veliko, a dohodka od nje ni," pravi Darja. Stanje še poslabšujejo poplave, ki nastopajo ob vsakem večjem deževju. Ko so namreč pred leti kmetje meliorirali kmetijske površine, so spodaj namestili premajhne cevi, ki se ob nalinjih zamašijo, voda pa poplavi ravno Biz-

jakovo njivo. Lani na primer so koruzo segali dvakrat, zraslo pa ni skoraj nič, zato bodo morali letos zrnje kupiti. Družinsko blagajno poskušajo poleti krpati z nabiranjem gob, tudi kumare so obirali.

Franc poskuša dobiti službo, vendar povsed naleti na enak odgovor: "Rajši bi zaposlili mlajše." Darja je pred leti delala v sevnški Jutranjki, vendar se je takrat, ko je bil Francov oče prikljenjen na posteljo, odločila, da bo skrbela zanj in za družino, saj je Franc hodil v službo. Danes si pomagata na vse mogoče načine. "Če boš čkal na druge, ne boš dobiti nič," zagotavlja Darja. Zato poskuša del pridelka zamenjati za kaj drugega, pridat ga tukaj tudi ne more, saj na kmetih vsak pridelka zase dovolj. Po svojih močeh pomagajo tudi sorodniki.

Franc trdi, da se ne sramuje in mu ni žal, ker je brez službe, vendar pa je močno razočaran. "Ne zaupam nikomur več. Sramota je za državo, če ne more narediti reda: naj bodo kaznovani tisti, ki ne živijo pošteno! Naša država je iz revezev naredila še večje revezje, iz bogatašev pa še premočnejše ljudi." Bizjakova se zavedata, da bosta moralna nekaj storiti. Ko bi službo dobila vsaj Darja, pripravljena je sprejeti vsako delo, ko bi le bilo kaj. Otroci pa potrebujejo vedno več...

TANJA GAZVODA

Vojna ni nič veličastnega

Mladi pisatelj iz Novega mesta Damijan Šinigoj se je s svojo drugo knjigo *Neizstreljeni naboje za Slovenijo*, ki je pred kratkim po veliki reklamni akciji izšla v sodelovanju založb Slon, Amalietti, Delo in Slovenske novice skupaj še z nekaj drugimi knjigami, potrdil kot pisec, ki ga zanima predvsem vojska in vojna ter usode mladih ljudi v takih ustrojih oziroma razmerah. Ne zanima ga epopejsko izrisavanje dogodkov, ampak kot pisatelj stopa ljudem pod kožo in svet motri skozi človeško optiko. Tu se junaštvo prepleta s strahom, razum s čustvi, v tem svetu velike ideje ne morejo zamenjati življenja v njegovi neponovljivosti, krhkosti in ranljivosti, zato se tudi vojna kaže v nejunaški podobi kot zmedeno dogajanje, nepotrebno umiranje in trpljenje, kot posameznikov boj s strahom v sebi.

- Že z vašim prvencem "Vojake ubijajo, marne" ste se lotili vojske, druga vaša knjiga ponovno govori o njej. Je to postala vaša osrednja pisateljska tema?

"Ni moj pisateljski cilj pisati o vojski, mislim, da to ni moja predestinirana tema. Da je tudi druga knjiga vojaško obarvana, je kriv splet okoliščin. Le mesec dni zatem, ko je končno izšel moj prvi roman, ki je napisan na osnovi lastnih doživetij v JLA in psihološkega maltretiranje in procesa na vojaškem sodišču, se je začela vojna za Slovenijo. To je bila zame ponovno tema za pišanje."

- Tudi druga knjiga je napisana delno po vaših osebnih doživetjih. Kako ste se vključili v osamosvojitveno vojno?

"Res sem šel v vojsko z namenom, da bom kasneje pisal o nji. Bil sem prostovoljec. Osemkrat sem se javil, a še prek zvez mi je uspelo, da so me sprejeli v TO. V bojih sicer nisem sodeloval, sem pa bil na takem položaju, kjer je bil psihološki pritisk zelo močan. Ta pritisk smo po števkovsko reševali z zafrkavanjem in s šalo, čeprav so bile zadeve večkrat hudo resne. Vse tiste dneve sem imel s seboj beležnico in sem jo v celoti popsal z doživetji. Ko se je vse skupaj srečno končalo, sem pustil, da stvar dozoreva, potem pa sem se lotil pisanja."

- Je knjiga, kakršna je izšla, tisto, kar ste že zeleli napisati?

"Niti ne. Nekaj smešnega se je namreč dogodilo, ko sem pisal knjigo. Vse zbrano

gradivo sem vzel s seboj v Bohinj, kjer sem mesec dni v popolni samoti brez časopisov, televizije ali radia ure in ure pisal. Le s posm sem šel trikrat na dan na sprehod in kaj pojest v hotel Zlatorog, sicer pa sem samo pisal in spal. Tako se je na računalniku nabolj 400 strani rokopisa, za kolikor sva se vnaprej dogovorila z založnikom. Toda ko je založnik dobil besedilo v roke, se je zgroljil; bilo je še enkrat tako obsežno, kot je želel. Hitro sva ugotovila, kaj je bilo narobe. Stran na računalniku je imela 60 vrstic, on pa je imel v mislih običajno rokopisno stran s 30 vrsticami. Potem smo naredili kompromis in iz napisanega sem naredil dve knjigi. Prva je *Neizstreljeni naboje*, ki je bolj psihološki oris vojne, druga, ki bo izšla letos jeseni, pa ima bolj števkovski karakter. V nji so bolj kometijantske stvari."

- V knjigi veliko prostora posvečate opisu bojev. Kako ste zvedeli toliko podrobnosti o bojih na Medvedjeku, v Krakovskem gozdu, na Pogancih in drugod?

"Vojno dogajanje na bojiščih sem poznal samo iz časopisov in televizije, kot vsi ostali. A že med vojno mi ni bilo jasno, kako da, klub temu da smo imeli protioklepno orožje, nismo mogli uničiti BOV-ov, ki smo jih imeli stisnjene v obroč. So naši vojaki imeli škartirano orožje ali so bili popolnoma neučinkoviti? Na to vprašanje še sedaj ni odgovora. Po vojni sem se pogovarjal z mnogimi udeleženci bojev in jih spraševal vse mogoče. Sprva mi niso hoteli nič oseb-

nega povedati, govorili so le splošne, znane stvari. Videti je bilo, kot da bi v njih delovala avtocenzura. Zanimivo je, da jim ni nikome prepovedalo govoriti, pa vendar so molčali. Ko pa se je razvedlo, da pišem knjigo o svojih lastnih doživetjih, so začeli moji prijatelji in znanci zahajati k meni in počasi so se odpirali. Pogovori so trajali dneve in dneve, nazadnje so se povsem odprli in mi zaupali celo tiste strahove, ki so jih dodelj morda celo sami sebi tajili."

- Torej imata vse, kar je v knjigi napisanega, realno osnovno?

"Da, prav vse, kar je v knjigi napisanega, se je tudi v resnicu zgodilo. Seveda je oblikovano z nekaj pisateljske domišljije. Ta je pač morala delovati, saj denimo v glavnem štab slovenske in jugo vojske nisem bil nikoli. V osnovi pa so vsi dogodki resnični."

- Končni vtis, ki ga dobri bralec po branju vašega romana, je, da gre za protivojno delo. Ni poudarka na junaštvi, prej bi lahko rekli da na človeških slabostih.

"Odlčil sem se že v samem začetku, da ne bom napisal političnega romana. Politika me ne zanima. Tudi ni bil moj namen, da bi koga popljuval, hotel sem narediti samo eno stvar - realno prikazati trpljenje ljudi v vojni in predvsem dogajanje v psihi človeka, kaj se v njem dogaja, ko se znajde v izjemnih okoliščinah. Denimo: nekoga so celo življenje učili, ne ubijaj, potem pa mu porinejo v roke puško in mu rečejo, zdaj pa ubijaj. Iz pogovorov sem zvedel, da so ljudje imeli ogromne probleme prav s prebojem psihološke blokade, da so streljali na druge, na takoj imenovane nekdanje brate. Za primer naj navedem boj pri Pogancih; strelenje je trajalo slabo minuto, v romanu pa sem jo razvleklo na več strani. To ne bi bilo možno samo z opisom strelenja in golih dogodkov, ker pa sem se spustil v psihi junakov in opisal njihove travme, je kratkotrajni realni dogodek v knjigi zavezal več prostora. Na ta način sem lahko pokazal vojno v vsej njeni grozovitosti, da je to v bistvu ubijanje in da tega nobena velika ideja v bistvu ne more upravičiti. Junaske smrti ni - je le smrt. Nič lepega, herojskega ni v tem. V tem pogledu je moj roman res protivoven."

- Pri branju opisov boja na Medvedjeku bralec dobri občutek, da je bila tam precejšnja zmeda. Je tako opisano le v knjigi, ker pač

FOTO: M. MARKELJ

pišete o navadnih vojakih, ali je podoba verodostojna?

"Zmeda je bila res huda. Ni bilo človeka, ki bi takrat vedel, kaj se dogaja. Ni bilo prave organiziranosti. Pogovarjal sem se z mnogimi, ki pravijo tako. Na Medvedjeku ni bilo ukazov, ki bi odrejali, kako in kaj. Krška četa je zbežala, še preden so se začeli boji, neka druga četa je zbežala ob prvem pokanju. Kasneje so starši zvečer na položajih pobirali odvrženo orožje svojih sinov. To sem tako tudi popisal. Vendar naj takoj poudarim, da nikogar ne obojam, tako je pač bilo. Zakaj bi se zdaj delali ne-premagljive junake? Slovenija je majhna država, v enem dnevu nas velika sila lahko pogazi, ne more pa nas nikoli zaslužiti. Z moderno vojaško tehnologijo je mogoče zdrobiti v prah cela mesta, naroda pa ne moreš uničiti, če je v sebi močan. Zagovarjam slovensko vojsko, a mislim, da se mora zavedati, da ni nemagljiva; vsa moč ni v vojaški tehniki, ampak v človeku, četudi si v nobenem drugem pisatelju?"

- V vodou navajate nasvet pisatelja Tone Štavini, ki vam polaga na srce, naj bo vaša zgodba protivojna. Ste se posvetovali z njim in morda še s kom? Ste se zgledovali pri kakšnem drugem pisatelju?

"Bil sem pri Tonetu Štavini na pogovoru in on mi je dal napotek, ki ga omenjate. Govoril je iz lastnih bogatih izkušenj. Povedal pa mi je še nekaj, česar nisem zapisal. Ko sva v pogovoru prišla na primerjavo vojne v Sloveniji in sedanjo v Bosni, sem dejal da se kaj takega, kar se dogaja v Bosni, vedno klanje civilistov, ubijanje otrok in žensk, množično posiljevanje in mučenje, v Sloveniji ne bi moglo zgoditi. Pisatelj se je nasmejnil in mi dejal, da iz lastnih izkušenj vedno vojna, če dolgo traja, iznakači človeka in iz njega naredi zver. Če bi tudi pri nas trajalo dolgo, bi se ljudje spremenili, izgubili bi moralni kompas, ki jih je vodil. Potem bi imeli podobne probleme, kot jih imajo veterani na Hrvaškem in v Bosni, tudi naši ljudje bi spozanali vietnamski sindrom uničenih mladih ljudi. K srči je bila slovenska vojna kratka. Kar se tiče pisateljev, po katerih bi se lahko zgledoval, kako pisati o vojni, bi omenil Zupana in Kirsta. Oba vojno opisujeta kot zlo, ne poznata herojev. Vendar pa moram reči, da se zavestno po njih ne zgledujem, morda le nezavedno."

- Že ob izidu svoje prve knjige ste mi dejali, da ne pišete literature, Ste imeli pri drugi knjigi kaj več literarnih ambicij?

"Zavestno hočem stran od literarnosti, nočem se iti vrhunsko literaturo. Predvsem želim ljudem nekaj povedati, želim, da me bereo. Ni mi do tega, da bi pisal vrhunsko literaturo, potem pa bi moje knjige brala peščica intelektualcev ali pa še ti ne. Kar povprašajte v knjižnicah, pa boste videli, da tako imenovana vrhunska slovenska literatura stoji na policih neprebrana! Šeljgo je nekoč očital Tonetu Štavini, da je njegova literatura šund, ker jo bere raja. Zame je to edini pravi kompliment. Ni mi mar literarnih kritikov, več mi pomeni to, da me ljudje ustavlajo na cesti in mi povedo, da so navdušenjem prebrali mojo knjigo."

MILAN MARKELJ

90-letnica brežiških sokolov

Častitljiva tradicija

Brežiški Sokol, ki je proti koncu lanskega leta slovesno proslavil svojo 90-letnico, sicer ne spada med najstarejša sokolska društva v Sloveniji, vendar je kljub temu nekaj posebnega. Brežiški Sokol namreč še vedno ozira spet obstaja, njene članice in člani pa se ukvarjajo predvsem s tisto dejavnostjo, ki je bila temelj sokolskega gibanja - z množično telovadbo in gimnastiko. Ob 90-letnici so zbrali ogromno zapisov, pričevanj in fotografij o brežiškem Sokolu, razvoju športa in športne vzgoje v Brežicah, uredili bogato razstavo in akademijo, obiskal pa jih je tudi najstarejši, najslavnejši in najuspešnejši še živeči sokol Leon Štukelj.

Sokolsko gibanje, katerega utemeljitelje je Čeh dr. Miroslav Tyrš, je med slovenskimi narodi nastalo kot protiutež nemškim turnerjem. Tyrš je ustanovil češkega Sokola leta 1862, še istega leta pa so slovenski študentje, ki so študirali v Pragi, začeli razmišljati, da bi ustanovili Južnega Sokola, kar pa jim je uspelo šele naslednje leto, saj takratna oblast nad sokolskim gibanjem ni bila ravno najbolj navdušena. Po ustanovitvi Južnega Sokola so na Slovenskem začela rasti sokolska društva kot gobe po dežetu, leta 1904, ko so sokolsko društvo ustanovili tudi v Brežicah, jih je bilo že 16. Brežiškemu Sokolu, ki je bil vključen v celjsko župo, so se v naslednjih letih pridružila še tri posavska društva: Krško in Sevnica leta 1906 ter Rajhenburg (Brestanica) leta 1910. Čeprav so bili sokoli med 1. svetovno vojno preprečeni, pa gibanje ni zamrlo, po vojni se je obnovili in v novi državi, v kateri so se združili južni Slovani, dobilo nov pomen in obliko, kasneje v začetku tridesetih let pa je jugoslovanski Sokol postal režimska organizacija v rokah velikosrbske buržoazije, kar je predvsem med slovenskimi sokoli rodilo močan odpor.

Osnovna dejavnost sokolskih društev je bila telovadba, ki pa ni bila le sama sebi namen, temveč je predstavljala dejavnost z močnim narodnostno zavednim nabojem. Telovadilo je le polovico članov sokolskih društev, drugi pa so se ukvarjali z organizacijo in zelo močno kulturno dejavnostjo. Tako je imel Brežiški Sokol poleg telovadcev tudi svojo knjižnico, igralsko skupino, pevski zbor, orkester in lutkarsko skupino.

Šele po 1. svetovni vojni so se sokoli spojili tudi z drugimi športi. Brežiški sokoli so se navdušili za atletiko, odbojko in strelstvo. Ob svoji ustanovitvi je dobil Brežiški Sokol svoj prostor v Steklenu paviljonu na dvorišču Narodnega doma in v domu samem,

Ko pridejo kupci izbirat blago, si naberejo nekaj deset modelov, kih želijo videti še na manekenkah. Uradno najlepši Slovenki v letu 1994 (levo) in v letu 1993 (desno) sta gotovo dovolj prepričljivi. Sicer pa je treba dekleta za tako delo zelo previdno izbirati, saj niti vsaki manekenki ne stoji vsak kos perla najbolje. In če se zgoditi tako, ne pomagajo trakci, čipke in niti najbolj presenetljivi modeli - od kupčine ni nič.

približno tako, kot v časih znamenite in za nekatero nepozabne Marilyn Monroe. Če ga ni, ga pa perilo naredi. Naveliko se danes izdeluje in prodaja tudi perilo, ki ni za vedno skrito spodaj, ampak se lahko tudi razkrije ali pa se kar nosi kot zgornejši oblačilo. Perilo ima vse polno dodatkov, od standardnih čipk, do okrasnih šivov, na rezljanih obrokov in do popularnih vrvic. Pri sodobnih materialih in krojih bi človek rekel, da bi mlada in postavna dekleta lahko silvestrovala samo v tem, kar imajo na sebi na fotografijah!

Meri Klemina (levo) predstavlja nove modne trende v proizvodnji spodnjega perila. V Lisi gradijo na lastni kreaciji treh kreatork, poleg njih pa imajo še ekipo, ki uresničuje kreativne ideje.

približno tako, kot v časih znamenite in za nekatero nepozabne Marilyn Monroe. Če ga ni, ga pa perilo naredi.

Naveliko se danes izdeluje in prodaja tudi perilo, ki ni za vedno skrito spodaj, ampak se lahko tudi razkrije ali pa se kar nosi kot zgornejši oblačilo. Perilo ima vse polno dodatkov, da je na trgu še vedno dovolj standardna perila. Poleg tega pa imajo, vsaj v Lisi zatrjujejo tako, tudi nekaj značilnih modelov za velike številke in si štejejo to za veliko prednost pred tekmcemi. O cenah tu ne bom govorili. Kar je lepo in kakovostno, je ponavadi drag, če pa je zraven še moderno... A kaj bi to, kdor sledi modi, se pri ceni ne bo ustavl!

BREDA DUŠIČ-GORNICK

Ker pa vemo, da je na svetu tudi veliko

FOTO: b. DUŠIČ-GORNICK

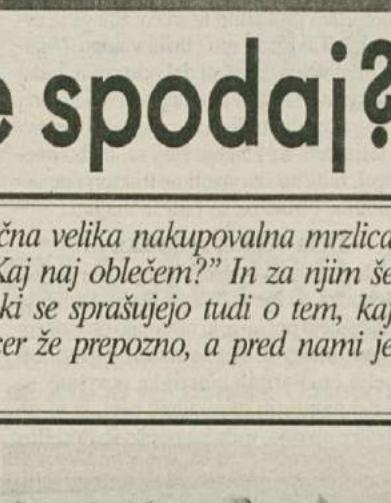
Meri Klemina (levo) predstavlja nove modne trende v proizvodnji spodnjega perila. V Lisi gradijo na lastni kreaciji treh kreatork, poleg njih pa imajo še ekipo, ki uresničuje kreativne ideje.

približno tako, kot v časih znamenite in za nekatero nepozabne Marilyn Monroe. Če ga ni, ga pa perilo naredi.

Naveliko se danes izdeluje in prodaja tudi perilo, ki ni za vedno skrito spodaj, ampak se lahko tudi razkrije ali pa se kar nosi kot zgornejši oblačilo. Perilo ima vse polno dodatkov, da je na trgu še vedno dovolj standardna perila. Poleg tega pa imajo, vsaj v Lisi zatrjujejo tako, tudi nekaj značilnih modelov za velike številke in si štejejo to za veliko prednost pred tekmcemi. O cenah tu ne bom govorili. Kar je lepo in kakovostno, je ponavadi drag, če pa je zraven še moderno... A kaj bi to, kdor sledi modi, se pri ceni ne bo ustavl!

BREDA DUŠIČ-GORNICK

Ker pa vemo, da je na svetu tudi veliko

Ko pridejo kupci izbirat blago, si naberejo nekaj deset modelov, kih želijo videti še na manekenkah. Uradno najlepši Slovenki v letu 1994 (levo) in v letu 1993 (desno) sta gotovo dovolj prepričljivi. Sicer pa je treba dekleta za tako delo zelo previdno izbirati, saj niti vsaki manekenki ne stoji vsak kos perla najbolje. In če se zgoditi tako, ne pomagajo trakci, čipke in niti najbolj presenetljivi modeli - od kupčine ni nič.

približno tako, kot v časih znamenite in za nekatero nepozabne Marilyn Monroe. Če ga ni, ga pa perilo naredi.

Naveliko se danes izdeluje in prodaja tudi perilo, ki ni za vedno skrito spodaj, ampak se lahko tudi razkrije ali pa se kar nosi kot zgornejši oblačilo. Perilo ima vse polno dodatkov, da je na trgu še vedno dovolj standardna perila. Poleg tega pa imajo, vsaj v Lisi zatrjujejo tako, tudi nekaj značilnih modelov za velike številke in si štejejo to za veliko prednost pred tekmcemi. O cenah tu ne bom govorili. Kar je lepo in kakovostno, je ponavadi drag, če pa je zraven še moderno... A kaj bi to, kdor sledi modi, se pri ceni ne bo ustavl!

BREDA DUŠIČ-GORNICK

Ker pa vemo, da je na svetu tudi veliko

NAGRADI V SEMIČ IN NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 51. nagradne križanke izbral Roka Šprogarja iz Semiča in Ano Grnovič iz Novega mesta. Šprogarju je pripadla denarna nagrada, Grnovičeva pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo poslajte najkasneje do 23. januarja 1995 na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 2. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 51. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 51. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: IZTOP, ZAMENA, GUSTAV, KRŠKO, REN, VOL, TRUST, ADICIJA, KOMBANJ, CERES, OKA, REKLAMA, NEGRELLI, ENNA, INK, KONJIC, STO, ANTENA.

prgische misli

Ljudje se v resnici bojijo, zato so surovi. Napad je obramba, ki jo narekuje previdnost, zato ni zdravila za surovost, kajti ni zdravila za človeško negotovost.

M. SELIMOVIC

Če se enkrat zlomi moralna hrbitenica, ostanejo brazgotine za vse življenje.

E. ČIMIĆ

Pristno, polno življenje se začne šele tedaj, ko se resnično soočimo s svojo lastno smrto, ko se povsem zavemo, da smo minljivi.

A. VITTURI

Clovek pripada človeštvu in naravi, ne pa državi ali državam.

B. ŠTIH

zanimivosti iz sveta

Kralj je mrtev, živel kralj!

V nedeljo, 8. januarja, je minilo šestdeset let od rojstva legendarnega ameriškega pevca Elvisa Presleyja. Imenovali so ga kralj rock'n'rolla, torej glasbene zvrsti, ki se je v petdesetih letih zmagovala pojavila v ZDA. Pred njo pa se tudi Evropa ni mogla obavarovati, kar ni nič čudnega, saj je že prej vsakala vso glasbo z one strani velike luže. Rock'n'roll je postal tista glasba, s katero se je poistovetilo ogromno mladih; najprej so se začeli oblačiti tako kot njihovi rockerski idoli, kasneje pa so posneli tudi njihova način življenja ter privzemali njihove poglede na svet.

Mož, ki pa je odločilno pripomogel k temu, je bil prav Elvis Presley. Rodil se je leta 1935 v kraju Tupelo na revnem ameriškem jugu v zvezni državi Mississippi očetu Vernonu in mami Gladys. Na mater je bil Elvis še posebej tesno navezan. Že zelo zgodaj je pokazal zanimanje in talent za glasbo, ki jo je tudi precej poslušal, sprva cerkvene pesmi, gospopele, potem pa, ko je razvoj tehnik tudi v skromnem dom Presleyevih prinesel radio, se je mladi Elvis začel navduševati tudi nad glasbo črnih pevcev bluesa. Naučil se je igrati na kitaro. Instrument mu je prišel v roke čisto po naključju; za rojstni dan si je zaželet kolo, vendar mu ga starša nista mogla kupiti, v zameno pa je dobil cenejšo kitaro. Tedaj starša niti slutila nista, kako se jima bo ta naložba nekoč obrešovala.

Po srednji šoli se je Elvis zaposlil kot voznik dostavnega tovornjaka. Vsek dan se je prevažal po neki ulici, v kateri je bil snežalni studio gramofonske družbe Sun lastnika Sam Phillipsa, ki je že dlje časa iskal

NAGRADNA KRIŽANKA

7

SALOMONOV UGANKAR				DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	DEBELA PALICA	RONALD KRAJSE	CESTNI ZAVODI	GORA V. V. KARAVAN-KAH	GRŠKI DIDAK-TICKI PESNIK
SALOMONOV VANDRO-VEČ	PEVKA BAEZ	PESNIK FRITZ	ANEKDANJ AMER. PRED. HERBERET DUET	KOVASKI KRAJ NA GORNEJSKEM STENOGRAD					
OBEDNICA HRVAŠKO MESTO				LETOVISČE NA KRKU	FR. IGRALKA MARIE-JOSE COLA				
IRANSKA DENARNINA ENOTA	SLOV. PEVEC ALFI STVAR		DEL BATNIH STROJEV IVE ŠUBIC			RAJKO LOTRIČ PUBLICIST LEGISA			
VIR		KROJASKI SPOJ			DEL KROZNICE NAJBOLJŠA SLOSKA OCENA				
ČEŠPLJE		UGANKARSKI IZZIV UGANKARSKI IZZIV UGANKARSKI IZZIV	NAPLAV-LJEN PESEK DARUVAR						
SLOV. ŠPORTNICA LETA 1994 BRITTA		DESETLETJE							
OBER	SKALA V MORJU OTOK PRI DUGEM OTOKU	ORGANSKO TOPILO ZA BARVE				DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST			

zdravnik razlagá

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Stres, rizični dejavnik pri nastanku bolezni

Po drugi strani pa je kar veliko dokazov za stres, ki izhaja iz socialnih, psiholoških, poklicnih, kulturnih, osebnostnih in vedenjskih dejavnikov. Zelo pomemben je pri nastanku bolezni in smrti srca ter ožilja.

Kadar sprejme človek stresni signal, se v organizmu sprosi alarmni biološki mehanizem: "Bojuj se ali zbeži!"

V možganih se poveča tvorba adrenalina in drugih stresnih hormanov. Jetra začenjajo sproščati v krvni obtok sladkor in maščobe, da oskrbijo organizem za hitro akcijo. Dihanje se pospeši. Tako dobimo več kisika. Rdeča krvna telesca (eritrociti) preplavijo kri, da prenesajo v ude in možgane več kisika. Srce prične hitrej utripati in krvni pritisk se dvigne. To zagotovi zadosten dotok krv in predele, ki potrebujejo več krv. Istočasno se aktivira mehanizem za strjevanje krv v pričakovovanju poškodbe. Tako se lahko poškodovane žile hitro zaprejo s krvnim strdkom. Mišice se napnejo in pripravijo za akcijo. Prebava preneha, da se kri lahko usmeri v mišice in možgane. Potenje se poveča v pričakovovanju vročine, ki jo bo sprožil boj. Usta postanejo suha, mišice sečnega mehurja in črevesja so ohlapne in človek čuti potrebo po iztrebljanju ali uriniranju. Zenici se razširita, da lahko prepustita več svetlobe. Vsi čuti so močno izostreni, da omogočijo hitro akcijo in ukrepanje.

Človek, pri katerem je prišlo do opisanih sprememb, je

v odličnem stanju pripravljenosti, da se spopade z nevarnostjo, izzivom oziroma zahtevami. Seveda pa je potrebno vedeti, da je tako stanje le začasno in se pojavi le v nujnih primerih. Organizem takega stanja ne more vzdrževati trajno.

Ko je neposredna ogroženost mimo, se aktivira nasprotni mehanizem in organizem se povrne v normalno stanje. Če pa stresna situacija nadaljuje, stopi namesto stanja alarmna reakcija na stres, ki pa se kaže na različne načine.

Krvni pritisk lahko ostane zvišan, mišice so še naprej napete in zdravje je lahko začasno ali trajno okvarjeno. Posledice se kažejo kot nelagodje v prsnem košu kot prehitro dihanje, občutek pomanjkanja zraka ali dušenja, bolečine v mišicah, trepetanje, razbijanje srca, glavoboli zaradi napetosti, utrujenost, motnje v prebavi, driska, pogosto uriniranje, občutek izgube zavesti.

Človek pod stresom se ne more skoncentrirati, težko se odloči že pri preprostih zadevah, razdražljiv je in pogosto se jezi, izgubi samozavest, zaskrbljen je, začuti nerazumen strah in panico, je depresiven.

Ljudje v stresni situaciji pogosteje kadijo, jemljejo več zdravil, so raztreseni, nagnjeni k nezgodam in brezobzirni vožnji, prekomerno stiskajo pesti in zobe, pulijo si lase, grizejo nohte, cepetajo, mnogo preveč ali pa premalo spijo, pretirano uživajo alkohol ali druga poživila.

Že v preteklosti so zdravniki opazili pomembne podrobnosti, ki nakazujejo povezavo med stresom in bolezniškimi znamenji angine pektoris ali srčnega napada. Že leta 1768 je angleški zdravnik Heberden dodal opisu angine pektoris še naslednjo izjavo: "...bolezen poslabša stanje duševne vznemirjenosti".

(Se nadaljuje)

praktični praktični praktični praktični KRIŽ

Pomagajte pticam!

Če boste pripravljali krmilnice za ptice, se raje odločite za več manjših kot za eno večjo, najbolje pa je, da jih obesite. Tako bodo varnejše pred mačkami, podlascimi, dihurji. Zapomnite si, da pticam pozimi ne smete dajati piti, saj si žejo potešio s srkanjem slane, snega in ledu! Lahko bi se zgordilo, da se v posodicu z vodo okopale, pri tem bi jim zmernilo perje in ne bi bile več zaščitene pred mrzom. Ptit tudi hranite z ostanki hrane, ki vsebujejo maščobo in so posoleni. Raje jim sami pripravite mešanico za krmiljenje. Stopite 500 gramov neslanega govejega loja, dodajte tri žlice rastlinskega olja ter v ohlajeno maso stresite 100 gramov semenske mešanice iz sončnčnih semen, semen konoplj, maka, lanu in repe. Za ptice, ki jedo mehkejšo hrano, pripravite podobno mešanico iz maščobe, vanjo pa vmešajte samo ovsene kosmiče. S ptijo hrano napolnite lončke za rože in jih obrnjene obesite na balkon ali drevo.

Cvtje v pivovem testu

Za 4 osebe potrebujemo: glavo cvetače, 200 g hrenov, 200 g piščančnih jetre, 200 g puste svinjine, poper, rožmarin, limonine krhle in peteršiljeve vejice za okras. Za testo: 200 g moke, sol, poper, 2dl piva, 2 rumenjaka, 1 beljak. Najprej pripravimo testo. Vse skupaj zmešamo z metlico za stepanje in pustimo testo počivati eno uro. Cvetače razdelimo na cvetke, v malo vode jo združimo, da je napol mehka. Narežemo tudi hrenovke, svinjino in jetre. Začinimo s soljo, poprom in rožmarinom. Maščobo segrejemo na 180 stopinj. Beljak stepemo v trd sneg in ga zamešamo v testo. V testo pomakamo meso in zelenjavno, cvremo na vroči maščobi, da košči z vseh strani lepo zarumeno. Ocrite kose damo na pladenj, okrasimo z limono in peteršiljem in ponudimo z zeleno solato.

Škodljivci v shrambah

Dolga in topla jesen je pospešila razvoj in razmnoževanje različnih škodljivcev, ki ogrožajo shranjene pridelke. V kašči je najbolj nevaren žitni molj, kmetje pravijo, da so se v žitu zaredili črvi. Poleg čistoč in preventivne zaščite je zoper molja najbolj zanesljivo sredstvo aceticil 50 (na tono žita 10 cm³ pripravka, ki ga raztopimo v polodrgem litru vode in vmešamo v žito). V shrambah lahko naredimo pravo razdejanje tudi glodalci. Odkar odsvetujejo uporabo kemičnih strupov, prihajajo spet v poštev dobre stare mišelovke, kot novejše sredstvo pa nesluživa lepila, na katera se napeljajo glodalci, ko gredo na svoje požeruške pohode. Učinkovite so tudi različne vabe, kot je racumin, ki se dobro obnese tudi proti podgnanom, tem najhujšim škodljivkam, ki posamično pojedo tudi do 50 kg človeške hrane na leto. Kot zanimivost navedimo, da po oceni poznavalcev naredijo v naši državi podgane za okrog 60 milijonov nemških mark škode, kar gotovo ni mačji kaščel.

Najvarčnejši z gorivom

Lani so v sedmih evropskih državah opravili posebne testne vožnje, katerih namen je bil ugotoviti povprečno porabo goriva pri avtomobilih z dieselskim in bencinskim motorjem. Testni vozniški so prevzeli 2056 kilometrov dolgo pot, imenovano Evropska ekotura. Izkazalo se je, da je pri dieselaših najvarčnejši avto gol TD1 z 1,9-kubičnim motorjem. V povprečju je porabil le 4,02 litra plinskega olja na sto kilometrov. Na drugo in tretje mesto sta uvrstila seat cordoba in golf ecomatic. Pri bencinarjih je najvarčnejši avto honda civic 1,5 VEi, ki porabi v povprečju 4,97 litra neovsinčenega bencina na 100 kilometrov, za njem pa sta uvrstila opel astra 1,6 in toyota corolla 1,4 XLi.

Drobni gospodinjski aparati

Poraba električne energije v majhnih gospodinjskih aparatih, kot so električni mešalnik, mlinc, rezalnik itd., je skoraj zanemarljiva. V mnogih primerih nam elektrika deloma pomaga z energijo. Predvsem to velja za ročne aparat, kjer električna energija zamenja naftne derivate (električne škropilnice, kosilnice, žage itd.). Že pri nakupu sesalnika ali loščilca se odločimo za aparat, ki bo primeren za velikost našega gospodinjstva. Poraba električne energije je pri teh aparatih sorazmerno majhna, zato je najvažnejše, da delo opravljamo kvalitetno, če pa še porabijo malo električne energije, je odlično. Zato se že pri nakupu pozanimajte tem. Televizor in video v stanju pripravljenosti (standby) troši energijo - zato pri daljših premorih popolnoma izključite aparat.

STANKO KRALJ

RUMENE HRUŠKE

Doma na vrtu so ponovno bogato obrodile zelo okusne rumene hruškice s krvimi pecljami, pravimo jim fajfarce. A tokrat niti pojedel niti ene. Zbujale so mi spomin na sotrpina, ki sem ga imel lani ob sebi v bolnišnici.

Starje bil petinštideset let, tako je pisalo na temperaturni listi. Po cele ure je gledal v strop, od časa do časa je boleče zastopal, potem pa se je spet pogreznil v svoj svet. Obiskov ni imel. Govoril je malo, in tako sem le stežka izvratal nekaj podatkov o njem. Doma je iz okolice Šenjerje, živi pa v stari kmečki hiši. Je vдовec z dvema sinovoma, ki sta že starejša in imata svoji družini, eden je v Nemčiji, drugi v Srbiji. Malokdaj se oglašita doma.

Ker je bil možakardilje časa bolan, sem me zdelačno, da ga ni nihče obiskal, ne sin ne vnuk. Na videz ni pričakoval obiskov, nikoli ni hrepeneče gledal k vratom ob času obiskov, kot smo to počeli ostali v sobi. Zaprl je oči, kakor da spi, čeprav je spal samo še pod vplivom uspavalnih sredstev.

Neki dan pa je imel tudi on obisk. Neka ženska - pozneje sem zvedel, da je daljna sorodnica - je prišla in sedla na rob njegove postelje. Spustila je prtljago na tla in ga začela ogledovati. "Ja zakaj si pa tu? Kaj ti pa je?"

Videl sem, da zatajuje težave, obiska pa je bil vesel.

"Slabost pa noge."

"Te pride kdo pogledat?"

"O, prišla je sosedna," je rekel, toda zdela se mi je, da se je zlagal, ker nisem nikogar videl.

"Kaj pa Lojze iz Nemčije? Pomagal si mu, da se je izšolal za inženirja, ti pomaga?"

"E, ženo ima, Nemko, ne zna nič po naše, kaj če hodit sem," je zagovarjal sina.

"Kaj pa Marko? Nič ne pride?"

"Veliko družino ima, zasluži pa bolj slabo."

Obiskovalka je nekaj časa molčala, potem pa ga je začela spraševati, kako je bilo doma, ko je zbolel, in kako bo, ko pride iz bolnice. Odgovarjal ji je, da mu bodo kot prej pač pomagale sosedje, poje malo, samo kosilo, večerja sploh ne, čaj za zajtrk pa si lahko skuha sam.

"V dom ostarelih nočem. Tako sem bolj svoboden. Občina bi moral plačevati, zato me niso preveč sili. Bom že kakov!" je živo zatrjeval.

"Kaj pa ješ?"

"Vse po malem."

"Hruške smeš?" je vprašala in začela iskat po vrečkah.

"Kaj jih imaš?" Ves je oživel. "Jo, to sem vesel! Tja-le jih deni!" je pokazal na nočno omarico. "Samo da je nekaj svežega." Kot otrok se je razveselil rumenih hruščic.

Ko je znanka odšla, me je prosil, naj si vzamem nekaj hrušk in jih razdelim vsem v sobi, saj jih je polno. Njemu najih pustim samo nekaj. Cel večer je bil srečen, da ima tudi on nekaj, kar lahko da. Pokusil je samo eno hruščico. Ni mogel več jesti, samo želel si je.

Kmalu potem se mu je stanje poslabšalo. Odpeljali so ga v drugo sobo. Hodili smo ga obiskovat. Na nočni omarici so bile v skledici rumene hruščice. Njegove oči so bile vedno bolj motne, tudi stokal ni več.

Ko sem šel tretje jutro mimo njegovih vrat, ga ni bilo več, na nočni omarici pa so še stale rumene hruščice, zadnja stvar v življenju, ki ga je še razveselila.

Zato ne maram hrušk. Preveč živo me spominjajo na človeka, kije umrl tako osamljen, a bil tako dober, da je zagovarjal tiste, ki bi mu morali stati ob strani.

KNJIŽNA POLICA

Goreča sveča

Zadnji dan minulega leta je upokojeni prof. Janez Kolenc slavljal na nekoliko drugačen način kot vsi ostali, ki so se posvetili predvsem veseljačenju in telesnim užitkom. Tega dne je namreč izšla njegova nova pesniška zbirka, že sedma po vrsti, in kot večina doslej izdanih zbirk je tudi ta ugledala beli dan v samozaložbi, vendar ob podpori Sekretariata za družbene dejavnosti novomeške občine, ki je kril stroške tiskanja. V knjižici, ki nosi naslov GOREČA SVEČA in jo je natisnilo Tiskarstvo Bukovec iz Trebnjega, je avtor zbral pesmi, posvečene njegovi materi. Nekaj med njimi jih je že bilo objavljenih po različnih revijah, večina pa še ne in so tu, zbrane v zaokroženo celoto, prvikrat natisnjene. Pesmi so nastale v daljšem razdobju, najstarejše so iz leta 1942, ko je bil Kolenc v italijanskem zaporu, in iz leta 1943, najmlajše pa segajo tako rekoč v sedanjo. Posebnost med objavljenimi pesmimi je gotovo Nagrobni venec, ki je eden od treh Kolenčevih sonetnih vencev, torej ene najboj zahtevnih pesniških zvrst, ki se jih slovenski pesniki ne lotujejo prav pogosto. Izbor pesmi je opravil pesnik sam.

K boljšemu razumevanju pesmi, ki so sicer jasno sporočilne in ne grade na hermetičnem pesniškem jeziku, pomaga poznavaњe biografskega ozadja, le-to se bo pazljivemu bralcu kmalu razkrilo iz pesniške zbirke. Pešnik je namreč še ne šestleten izgubil mater. Ta velika izguba ga je doletela kmalu po vrnitvi iz Kanade, kamor se je družina s trebuhom za kruhom izselila. Tako je že v rosnih letih izgubil dve veliki vrednoti: mater in dom. Oboje se mu je v kasnejšem življenju zlilo v močan simbol, iz katerega je črpal moči. In prav ta simbola dvojica, mati-dom, je prevladujoči motiv v najnovješji Kolenčevi pesniški zbirki. V njegovem pesniškem svetu sta mati in dom najsvetješje in najgloblje bistvo življenja. Smrt in uničenje kot njuna zanikalca sta prisotna, vendar ju pesnik z močjo ljubezni premaguje in zmaguje. Življenje ga je namreč v "zvon skovalo, da pojem na ljubezni dur ubran". Ljubezen je moč, ki stori, da "Mrtvi se v dihu ljubezni zbudijo" in mrtva mati je povsod, "Tudi v vonju lipe. Kaj nisem bolj tvoja/ kakor takrat/ ko sem na pragu čakala?/ Zdaj čakam povsod...". Iz tebe pijem si življenjsko silo," govori pesnik mrtvi materi v osrednjem verzvu sonetnega vanca, ki najlepše izreka navidezni paradoks smrti kot pojila življenja.

Od vseh doslej izdanih Kolenčevih pesniških zbirk daje prav Goreča sveča vtiš največje zaokroženosti in pesniške moći.

MILAN MARKELJ

Sence skritih prikazni

V Sig, literarni zbirki Dolenjske založbe, je prišla na svetlo nova, že 19. knjiga. To je pesniška zbirka SENCE SKRITIH PRIKAZNI, knjižni prvenec še ne 25-letne Romane Novak, ki se je rodila v Ljubljani, živi pa v Kočevju. Knjiga z znano in ustaljeno zunanjim podobo, kot jo je za celotno zbirko Siga zasnoval novomeški oblikovalec Peter Simič, je za prvenec kar obsežna, saj ima preko sto strani. Obseg ji namreč povečujejo tudi ilustracije Marjana Lipičarja in "notni prevodi" nekaterih pesmi, ki jih je prispeval skladatelj Mirko Rebolj. Vse to je navedeno v kolofonu, kjer pa je natisnjeno še več drugih imen, zaslужnih za izid pesniške zbirke. Omeniti pa velja vsaj še oba sponzora, ki sta finančno podprtia natis in izid knjige: izvršni svet kočevske občine in novomeška enota Zavarovalnice Triglav. Tiskali so jo v Tiskarni Novo mesto, izšlo pa je 200 izvodov.

Naslov pričujoče zbirke ne obeta običajne lirike, predvsem pa ne prijetne duhovne kopeli v osončeni pesniški pokrajini. Pesniških bralcov nagovarjajo, naj jim sledi v svet, kjer vladijo in strašijo sence skritih prikazni. To je svet z dna življenja, nad katereim se boči obnobje srhljivega mrjanja, spreverženosti in iznakanjenosti, sveci vampirjev, ubijalcev in vsakršnih hudodelcev, kjer sta kri in smrt vrlina razčlovečenega človeka. Pesnica zavestno koplje in praska po dnu kotla, v katerem brbota življenje, in meče gnušno usedlino na površje, da bi jo tudi mi videli in se je dotaknili. Nekako čuti, da ji ne sledimo, kamor bi rada, pa zato ne odneha, kvečemu vse počne še z večjim besom, še bolj prepričana, da ravna prav. Saj je morebiti res, da dela to bolj za nas in našem imenu kot zase, češ: Kaj se namrdjuje in z gnušom ozirate proč, kaj bežite pred resnicami, da je to del našega skupnega življenja!

V zbirki pa se razovedajo tudi vse drugačne "prikazni", pesmi, iz katerih veje vonj po jagodah. To so pesmi s prijaznimi livistvimi lirikami, kjer cveto rože za ljubezen in se ljubljenci biti zljetna v eno. Ko se človek prebije skozi mračnjaščev prvi dveh tretjin zbirke po takšnem svetu prav zahrepni. Ko je tudi pesnica in njene pesmi.

IVAN ZORAN

RINGELCI, MURČKI, MORČKI, ZAMORČKI - Denarja za uhane ni bilo pri vsaki hiši, vendar je bilo pred drugo svetovno vojno v navadi obdarovanje birmank z zlatimi obročastimi uhani. Odrasle ženske so nosile uhane različnih oblik, od obročastih in lunastih do visečih, z vdelanimi kamenčki ali cvetlicami iz belega emajla. Več starejših moških je pred prvo in drugo svetovno vojno nosilo v levem uhlju obročast uhani ali pa murčka, zlat uhani z reliefno upodobljeno glavo črnca iz belega emajla. Redki moški so nosili par uhano. Verjeli so, da so uhani dobr zoper glavobol, če pa je glava vseeno bolela, so se tolzili, da bi gotovo veliko bolj brez uhano. O njihovi okrasni vlogi menijo danes starejše ženske takole: "Dedci v ringelcih so bili takto nerodni, jaz se ga ne bi lotila takega z ringelci." Moški pa: "To je bil poprej nek šport. To ni za na kmete; greš v hosto, te veja zakači..." (Pripravila etnologinja Ivanka Počkar)

Vraža - Kedar se nese dete k krstu, treba je vzeti obleke in otročjih junij s seboj, kolikor je moč - kajti krščeno plato dle trpi in varuje bol nesreče od nekrščenega.

Darežljivost - Napaka celega naroda in tudi Dolencev je, če store komu kaj dobrega, da strašno radi bahajo se z dobrotami proti vsakemu, jemajo s tem vso ceno svoji darežljivosti.

Prepozno racionalni in bistri - Kedar gospodar izroči kmetijo sinu, pogreznivši jo v dolgove, zna naenkrat prekrasno računati, kako treba je kmetiti in uravnati to in uno reč, da bo vsega pri hiši - v vseh rečeh kažejo se strašno racionalne in prebistre kritike - le škoda, da niso rabili svojih modrih naukov sami.

Prevelika sramežljivost - Mlade matere, prvi krat nosne, zajdejo često v mnoge in velike zadrege in neprilike, ker dobe težko kako izvedeno ženo, da jim svetuje. Celo lastne matere se nekako sramujejo in ogibljajo biti v tem poslu hčerim svetovalke in pomočnice. Ta prevelika sramežljivost jih tudi zadržuje storiti mlade nevedne hčerke pozorne na nevarnosti, ki jih čakajo, ako se začno pečati s fuka željnimi fanti.

Trčenju se ni dalo izogniti. Oba potnika, moža in žensko, je zbil po cestišču, da sta obležala. Moški je na kraju samem izdihnil, njegova soprga pa je z hudi poškodbami umrila v novomeški bolnišnici.

Kratko poročilo v dnevniku povprečnemu bralcu kajpak ni pomenilo nič posebnega. Toda za še ne triletnega Boštjana, ki je postal reva v nekaj sekundah neprevidnosti enega izmed udeležencev v programu, se je pričelo novo življenjsko obdobje. Edino, kar se mu je globoko vtisnilo v spomin (čeprav o nesreči ni izdelal več podrobnosti), je bila ljubka podoba tega prelepega koščka slovenske zemlje. Dasiravno je do polnoletnosti dosti tega prestal, kajti spremenil je okoliš in odšel daleč iz Dolenjske, na rojstni kraj nikoli ni pozabil. Vedno se mu je ne le v mislih, temveč tudi v sanjah vračal, kot je neštetokrat pozneje sam povedal.

- Kam bomo s fantkom? Kam ga bomo dali? je začel tarnati sosed ponesrečenih zakoncev, Boštjanov boter Boštjan, mož s šestimi otroki, ki jih je vse še nepololetne bilo treba preživljati in spraviti v kruhu. Boter Boštjan in njegova žena Majda sta sicer bila za tamkajšnje razmere zelo premožna, skoraj trdna kmeta, vendar šestero ust fantov in punce, drug druemu do ušesa, je zahtevalo svoje.

Boter se je nenadoma spomnil in se udaril z dlanjo po čelu, češ pozabljujem sem, da ima fantek v okolici Ribnice, kjer je bila mati Ana doma, staro mamo, babico Marijo, čokato, sicer dosti staro žensko, toda zelo pridno in gibčno. "Izvedel sem, da je fantova babica pravzaprav prababica, kajti takoj po rojstvu hčerke Ane je Boštjanova mati umrila. Toda za vse je ostala njena babica Mati. Navsezadnje to ni tako pomembno. Mati Marija je večkrat, kar pa je prišla na obisk k Ivanu in Ani in seve, k priljubljenemu pravnučku Boštjančku, ki ga je imela neizmerno

Branimir Žganjer
Vajinega sinka imam neizmerno rada

rada". "Tak je v obraz kot moj rajnki mož Andrej," je večkrat poudarjala. Po njem, krajevnom logarju, je uživala skromno pokojnino. Babica se je Boštjančku zelo priskupila, kajti znala je v prostih urah, ko se ni ukvarjala z vrtom, kurami in prašičkom (vsako leto ga je skrbno krmila), izdelovati iz lesa preproste igrače, premikajoče se lesene konjičke, piščali, lesene krožničke in druge predmete kot so kuhalnice za vsakodnevno rabo, prav tako se ji je posrečilo iz zgnetenih gline izdelati piščali, piskrčke in žvrgoleče ptičke, napolnjene z vodo, da jo je fantek kar občudoval.

III.

Si vis amari, ama. (Če želiš biti ljubljen, ljubi)

"Kako se piše babica Marija, sicer ne vem, je prišmolil boter Boštjan, poznam pa zanesljivo bajto, v kateri živi, in vem, da je po domače kličejo pri Lončarjevih. Tako se peljem ponjo. Pogreb bo že jutri."

V treh urah istega dneva je pristopicala v Boštjanovo hišo starca Mati Marija s svojimi osmimi križi na hrbtni, ženska skoraj mladeničkega obraza in za svoja leta presenetljivo živahnih gibov. Takšna je bila zmeraj, razdajala se je, z dobro besedo in dejanji se je vsakomur hitro prikupila.

"Pridi, otročiček," mu je povedala po žalostnem obredu.

"pojdi z menoj na moj, sedaj na najin dom, v bajto, pod brajdo v najin vrtiček. Lačna ne bova, čeprav nisem premožna. Bogat je, kdor si ničes ne želi."

Iz starkinjih stavkov je dobesedno žarela prista domačnost. "Bom, rade volje grem s teboj, babica," je pritrdir Boštjanček, pobusal svoje cunjice in nekaj igrač in se splazil na lojtrski voz.

"Kaj boš tukaj sam v tej žalostni koči in na tem prgišu vrtta," je še dodala.

"Pojdem s teboj, babica!" Ali imaš še Dinga?

"Seveda ga imam, vesel te bo!"

"Imenitno se bova imela. Saj veš, da sem se od svojih staršev naučila izdelovati lesene igrače in gnosti lončke iz gline. To bo najin vir blaginje, nekakšen priboljšek za dostojnejše življenje. Postranski zaslužek. Stradala ne bova."

Res, nista stradala. Nasprotno, babica je znala zmeraj pričarati priboljšek za Boštjanca. Nekoč je, ko je vprašal po ocetu in materi, izvleklad od nekod poimeneli časopisni listek in mu prebrala poročilo, ki ga že poznamo. Kolikor večkrat je ta listek babica prebirala, so Boštjančku usodne besede zvenele vedno bolj votlo, kakor nekakšno grmenje iz dajave, ki sičer grozi in morda razburka, vendar se hitro umakne, pomiri in odstopi prostor vedremu sončnemu dnevu. Babica je bila verna ženska, ki svojega prepričanja nikomur ni vsliljevala. Hodila je z vnučkom po romanjih in po božjih poteh. Zmeraj je ob takšnih priložnostih kar mimogrede prodala nekaj

svojih čez zimo izdelanih leseni konjičkov in glinas tih ptički piščali. Boštjančku so se romanja vtiš

Ob naravni nesreči so mi pomagali

Julija lani je strela zanetila gospodarsko poslopje

Zahvaljujem se vsem, ki so mi kakorkoli pomagali premostiti težke trenutke ob naravnih nesrečih, ko je strela 5. julija lani zanetila v povsem uničila gospodarsko poslopje, hkrati pa tudi veliko drugega. Še posebna zahvala velja gasilskemu društvu in poklicnemu gasilskemu enoti iz Novega mesta, ki so gasili in reševali, kar se je še dalo resiti, sovaščanom in vsem, ki so pomagali pri zbirjanju in spravljanju lesa za obnovo pogorelega poslopja, darovalcem lesa, Nacetu Setini, Antonu Zupanciu in Janezu Zupanciču z Rebre, Feliksu Košaku, krajevni skupnosti Žužemberk, izvršnemu svetu občine Novo mesto, sodelavcem iz podjetja IMP LSNL Ivančna Gorica in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali.

Ker je pomoč prihajala skozi vse leto, je prav, da se v začetku novega leta vsem dobrotnikom primereno zahvalim. Ob budih trenutkih lahko namreč ugotovimo, da si znamo Slovencev še kako pomagati med seboj.

JOZE HRIBAR
Žužemberk

• Bolecina, šele ti iz ljudi narediš cele ljudi! (Lamartine)

• Današnje novinarstvo nima ne pravil, ne merit in ne načel. (Biagi)

Biti učiteljica je lepo, ni pa lahko

Razmišljanja učiteljice - Vsak otrok je osebnost zase, zato moramo ceniti vsako njegovo lepo misel - "Moj trud in delo sta nepomembna ob težavah, ki jih premaguje otrok"

Začetek mojega poučevanja je bil v majhnem kraju. Tam, ob lepi Krki, sem še danes. Skozi moj čas je bilo veliko rodov. Danes sem utrujen, tudi zdravje mi uhaja z vajeti, a še vedno sem polna idej, sem in tja tudi kakšno uresničim. Za boljše počutje, sprostitev, za razvijanje sposobnosti ali za izpolnitve njihovih želja organiziram pohode in likovne delavnice. Vedno in povsed mi stojijo ob strani starši, mnogi med njimi so moji nekdanji učenci. V lanskem šolskem letu so starši fantastično izpeljali štiri delavnice.

In še nečesa ne smem pozabiti: plačila z veliko dela in odgovornosti je malo ali največkrat nič. Drobitnice v primerjavi z visokimi dohodki nekaterih za malo ali nič dela. A plačila ni pomembno. Zadovoljstvo otrok in njihova sreča sta nepopisni. Začutiš jo, vidiš v očeh in postaneš ti toplo sreči najhujšega mraza. Mnoho je stvari, ki so v našem poklicu lepe, včasih se zgodi celo kakšna čarovanja. Le nekaj dni pred začetkom letosnjega šolskega leta sem zvedela, da se bom s svojo "mini četico" preselila v mini učilnico. Že sam prostor me duši. Ko pa sem zagledala sive, počeckane mize, bi me skoraj kap. Poklicala sem nekdanjega učenca, sedaj očeta mojega prvčka, in sklenila sva, da morava ta trd oreh streti. Najprej je organiziral vse sam. Z razumevajočim direktorjem majhnega podjetja v na-

sem kraju, s čudovitimi delavkami in še enim mladeničem smo imeli že prvi šolski dan krasne mizice, zbrusene in prebarvane.

V svoji dolgoletni praksi sem doživela mnogo lepih stvari s pomočjo staršev. Vendar sta moj trud in delo nepomembna ob težavah, ki jih premaguje vaš otrok. Zato, starši, spremajte njegov napredok, veselite se z njim in bodite srečni, da imate zdravega otroka! V življenju bo lahko dosegel vaše visoke cilje in seveda svoje, če bo znal delati, če se bo znal učiti, če bo cenil znanje, če bo spoštoval ljudi okrog sebe, če bo ljubil naravo, če bo imel veliko srce. Pohvalite ga, če bo storil kaj dobrega! Samo videti ga morete, storite to že danes, jutri bo mogoče prepozno.

Včasih se v soli zgodi kaj, kar je v naših očeh malenkost, v vaših pa slon.

Če boste kdaj zaradi moje napake besni, razmislite, pogovorite se o njih z mano. Nikdar pred otrokom! Ni mu truda slišati grdi besed, vibili bi mu namreč nekaj lepega, ubili njegov ideal.

Opazujem deklico poleg sebe, prisrčna in lepa je. Iščem pot za uspešno delo. Pot do njenega srčka je dolga. Le redka so področja, ki jo zanima. Gradim in rušim, dan na dan. A rada bi le gradila. O čem neki razmišlja, ko čisto tiho sloni ob meni in me opazuje? Nisem ne lepa nima... Mogoče bi rada zamenjala z mano. Jaz bi z njo. In čez toliko in toliko let bi ponovno postala učiteljica. Le drugačna bi bila. Manj občutljiva, bolj bi šlo vse mimo mojega srca. Srečno danes, jutri in vse dni!

Učiteljica

OBSOJAMO AGRESIJO NA ČEČENIJO

Socialdemokratska mladina (SMD) ostro oboja agresijo ruskih tankov na maloštevilni čečenski narod. Vojska, ki si jo je na Kavkazu omislil bivši ruski reformist in "demokrat" Boris Jelcin, kaže na to, da se razmere v največji državi sveta dramatično slabšajo v škodo demokracije in človekovih pravic. Dejstvo je, da se demokracija, na katero se tako vehementno sklicuje Jelcin in njegova soldatska, nikakor ne sme in ne more reševati s pošiljanjem tankov in bomb na nedolžno civilno prebivalstvo. Grozljiv absurd je, da je ruski varuh človekovih pravic Kovajlov med bombardiranjem Groznega za las ušel smrtonosni bombi, ki bi jo naj poslal njegov lastni predsednik! Pravno državo in demokracijo je očitno mogoče zelo "zanimivo" interpretirati.

Socialdemokratska mladina Slovenije

Protestno pismo

Vodstvu KS Mokronog

Prebivalci ostro protestiramo proti delovanju vodstva, ki ni sposobno skrbeti za najnujnejša vzdrževalna dela v kraju, to se pravi za čistočo in javno razsvetljavo starega dela ter križišče trga. Menimo, da je bil Mokronog bolj razsvetljen leta 1936, kot je danes. Zato je nujno, da vodstvo v najkrajšem času poskrbi za navedene napake in jih tudi odstrani. Potrebno je zamenjati pregorele žarnice in popraviti morebitne okvare na omrežju. Omemo, da je tu nujno za kraj, saj si marsikatero nežno bitje še ne upa iti po trgu. Znano je namreč, da lahko tu in tam zaide v naš kraj kakšen nepridiprav.

Prebivalci Mokronoga (podpisi)

JAVNA ZAHVALA

Delavci Doma starejših občanov Črnomelj so tudi letos oskrbovale zavoda pripravili novoletno zabavo s srečelovom, katerega se stanovalcem zelo veselijo. Seveda brez pomoči delovnih organizacij in zasebnikov, ki se odzovejo prošnjam za dobitke, predvsem ne bi uspela. Darovalci, katerim se v imenu oskrbovancev zavoda iskreno zahvaljujemo: Emona Merkur Črnomelj; Janez Humljan, Boldraž; Binder & And, d.o.o.; Frierzerštvo; Anton Štaršnič, Vodovinšt; Sonja Šikonja, cvetličarstvo; Brivsko-frizer, podjetje Črnomelj; Labod Novo mesto; Amalija Klobučar, Uršna selo; Art Metlika; Mika, d.o.o., Beti Metlika; Šampionka Renče; Andreja Zajc; Pedikerstvo Črnomelj; Beti Črnomelj; MIP Nova Gorica; Gostišče Müller Črnomelj; Novotehna Metlika; ABI, testenine Metlika; Sanolabor Ljubljana; Državna založba RS; Manja Metlika; Kolpa San Metlika. Zahvala velja tudi organizacijama Rdeči križ Črnomelj in Karitas Črnomelj za večkratno pomoč in pozornost, ki sta jo izkazali oskrbovancev zavoda, ter Zvezni borcev NOV in upokojencem.

MILAN KRAJNC
direktor DSO Črnomelj

ZOPER NASILJE V ČEČENIJI

Zadnje dni smo priča vse hujšemu nasilju in krštvatim temeljnim človekovih pravic v republiki Čečeniji. Intervencija ruske vojske se je spremenila v vseslošno uničevanje in ubijanje civilnega prebivalstva. Na mestu so bili reševali s pogajanjem, Rusi uporabljajo scenarij, ki nam je zelo znan, saj smo ga v bližnji preteklosti skoraj doživeli na lastni koži. Odgovorni svetovni politiki s svojo neaktivnostjo pravzaprav podpirajo nasilje in ubijanje. Zgodba s prostorom nekdaj Jugoslavije se ponavlja, le da tokrat brez sprenevedanj. In da je tokrat Slovenija - samostojna in priznana država - del mednarodne skupnosti, ki se obnaša, kot da je to notranji spor. Je želja enega naroda po samostojnosti res tako nizvredna, da se z njo ni vredno ukvarjati? Mi vemo, da ne. Zato članice in člani Mladega foruma Združene liste pričakujemo od slovenske vlade, da od Rusije zahteva takojšnjo prekinitev agresije in začetek pogajanj. Hkrati naj Slovenija pri mednarodnih organizacijah zahteva ostre ukrepe proti agresorju.

DANILO TOMŠIĆ
Mladi forum Združene liste Socialnih demokratov

• Sreča se vedno drži tistega, ki se nanjo ne zanaša. (Oesch)

• Slovenci ste narod z delovnimi navadami, čutom odgovornosti in občutkom za kakovost. (Coursat, predsednik Revoza)

ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

NOVO MESTO - V sklad za drage medicinske instrumente pri Območni organizaciji Rdečega križa so prispevali: Kolektiv ELBA Novo mesto namesto cvetja za pokojno Marijo Selak 10.000 tolarjev, stanovalcii Ragovske 21 in 21a namesto na grob Zlatke Legan 20.000 tolarjev, Jožica Kristan iz Koštrilove 33, Novo mesto, namesto cvetja na grob pokojne Cirile Jazbec 3.000 tolarjev, sosedje iz Seidlje ulice in Ulice talcev namesto venca na grob pokojnega Edmunda Böhma 12.000 tolarjev. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Obisk v domu starejših občanov

Pripravili kulturni program pred novim letom

Ko smo ob koncu lanskega leta po dogovoru obiskali dom starejših občanov v Šmihelu pri Novem mestu, smo se ob prihodu najprej zazrli v dokončani dom, kjer bo našlo dom 70 prižaditih otrok.

Na obisk smo odšli mešani pevski zbor društva upokojencev Trebnje, ansambel Toneta Ševška ter predstavnici območne organizacije Rdečega križa Trebnje, Štefka Gregorčič in Darinka Simončič. Pripravili smo repertoar domačih pesmi, da so z nami zapeli tudi gostitelji. Marija Ponikvar in Rezka Godnjavec sta napeklki flancate, s katerimi sta počastili stanovalce doma.

Vse skupaj je pozdravila tudi di-

rektorica Lojzka Potrčeva in povedala, da se stanovalci, ki so še pri zdravju, radi ukvarjajo z raznimi deli na vrtu, gojijo cvetje, ki krasijo balkone, vezje, pletejo. Eden celo uživa pri reji prasičev. Prav tako pridejo velike zelenjave. Zaradi te dejavnosti domu ni potrebno vsega kupovati na trgu, stanovalec pa je delo hrkrati v razvedrilo. Sedaj je za gradnjo doma na vrsti občina Trebnje, česar se še posebej veselijo tisti, ki so doma bliže Trebnjemu. Preden smo se poslovili, smo si ogledali še kapelico, ki na svoj način stanovalcem nudi uteho in sprostitev.

REZKA MAJER
Trebnje

Vrnitev iz bosanskega pekla

Dvainsedemdesetletna Karolina se je po 40 letih bivanja v Bosni vrnila v Slovenijo

Izeka se tretji teden, odkar je naši Karolini uspelo priti iz pekla Bosne in rodno Slovenijo. Iz njenega pripovedovanja ne moremo dojeti vseh grozot in trpljenja tamkajšnjih ljudi. Po enodnevni potovanju je prišla k nam 16. decembra lani. Kako so ljudje lačni, bolni, prezbeli! Za hrano so si nabirali koprive, regrat, zeli, v hrenove liste so zavajali riž, da bi malo spremeniли jedilnik. Srečo imajo prebivalci, ki živijo v predmestju, da najdejo vsaj še malo zelenjav in drugih užitnih stvari. Karolina je živelja pod Igmanom. Oko zre v padajoče snežinke, prihaja zima, narava miruje in čaka na pomlad... Prepotrebne ozimnice ni, ni denarja, a kaj ti pomača, ko nimaš kam!

Zdravil ni možno dobiti nikjer. Nekjaj fiziola, ki so ga doobili od humanitarne pomoči, so skuhalni za tri dni skupaj, da so prihranili nekaj drv. Karolina ima vse odrite in pomorene noge od vlačenja drv z gore Igman. Skrivati se je morala

PAVLA HOSTA
Šentjernej

med grmovjem, saj so ves čas streljali. "Morala sem tvegati svojo 72-letno glavo, da preživim sina in vnuka," pripoveduje. Stanovanski blok, v katerem je živila vseh 40 let življenja v Bosni, je brez strehe, šip ni več.

Karolina se pri nas dobro počuti, čeprav jo močno skrbi za njene otreke in vnuke, ki jih je pustila tam v revščini in latoki. Spominja se obiska pri hčeri, ki jo je videla po dveh letih. Prej, ko je šla lahko k njim z avtobusom, to ni bilo dače, sedaj pa je, saj je obisk možen le s posebnim dovoljenjem in utelemljenim razlogom, ki ga potrdijo in odobrijo v obe smeri modre čelade. Potuje se po nizkem in ozkem podzemnem tunelu, vendar drugega varnega prehoda ni, ker na planem ni varno in je prevelika "paša za ostrostrelce", ki so za te dejanja plačani.

Stranka enakopravnih dežel zahteva zmanjšanje prisotnosti ministrstva za notranje zadeve in županov

To je še dokaz, da je v Sloveniji na oblasti totalitaristični režim in s tem nadaljevanje diktature "proleteriata". Navidezna parlamentarna koalicija LDS - ZLSD - SKD deluje kot bivši CK ZKS, ki dirigira ključne odločitve in izvaja vso oblast le v funkciji njene ohranitve, ne glede na ceno, ki jo plačuje vsak dan bolj revno ljudstvo. Nedopustno je, da imenuje načelnike upravnih enot notranje ministrstvo, namesto da bi jih državni zbor, kar je ocitno znak, da o življaju v občini odloča represivni organ.

Stranka enakopravnih dežel javno zahteva od ustavnega sodišča RS, da takoj razveljavi vse sklepne vladnih služb RS glede neustavnih in nezakonitih prisotnosti ministrstva za notranje zadeve ter županov in da se takoj povrne pravica odločanja v občinah izključno v prisotnosti občinskih svetnikov, ki smoj in morajo po volji ljudstva z dne 4. decembra lani, neposredno ali, če sami odločijo tako posredno upravljati s premoženjem in denarjem davkopalcev. Županom se odvzamejo vse sedanje s

NOVO MESTO - Učenci in kolektiv osnovne šole Dragotina Ketteja Novo mesto se zahvaljujejo tovarni združil Krka, Lions klubu Novo mesto, Rotary klubu Novo mesto in Rotary klubu Ljubljana za darila, s katerimi ste nas obdarili v prednoletnem času.

Vsem iskrena hvala!

Ravnateljica OŠ Dragotina Ketteja

Novo mesto

BREDA OKLEŠEN

90-LETNICA JOŽETA ŽUGLJA - 17. decembra je v hotelu Metlika slavljen s svojimi devetimi otroki 90-letnico Jože Žugelj iz Dobravice pri Metliki. Slavljenc je tako fizično kot psihično še vedno čil, čeprav je že dvanašto leto priklenjen na invalidski vozilček.

Na izlet vas bosta peljala Dolenjski list in Studio D

z naročniki na izlet

s poslušalci na izlet

DOLENJSKI LIST

MANA

Interflash

Studio D

Interflash

NEŽKA STANIŠA

Odgovori in popravki po § 9... ● Odgovori in popravki po § 9...

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovorov in popravka objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posamezni kova pravica ali interes. Tovrstne prispevke bomo poslej objavljali pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa bodo opredeljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjeni ali dopolnjeni, ne bomo objavili prispevka, ki bo napisan žaljivo in z namenom zanjevanja, ali če bo nesozazerno deljši od informacije, na katero se nanaša (13. člen).

Mokronožanom v premislek (1.)

Dol. list št. 1, 5. januarja

(Drugo pojasnilo Petru Kolencu)

"Kdo zna noč temno razjasnit', ki tare duha!" (France Prešeren, Pevec)

Pri Turističnem društvu Mokronog se je od leta 1988, ko sem prevzel funkcijo predsednika društva, do mojega odhoda iz njega leta 1993 vedno znova potrjevalo, da osebrega interesa zanj ni, sam pa sem prepričan, da tudi Mokronogu ni bilo do njega. Toda to nima prav nikakrsne zveze s sanacijsko sečeno vegetacijo na grajskem hribu, o kateri sem v prvem pisanku povedal tako rekoč vse, le menim nisem navedel, ki stojijo za "stroko", kot jo v navednice postavlja Peter Kolenc. To stroko so torej v 1. fazi izvajanja sanacijskih del predstavljali: Mitja Simić, dipl. ing. kraj. arh., Andrej Hudoklin, dipl. biolog, Danilo Breščak, dipl. arheolog, Jovo Grobovšek, d.i.a., Stojan Ribnikar, d.i.g., Angelo Žigon, d.i.g. in Bojan Zaletelj, gradbeni tehnik. Ampak saj res, kdo se kaže pri postavljanju? Kaj se pravzaprav postavlja? Peter Kolenc? Sam se npr. za Turistično društvo Mokronog ne postavljam od 27. decembra 1993, ko sem članom upravnega odbora društva pisan sporočil svojo odgovrednost, vvednost pa sem jo posredoval tudi Svetu Kraljevnu skupnosti Mokronog, ki jo to odpoved sprejel kot informacijo na svoji seji v začetku leta 1994. 10. februarja 1994 pa je moj "nepreklicni odstop", kot ga je označil novinar Pavel Perč, objavljen še Dolenjski list. Dalio bi se reči, da je sanacijska sečna vegetacija na grajskem hribu iz povsem drugega vira kot Turistično društvo Mokronog, da o meni sploh ne govorimo.

S takšnim najnjim dopisovanjem, verjemite mi, Peter Kolenc, prav nikonur nič ne koristiva. Čistit Mokronog ali kopat jame za javno razsvetljavo vas ravno ne vabim, zato pa ne bi bilo nič narobe, da "avantgardnim silam navkljub" za dobro Mokronoga skupaj delovno prebijeva kakšno uro pri ohranjanju in vzdrževanju naše bogate kulturne dediščine. Zame to seveda ne bo nič novega.

MARKO KAPUS

Mokronožanom... (2.)

Koliko članov premore Turistično društvo Mokronog, je pač odslikava tega, koliko so ljudje v Mokronagu pripravljeni sodelovati pri društvu. Toda ne spominjam se, da kakšna akcija, ki jih pravzaprav sploh ni bilo malo, ne bi bila kritizirana, običajno na podlagi "strokovnih gostilniških debat", ali pa so ostale neodmevne, pa naj gre za prostorskoureditvene pogoje, arhitektурno zasnovo Mokronoga, prospekti in zloženke, umetnostnozgodovinsko topografijo cerkva mokronoške župnije ali za sanacijo grajskega hriba, za katere je bil tako rekoč edini pobudnik ravno g. Marko Kapus. Omeniti je potrebno, da so omenjena dela izvajali strokovnjaki in ne kdorsibidi.

Želel bi, da bi se ljudje več pogovarjali med sabo, tudi o sanaciji grajskega hriba, ki seveda še ni končana, da bi se televizi tudi drugih vprašani, ki so pomembna za razvoj kraja. Do sedaj smo se v Turističnem društvu Mokronog loveli vprašanj, za katere je bil tako rekoč edini pobudnik ravno g. Peter, tudi sami že slišali, ki pa ne sodijo med dejavnosti turističnega društva in ki jih zato pravzaprav niti ni dolžno izvajati.

Pri sečnji dreves je vendarle očitno, da do erozije zemljišča ne bo prišlo zaradi sečne kot take, saj so korenine s spodnjimi deli stebel ostale nedotaknjene, v neposredni bližini zidu vodnjaka pa ni takšne drevesa, kot ga opisuje g. Kolenc. Zakaj so drevesa padala, je odgovoril že g. Kapus.

Češnja na jugozahodni strani gradu je rasla v neposredni bližini veliko bolj pomembnega ginkga biloba in mu izpodrivala njegov živiljenjski prostor. Da ne bo nesporazuma, strokovnjaki ZVNKD iz Novega mesta kot tudi sam nimamo nič proti temu, da rastejo češnje na grajskem hribu, niti proti idili, ki nam jo pravi ginkgo kasnejše v jeseni, ko edino od njega še žarijo v velikem številu rumeni listi.

Sprášujem se, komu je bil drag drevored v grajske ruševine, ko pa je bil grajski hrib več deset let zapuščen in sramotno zanemarjen. V primeru, da se grajski hrib ne sanira, bomo imeli kmalu kamenje na cesti, nekaj ga je bilo že sedaj, in še naprej zanemarjeno okolico.

G. Peter, dogodki in stanja, ki jih navajate, so mi dobro znani, kakor tudi stare fotografije, po katerih bi se lahko zgledovali. Ravn zaradi tega sem vzemirjen in mi je toliko do tega, da tudi sam kaj postorim, če se le da, na strokovnih podlagah, saj se le tako lahko odpravijo vzroki takega stanja, in ne s sojenjem s strani. Prepričan sem, da tako mnenje deli z menoj tudi Marko Kapus.

Pravzaprav sem vesel, da je nekdo odgovoril na početje, ki smo se ga lotili na grajskih ruševinah, tu me ne zanimajo stran, na katero se nagiba kritika, ampak zadovoljstvo, da je bilo delo opaženo. Želel pa bi, da bi to opazili tudi tisti, ki bi to moralni in ki morali že zdavnaj kaj postoriti, da bi lahko še kdaj stopili v grajski park ali med ruševine zidov, brez strahu, da nam bo kaj padlo na glavo. Zdi se mi, da bi bila to kar lepa idila, če bi se grajski hrib uredil, tako za nas Mokronožane kot tudi za tiste, ki bi se ustavili v Mokronugu.

BORUT DVORNICK

Mokronožanom... (3.)

(Ljubemu mirnemu spanju navkljub ali hvala za razmislek!)

Ko sem prebral pamflet, objavljen v Dolenjskem listu 8.12.1994, sem se obnašal kot vsak dober in pravoveren Mokronožan. Zaigral sem bebastega noja in se delal, kot da se nič zgodilo. Zgleda, da mi leta bivanja v Ljubljani škodijo in mi je že drugi pamflet, objavljen v vašem listu 5.1.1995, prebil toleranco in mi potisnil svinčnik v roko.

Če bom kdaj župan Mokronoga, sporočam že danes vsem, ki imate kopico idej, kot jih imate vi, gospod Peter Kolenc, in nimate energije, volje, sredstev, poguma in se česa drugega, da vas bom vključil v kraljevno oblast, kjer boste delovali kot svetovalci, in zagotavljamo vam, da se ne bo nič spremnilo, samo za kako leto bomo bližji predjamskemu gradu nedaleč od bencinske črpalk. Ker si po mojem mnenju samo to resnično želite.

Nerad hodim na volitve, toda pri zadnjih sem bil zraven in glasoval sem za samostojno občino Mokronog. Ne zaradi prefirane lokalne pripadnosti, temveč zaradi firbe, kaj bo Mokronog naredil sam s sabo. Tudi javna luč nam ne bo sama od sebe posvetila. Tako budi.

VILI LAMOVŠEK
Ljubljana
Ulica miru 11

Črnomaljski drobir

Dol. list št. 52, 29. decembra 1994

V 52. številki Dolenjskega lista sem v drobirju na strani 5 pod tem naslovom prebral, kako so se zgrozili tisti Črnomalci, ki imajo posluh tudi za lepo slovensko besedo, ko so prebrali na plakatih in vabilih za novoletni koncert namesto "S" v besedi glasba "Z".

Piševali krvido za to napako na ZKO Črnomelj, ki je koncert organiziral, in trdi, da je to skrupalo. Tudi sam sem za to, da se pravilno piše, saj mi je to končno tudi poklicna dolžnost, trdim pa, da je to izključno krivda tiskarja, saj je bilo v osnutku vse pravilno napisano. Tistim Črnomalcem, ki so se po trditvi tega prispevka o napaki v drobiru pridružili, da bi raje s svinčnikom lastnoročno popravili napako, priporočam, da se sprehoodijo po mestu in napišejo oz. pošicijo še druge napake, ki so napisane z večjimi črkami pred trgovinami ali v njihovih izložbah, ki prodajajo AKUMULATORJE in ponujajo po ugodni ceni POLOVERJE. Morda bi se naslo se kaj pa še manj dela bodo imeli s popravljanjem.

Če je ZKO kriva za "Z" namesto "S", kdo je potem kriv, da je v isti številki časopisa in na isti strani pod naslovom "MAMI, OČKA, GREMO RAJATI" v 11. vrstici napisano v Črnomlju namesto Črnomlju, poslatelj članka ali tiskar?

Črnomalcem s posluhom za lepo slovensko besedo priporočam, naj ob prihodnjih državnih volitvah vzamejo v roke in pregledajo propagandni

material vsaj večjih strank, pa bodo našli na manjših lističih morda veliko več napak. Tistim, ki bi jih "raje s svinčnikom lastnoročno popravljali, kot da bi dali iz rok takšno skrupulo", zatrjujem, da bodo imeli veliko dela, če se seveda člani oz. organi niso od takrat naučili pravopisa. Kot primer za hude napake še sedaj hrani material, ki ga je pred zadnjimi volitvami po Črnomlju delila stranka SKD.

MIRKO ČADONIĆ
Trubarjeva 12
Črnomelj

Na javna vprašanja javen odgovor

Dol. list št. 51, 22. decembra 1994

Moji bivši sodelavci so pred božično-novletnimi prazniki naslovili name nepriznato pismo, v katerem so v stilu brkatega strica Stalina in na osnovi izmišljotin in polresnic sproducirali trditev, ki mi podstikajo, da sem počel razne nečednosti, in istočasno pričakujejo, da se bom na tej osnovi javno branil in dokazoval, da nisem kriv. Na take postopke seveda ne mislim pristati, zato moji odgovori niso namenjeni avtorjem pisma, ampak objektivnemu informiranju javnosti.

V zvezi s tem izjavljam, da nisem iz družbenega lastninde Tesnil Trebnje ničesar vzel, nikomur ničesar podaril niti prejel nobene odpravnine. Gledel zamude pri postopkih lastninskega preoblikovanja Črnomila na poslovni izraz, da vse v Posavju dobili "mačka v žalju", ki ob vseh dragih inženierskih urah ni odkril prav nič novega, nasprotov, ob že omenjenih geoloških raziskovanjih in ponovno neustreznem delu z javnostjo obeta žal le nasprotne rezultate. Ob pristojnostih novih občin in novih vodstvih, sodelovanju z državnimi organi, nekatere strokovnjaki in tudi ljudmi, ki se v Posavju s tem že ukvarjajo, po vezanimi v ustreznejši projektni pristop, bi nedvomno dobili več, pa še slabe vesti, kdo je koga nategnil, ne bi imeli.

Kdor se še spominja sestankov SZDL na te teme, ve, da je bil že takrat govor o kar zanimivih podatkih. V Krškem imajo morda še kje tudi prav zanimivo diplomsko delo g. Stainerja. Ugotovitev iz "Studije", da naj bi Posavju prišlo na osebo letno 230 kilogramov odpadkov, nas ob znanih evropskih povprečjih - 350 kilogramov z nihanji + 100 kilogramov - posebno ne izdvaja.

Zamisliš pa se kaže ob zasoleni ceni posavske Studije - 9 milijonov tolarjev. Ob dosedanjih ptičih rezultatih se kaže res vprašati, ali ne bi raje nekaj tega denarja namesto v zasebne žepe namenili za obogatitev knjižnice s tovrstno literaturo, daje namreč slušiti še nezaceljene rane. V Studiji piše, naj bi sledile tudi geološke raziskave terena, še zatem naj bi sledilo delo z javnostjo. Posebno mag. Krešimir Fink nikakor ne more pozabiti že omenjenih prosluhov postopkov pri iskanju odlagališč z radioaktivne snovi. Kaj se jim bo zgodilo, če bodo kjer koli le poskušali kaj vrtati ali kopati?

V Studiji je le bežno omenjena sancija sedanjih odlagališč. Prav decembirska številka revije Gospodarjenje z odpadki prinaša zanimiv prispevek prof. dr. Emila Eberta in sodelavcev pod naslovom: Predelava odpadkov v okviru sanacije obstoječih odlagališč. Na manjšem prostoru izvemo tu o vseh teh vprašanjih več kot v tej posavski Studiji in povrhu še v lepi slovenščini. Zanesljivo je treba vse skupaj strokovnejši ovrednotiti, že samo ta primer pa lahko pokaže, da smo v Posavju dobili "mačka v žalju", ki ob vseh dragih inženierskih urah ni odkril prav nič novega, nasprotov, ob že omenjenih geoloških raziskovanjih in ponovno neustreznem delu z javnostjo obeta žal le nasprotne rezultate. Ob pristojnostih novih občin in novih vodstvih, sodelovanju z državnimi organi, nekatere strokovnjaki in tudi ljudmi, ki se v Posavju s tem že ukvarjajo, po vezanimi v ustreznejši projektni pristop, bi nedvomno dobili več, pa še slabe vesti, kdo je koga nategnil, ne bi imeli.

ALFRED ŽELEZNICK

Boštjan 56

V številki Dolenjskega lista z dne 29.12.1994 sta bila na strani 7 objavljena dva članka iste avtorice B. Dušič-Gornik o pravzaprav isti temi - brežiškem sejmisuču in njegovem preuredivi oziroma širiti. Prvi, če odmisliš naslov, korektno povzema nekatera dejstva, drugi pa zahteva komentar. Investitor na oviro ni natenil še po izdelavi lokacijske dokumentacije, temveč je Zavod kot pristojna služba, soustanovljena s strani občine Brežice za varstvo naravne in kulturne dediščine na njem območju, v postopku izdajanja lokacijskega dovoljenja k predlogu lokacijske dokumentacije izdal soglasje s pogojem in utemeljivjo.

Torej investitor ni mogel resno prizeti s pripravami na delo, ne da bi vedel za pogoje. Dejstvo pa je, da je bilo na sejmisuču odkritih 62 grobov, prvi leta 1948, drugi leta 1956, 60 pa leta 1981 in 1982. Gre za keltske grobove z bogatimi pridatki, ki so ime najdišča ponesli v svet.

Družbo je veljavna za delovanje in sodelovanje v nekaterih stvareh. Če se še tako trudiš in me hočeš po vsej sili imeti za člana SKD, te moram ponovno razočarati. Do danes se še nisem včlanil, sem pa njen simpatizer od vsega začetka. Da sem se okorisl z nepovratnimi sredstvi, regresi, je čista laž, g. Rangus. Vse, kar sem dobil na način, kakor mi očitaš, mi lahko vržeš voko, pa ne bo treba treniti. Sicer pa je to kje zapisano.

Praviš mi, da blatom kmečko listo. Rekel in zapisal sem, da se čudim, kako ljudje, ki so se prvi in najbolj zavzemali za denacionalizacijo (tudi ti si med njimi), sedaj paktirajo z LDS, ki pa zavira izvajanje denacionalizacije, če že ni proti. Če je to blatenje Kmečke liste, se vsem članom javno opravljaju, posebno, ker je med njimi večina dobrih gospodarjev, ki najprej doma skidajo, da ne smrdi drugam. Dovolj je tej zadevi!

Opozorjam te, da si dolžan kriješčenja, za katera me dolžiš prijaviti na pristojnem mestu. Če sem kriv, naj tudi odgovarjam. Tebi ne več.

FRANC MARTINČIČ

Skrumno in tih, kot je živel, je ugasnilo življenje dr. Edmundu Böhm. Izgubili smo zdravnik, specijalista splošne medicine, ki se je vse življeno zvesto bojeval proti smerti več kot 20 let svojega zdravniškega udejstvovanja. V delu in načelih je bil vztrajan, zvest svoji vzgoji, uporen in človeško popustljiv, veden pri opravljanju svojega poklica.

Edmund Böhm je bil rojen 25. oktobra 1937 v Tržiču, medicinsko fakulteto pa je končal decembra 1974 v Ljubljani. Poklicna pot ga je vodila na Dolenjsko, v Novo mesto. Najprej je dve leti služeval v Splošni bolnišnici Novo mesto, potem pa se je zaposlil kot splošni zdravnik v Zdravstvenem domu. Zaradi pomanjkanja zdravstvenega kadra je kot praktični zdravnik pomagal ljudem, ki so bili zdravstvene pomoči najbolj potrebitni: v Zdravstveni postaji Sentjernej in Škocjan, v obratni ambulanti IMV, v domu starejših občanov in v splošni ambulanti novomeškega zdravstvenega doma. Leta 1982 je opravljal podiplomski študij iz gerontologije. Klub bolezni je lani končal specializacijo iz splošne medicine.

Dr. Böhm nikoli ni izgubil poguma. Ostal je človek, ki je prisegel, da bo vse svoje življenje posvetil ljudem, ki potrebujejo zdravstveno pomoč, spoštovali njihove skrinvosti, ohranili čiste in plemenite tradicije zdravniškega poklica. Imel je izreden čut za opazovanje, s katerim je nadomestil marsikatero zahtevno preiskavo. V družinskem krogu je bil voren oče in zakonski soprotnik. V nenehni skrbri za druge je pozabil nase, dokler mu ni kruta bolezen izčrpala

OBISK JAMARJA

V petek nas je obiskal znani dolenjski jamar Andrej Hudoklin. Predaval nam je o dolenjskem krasu, o ponikalcni temenici, o kraških jamah, jamarstvu ter o zaščiti voda in o ogroženih živalih. Pokazal nam je veliko diapozitivov. S seboje prinesel tudi knjige in plakate in nam jih podaril. Najzanimivejši sta se nam zdeli človeška ribica in črni moreček. Po predstavitvi je odgovarjal na naša vprašanja. Opozoril nas je, da so nekatere kraške Jame precej ogrožene. Z našo krajevno skupnostjo pa se jamarji dogovarjajo o ureditvi poti do Zijala. Očistili naj bi divja smetišča, pripravili varno stezo in zagotovili informacije za ljudi, ki jih to zanima. Iz predavanja smo se marsicase naučili.

Učenci 4. razredov
OŠ Mirna Peč

KROŽEK ZA PROSTORSKO RISANJE

Na naši šoli se je začel krožek za prostorsko risanje, ki ga vodi študent arhitekture in nekdaj učenec naše šole Rupert Gole. Tudi jaz sem se odločila, da bom obiskovala ta krožek. Ko smo se sestali prvč, sem bila edino dekle med desetimi fanti. Mentor nam je najprej razložil osnove, pokazal nekaj svojih slik, potem pa nam je dal domačo nalogu. Narisati moramo tri predmete: enega, ki ga gledamo naravnost, drugega, ki ga gledamo iz njegova položaja, in enega iz višjega položaja. To prostorsko risanje mi bo prav prišlo tudi na gimnaziji ali v kakšni drugi šoli, na katero se bom vpisala po končani osmletki.

KARMEN LUŽAR
7. r., novin. krožek
OŠ Šentupert

SREDI ZIME JE ŠOLA OZELENELA

Na naši šoli smo pred kratkim dobili novo športno dvorano. Teden je vsakdo opazil lepo cvetje. Za to je poskrbela gospa Milena Mastnak. Njeno delo so povalih tudi ljubljanski gostje. Čez nekaj dni pa je poskrbela za novo presečenje, našo šolo je okrasila z več kot dvajsetimi lončki rož. Razne palme, drevesa živiljenja in mnoge druge lončne so obogatile šolske prostore. Za tako lepo dario se Mastnakovi zahvaljujemo in jih objubljamo, da bomo rože skrbno negovali. Vsi starši, ki bodo prišli v šolo, bodo videli, kako lepo zelenja je naša šola tudi sredi zime.

TINA KOŠČAK
4. b., novin. krožek
OŠ Sava Kladnika v Sevnici

KONCERT DVANAJSTEGA NASPROTA

Med prazniki je bilo v našem kraju veliko zanimivih prireditev. Med njimi je bil tudi koncert z Viljem Resnikom in Branetom Lindičem s svojo skupino 12. nasprote. Koncert je trajal kar štiri ure. Najprej je skupina zapela nekaj svojih novih pesmi in njihove zadnje kasete, med premorom pa se jim je pridružil še čaravnik, ki nam je pokazal nekaj zanimivih trikov. Najbolj je bil zanimiv trik s prstanom. Po njegovem nastopu je na oder speci pršla skupina 12. nasprote. Povabili so nas na oder in skupaj smo zaplesali. Med plesom je prišla na oder Gusta Mirt, ki je napovedala žreb vstopnic. Nekateri so imeli srečo in dobili so lepe nagrade.

JANJA BEC
8. r., OŠ Krmelj

OGLEDALI SMO SI MUZEJ

Sredi decembra smo se osmošolci odpeljali v Ljubljano na ogled muzeja. Že sama stavba je vredna ogleda, prav tako spomenik Valvasoru pred njo. Notranjost pa je še lepša. Na stropu avle so naslikane podobe zasluznih mož, na stopnišču pa je portret dr. Franca Prešerna. Ogledali smo si prostoročnarodnega muzeja, kjer nam je vodička predstavila življenje naših prednikov na ozemlju današnje Slovenije. V prirodoslovnem delu muzeja je največ pozornosti zbolelo okostje mamuta. Okostja živali in nagačene živali predstavljajo skoraj vse živali, ki živijo pri nas. Videli smo tudi bogato zbirko kristalov in kamenin. Zelo lepa je tudi zbirka modrikastih metuljev. Želim si, da bi bilo takšnih izletov in ogledov še več.

JAN VESEL
8. b, OŠ dr. Ivana Prijatelja
Sodražica

ZA NOVO PEDIATRIČNO KLINIKO

LJUBLJANA - Revija Otrok in družina je začela z akcijo "Za novo pediatrično kliniku", ki bi bila v naši državi za otroke in mladostnike še kako pomembna pridobitev, saj bi bilo v njej zbrano znanje, oprema in vse, kar sodi v tak klinični center. Tako bi izboljšali pogoje zdravljenja naših otrok, otrokom pa smo dolžni zagotoviti najboljše. Sedaj imate možnost, da se pridružite tej akciji. Svoje prispevke lahko nakaže na žiro račun: 50101-654-41037.

• Tisti, ki so decembra najbolj pokali, bodo januarja najbolj stokali. (Jurič)

• Vsakdo mora imeti pogum za prečlanje. (Humbolt)

• Ljubezen je goreča pozaba vsega drugega. (Hugo)

NE ZA ŽVEČILNI GUMIJ NA DELOVNEM MESTU!

Želela bi opomniti vse vodilne in vodstvene delavce, naj poskrbijo, da njihovi delavci ne bi med delovnim časom žvečili žvečilnih gumijev. To sicer ni kakšen moralni prekršek, je pa proti pravilom lepega vedenja. Takole je rekel Slomsek: "Olika, omika velika, Slovencem naj bila bi dika." Ne bom pisala, kot nekateri: "...če hočemo v razvito Evropo...", saj menim, da je Slovenija najlepša država v Evropi, tudi takšnih mamic, delavk, gospodinj in kuvaric, kot jih premore naše podeželje, v Evropi ni. Menim, da smo Slovenci v glavnem sami dobrí ljudje, samo treba bo najti karizmatično osebo, ki bo vse te različne duhove združila v eno samo veliko ljubezen.

TINCA KUHELJ
Šentjernej

Mojca je prinesla veliko lepega

Klub okrnjenemu sluhu se je lepo vključila med ostale slišeče otroke - Med njimi se je razvilo prijateljstvo - Trud šole in njihovih delavev ter staršev je poplačan

Za uspešnost vsakega učenca je zelo pomembno tudi domače okolje. Še posebej potrebuje oporo v svoji družini otrok s kakovostnimi pomanjkljivostmi. Na osnovni šoli Škocjan smo letos vključili v 3. razred deklica, ki ima močno okrnjen sluh in zato tudi zelo moten govor. Prvi in drugi razred je Mojca zaključila v Zavodu za usposabljanje slušno in govorno motenih v Ljubljani. Ker je v celotnem razvoju zelo napredovala, so strokovnjaki iz zavoda svetovali, naj bi deklico vključili v domačo šolo in jo s tem vrnili staršem, saj je doslej deklica živelna pri rejnicu v Ljubljani.

Na njen prihod smo se začeli skrbno pripravljati. Že v lanskem šolskem letu smo Mojco v času njenih zimskih počitnic povabili na našo šolo. Vključili smo jo v oddelek, kjer so bili njeni bodoči sošolci. Ker je zelo komunikativna, z vključitvijo ni imela posebnih težav. Proti koncu šolskega leta smo se še bolj vneto pripravljali na njen prihod. Z učiteljico Tinco sva junija obiskali šolo za slušno in govorno motene v Ljubljani. Tamkajšnja psihologinja in socialna delavka sta nama razložili prednosti vključitve v "slišec" šolo, hkrati pa najuje oporavila tudi na morebitne težave. Bili sva v Mojcinem razredu. Tako sva spoznali, kako poteka delo s takimi učenci, poslušali sva njihov govor, opazovali njihovo sodelovanje in reakcije. Seveda sva bili najbolj pozorni na Mojco, ki je res izstopala.

Priznati moram, da se je po tem obisku vame prikradla še večja bojanzen. Učiteljica Tinca je bila bolj optimistična. Takoj je začela študirati literaturo, ki sva jo dobili v zavodu. Najmanj najuje je skrbelo, kako bodo novo sosoško sprejeli učenci. Prvega septembra je Mojca postala resnično naša. Tolkiko lepega nam je prinesla! V razredu se je razvilo resnično pri-

jateljstvo. Vsi sošolci ji radi pomagajo, so potrežljivi, kadar ji je treba kaj posebej pojasnit. Učiteljice je prilagodila pouk njenemu osvajanju snovi. Zelo je pozorna, da deklica natančno sliši in razume. Vsako sredo jo obiskali ljubljanski sošolci in lanska razrednica. To je bil za Mojco in vse njene sošolce najlepši dan. Mojca je bila prevajalka med "slišecimi" učenci in obiskovalci. Razslili smo se s spoznanjem, da se dajo vse ovire premagati.

prof. VERA PERŠE,
šolska pedagoginja

RIC RAZVINO IZOBRAŽEVALNI CENTER NOVO MESTO, p.o.

Ulica Telečev 3a, 68000 Novo mesto, tel: 068/21-377, 23-640, fax: 068/21-379

Pojdimo v solo februarja!

SREDNJEŠOLSKI PROGRAMI

IV. stopnja:

• **PRODAJALEC - prekvalifikacija**

V. stopnja:

• **TRGOVINSKI POSLOVODJA**

- prekvalifikacija

• **RAČUNOVODJA - specializacija**

PRIJAVE IN INFORMACIJE:

**RIC NOVO MESTO, Ulica talcev 3a
vsak dan od 8. do 16. ure**

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva, delovne ljudi in občane obveščamo, da je po sklepu Izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, sprejetem na seji dne 6.12.1994 (sklep objavljen v Uradnem listu RS št. 78/94)

JAVNO RAZGRNJEN

OSNUTEK UREDITVENEGA NAČRTA JEDRA ŠMARJETE

v času od 23.12.1994 do 24.1.1995, in sicer:

- v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Seidlova cesta 1 (I. nadstropje)
- v prostorih krajevne skupnosti Šmarjeta

JAVNA OBRAVNAVA

osnutka ureditvenega načrta jedra Šmarjete:

v torek, 17.1.1995, ob 18. uri v prostorih krajevne skupnosti Šmarjeta.

Do poteka javne razgrnitve osnutka lahko daste pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora, Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Seidlova cesta 1.

Pri javni obravnavi bodo navzoči izdelovalci osnutka dokumenta, ki bodo dokument podrobneje obrazložili in prisotnim dajali pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Sekretariat za varstvo okolja
in urejanje prostora
Zavod za družbeno planiranje
in urbanistično načrtovanje
občine Novo mesto

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva, delovne ljudi in občane obveščamo, da je po sklepu Izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, sprejetem na seji dne 6.12.1994 (sklep objavljen v Uradnem listu RS št. 78/94)

JAVNO RAZGRNJEN

OSNUTEK PROGRAMSKIH ZASNOM ZA UREDITVENI NAČRT KANDIJSKE CESTE OD KRIŽIŠČA PRI KANDIJSKEM MOSTU DO KRIŽIŠČA Z BELOKRAJNSKO CESTO IN VZHODNO CESTO

v času od 23.12.1994 do 24.1.1995, in sicer:

- v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Seidlova cesta 1 (I. nadstropje), dodatno, na predlog krajevne skupnosti Kandija-Grm, pa tudi
- v prostorih bifeja v Smrečnikovi ulici (poleg trgovine Dolenjka)

JAVNA OBRAVNAVA

osnutka programskega zasnove za ureditveni načrt Kandijске ceste od križišča pri Kandijskem mostu do križišča Belokranjsko cesto in Vzhodno cesto:

v četrtek, 19.1.1995, ob 18. uri v prostorih krajevne skupnosti Kandija-Grm.

Do poteka javne razgrnitve osnutka lahko daste pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora, Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Seidlova cesta 1.

Pri javni obravnavi bodo navzoči izdelovalci osnutka dokumenta, ki bodo dokument podrobneje obrazložili in prisotnim dajali pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Sekretariat za varstvo okolja
in urejanje prostora
Zavod za družbeno planiranje
in urbanistično načrtovanje
občine Novo mesto

Trimo, d.d., TREBNJE

družba za inženiring in proizvodnjo montažnih objektov z dolgoletno tradicijo na področju razvoja, izdelave in montaže jeklenih konstrukcij, gradbenih plošč ter montažnih objektov, aktivno širi svojo tržno in izvajalsko mrežo ter dopolnjuje svoj proizvodni program. Zato na podlagi sklepa nadzornega sveta razpisujemo prosta delovna mesta:

1. vodja oddelka projektive in konstrukcij

Kandidat mora imeti visoko izobrazbo gradbene smeri, opravljen strokovni izpit ter znanje nemškega ali angleškega jezika.

2. vodje projektov za domači in tuji trg

Kandidati morajo imeti višjo oz. visoko izobrazbo gradbene ali strojne smeri, začeljeno je znanje nemškega, ruskega ali angleškega jezika.

3. področni vodje

Kandidati morajo imeti visoko izobrazbo gradbene smeri ali druge ustrezne smeri ter znati nemški ali angleški jezik.

4. vodje gradbišč

Kandidati morajo imeti višjo ali visoko izobrazbo gradbene oz. strojne smeri, opravljen strokovni izpit in znati vsaj en tuji jezik.

5. komercialist za nabavo

Kandidat mora imeti višjo ali visoko izobrazbo gradbene, lesne ali druge ustrezne smeri, začeljeno je znanje nemškega jezika.

6. konstrukterji

Kandidati morajo imeti srednjo ali višjo izobrazbo gradbene ali strojne smeri, opravljen strokovni izpit ter znati nemški ali angleški jezik.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite ali priselite osebno v 8 dneh na naslov:

TRIMO, d.d., Prijateljeva 12, 68210 TREBNJE

IZUM, KI LAHKO SPREMENI ŽIVLJENJE

Lahko je še tako lep in sončen dan, če nas kaj boli, smo nerazpoloženi, naveličani, tudi depresivni, če težave trajajo dalj časa. Bolečine, ki nas tako ali drugače spremljajo skozi vse življenje (80% ljudi ima vsaj enkrat v življenu bolečine v hrbitenici), nas pravzaprav izvajajo. Silijo nas v odločitev, da iščemo strokovno, pa tudi laično pomoč. Preden se odpravimo k zdravniku, se kar odlašamo in odlašamo. Vsakomur, ki nas je pripravljen poslušati, radi potožimo, kaj nas boli. Tudi domači se navelečajo našega tarnationja. Mi pa še kar razmišljamo, kaj bi nam lahko olajšalo težave, kako bi si sami pomagali.

Druga zgodba. Pri zdravniku smo že bili, morda tudi na operacijah, v toplicah, pri biopenergetikih... Zdravstveno stanje je, recimo, zadovoljivo. Še vedno pa ob spremembah vremena čutimo bolečine. Tudi leta si počasi nabiramo in to se v početju seveda pozna. Marsikaj poizkusimo, da bi si pomagali.

Treja zgodba. To in ono nas boli, pa kar zares in večkrat, zdravnik pa pravi, da je vse v redu in da je vse skupaj na »psihični bazi«. Nam ni dosti mar, na kakšni bazi nas boli — iščemo rešitev za svoje tegobe, nekaj, kar bi nam pomagalo. Da naj se manj sekiram, kot pravi on, je dobra ideja. Ampak kako, ko se še sprostiti ne znamo pošteno. Ko smo psihično napeti, se mišice krčijo, slabša se prekravajtev in bolečine so tu, sčasoma pa tudi bolezni. Že sproti pa se nas lotevajo prehladi, vnetja itd., ker smo zaradi pogostnosti takega stanja manj odporni. Psihična napetost in stres sta začetek vseh težav. Sprostitev je tako rekoč življenjsko pomembna in nujna. Časopisi in revije nam ponujajo vse vrste nasvetne za sprostitev. Ce bi jih upošteli, bi si najbrž lahko kar precej pomagali. Vendar pa jih največkrat ne upoštavamo, saj bi to pomenilo spremembo načina življenja. Za to pa je potrebno veliko, veliko volje — kar spomnimo se, kako težko se je odvaditi kaditi. In tako ostajamo pri starem začaranem krogu. Ali pa morda tudi ne. Mali izum, ki je v Sloveniji zagledal luč sveta, lahko marsikaj spremeni...

Če strnemo — kaj je skupnega vsem trem zgodbam? To, da bi si radi na kakšen način sproti sami pomagali, kadar je to najbolj potrebno, se pravi, kadar imamo bolečine. In prav omenjeni izum — mala masažna blazina, ki je dobila ime Vibroser, ker masira tako, da raho vibrira — veliko obeta. V štirih mesecih, odkar je v prodaji, je postala za mnoge ljudi, zlasti starejše, nepogrešljiva. Počasi postaja pojem za najhitrejši način za odpravljanje bolečine, celo zelo hude. Nekaj uporabnikov Vibroserja smo obiskali in takole so nam opisali svoje izkušnje:

Branko Dubšek, upokojenec iz Ljubljane

Že več let imam bolečine v hrbitenici zaradi okvarjenih vretenc — v vratnem, hrbitnem, ledvenem in v križnem delu. Bil sem tudi operiran na hrbitenici. Poleg tega imam še iščas, v ramenskem sklepu pa revmatoidni artritis. Zelo moram paziti, kako se gibljam, posebej, če kaj nesem — en sam napaden gib, pa dobrim take bolečine, da je res hudo. Ker imam zdaj Vibroser, ga dam takoj tja, kjer se bolečina pojavi, in v nekaj minutah se poleže. Meni zelo pomaga. Uporabljam ga tudi samo za boljšo prekravitev, posebej zjutraj, ker se potem dobro po-

Justina Škrlič: »Vibroser uporabljava oba, čeprav sem ga kupila za moža — za boljšo prekravitev nog«

čutim. Z ženo greva zelo rada na Rožnik. Bolečine ima pa tudi ona, in sicer v lumbalnem predelu. Prej je zmeraj vzela tabletto proti bolečinam, zdaj si pa namesti Vibroser in je takoj boljše.

Katica Bašnec, upokojenka iz Ljubljane
Precej časa porabim za delo na vrtu. Tudi s kolesom se veliko vozim. Težave imam z levo ramo, ki me včasih tako boli, da tudi spati ne morem. Mala sem jo z najrazličnejšimi mažami. No, zdaj je veliko lažje. Imam Vibroser in že prvo noč, ko sem ga dala na ramo, mi je pomagal, da sem lahko spašla. Pravzaprav me je tudi presenetil. Ko sem ga nekega dne spet dela na ramo, sem se z glavo naslonila na njaj, da mi ga ne bi bilo treba držati. Tisti dan me je pa tudi zob bolel na lev strani in čez kakšnih pet minut me je nehalo boleti rama pa tudi zob. Poleg tega me rad križ boli in tudi druga rama. Zato se mi Vibroser res splača imeti. Zdi se mi, da bolečino kar razžene.

Justina Škrlič, gospodinja iz Ljubljane
Pred tremi tedni sem padla in me je roka tako hudo bolela, da sem jokala, ko sem moža dvigovala. On je nepokreten zaradi kapi. Vsak večer mu dam Vibroser na noge, da se malo bolje prekravaj. Prej sem mu delala vodno masažo s posebnim aparatom, ampak on ima rajši Vibroser: lahko ga sam drži, pa še prehladi se ne. Uporabljava ga oba, čeprav sem ga za moža kupila. Meni malo utrujenost prezene, če me pa kaj boli, pa tudi pomaga.

Ljudje smo si med seboj zelo različni. Kadar pa gre za bolečino, si na tistem skoraj vsi želimo, da bi lahko sami kaj ukrenili, da bi si sami pomagali. Iz umom — ki vzbuja vse več zanimanja in o katerem bomo še pisali — smo v tem pogledu, kot kaže, na pravi poti.

Informacije o Vibroserju lahko dobite po telefonu (061) 12 91 794.

Modrost o zdravju

- Če se dobro počutiš, ne skrb! Minilo bo.
- Če si na bolniški, ni nobene možnosti, da v mestu ne bi srečal svojih sodelavcev vključno s šefom.
- Kadar se ti zdi, da gredo stvari na boljše, si nekaj zagotovo prezri.

- Kdor pije brez žejje pa uživa brez glada, hira, umira, umrje zamlada.
  - Ko je stvar zavožena, jo z vsakim poskusom, da bi jo izboljšali, še poslabšamo.
  - Ko se pozdravi, je vsak bolnik zdravnik.
  - Najboljši zdravniki so dr. Mir, dr. Dietra in dr. Veselje.
- (Iz Padarskih bukev Andreja Dvoršaka)

RADIO KRKA 106.6 MHz
Radio Krka
Adamičeva 2, 68000 Novo mesto

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, nast, stari oče, praded in stric

JANEZ ŠTUBLJAR

iz Grabrova 41

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v trenutkih slovesa, izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo osebju Internega oddelka Splošne bolnice Novo mesto in dr. Blažu Mlačku iz ZD Metlika za nego in lajšanje bolečin, GD Grabrovec za spremstvo na zadnji poti, govornikoma g. Stanku Nemanču in g. Jožetu Bučarju, sodelavcem Mercatorja KZ Metlika, godbi na pihala iz Metlike za zaigrane žalostinke ter Ivanu Jerini ml. za zaigrano Tišino.

Vsi njegovi

PROSTOVOLJNA ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA

KRŠK

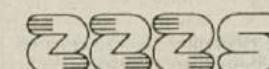
ZDRAVJE nima cene.

Je BOGASTVO vsakomur,
ki ravna odgovorno.

Ceno pa ima ZDRAVLJENJE
in STROŠKI so lahko zelo visoki.

Zato se odločimo
za ZAVAROVANJE,*
za večjo KAKOVOST in
brezskrbno, zdravo ŽIVLJENJE.

Zavarujemo bogastvo zdravja.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

*Urejen in razvijen sistem prostovoljnega zdravstvenih zavarovanj Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije zagotavlja pokrivanje stroškov zdravstvenih in drugih storitev za sprejemljivo premijo. Blizu milijon dvesto tisoč zavarovancev je Zavodu že doslej zaupalo in si zavarovalo doplačila za zdravstvene storitve. Sedaj Zavod ponuja še nova zavarovanja, ki bodo tudi potrdila zaupanje zavarovancev. Obiščite nas v najbližji enoti Zavoda. Radi vam bomo pojasnili novosti.

DOLENJSKA
BANKA

S tradicijo v prihodnost

KOMPAS DOLIN

kobra

mobil

68310 ŠENTJERNEJ, tel.: 068/ 42-118

**POGREGNE IN
POKOPALIŠKE
STORITVE****Leopold Oklešen**

K Roku 26, Novo mesto
Tel. 068/323-193
Mobil: 0609/615-239
0609/625-585
Delovni čas: NON STOP

- Prevoz pokojnikov, tudi iz tujine
- prodaja pogrebnega materiala
- uredev pokojnikov, tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebih
- storitve v zvezi z upeljivijo
- posredovanje vencev in cvetja
- dekoracija poslovinlega prostora
- izredno konkurenčne cene

Posebna ugodnost!
Vsodelovanju z Zavodom za zdravstveno zavarovanje so za vse zavarovance in upokojence kompletne pogrebne storitve brezplačne!

ZAHVALA

19. decembra 1994 nas je v 86. letu starosti zapustila naša draga teta

NEŽA VODOPIVEC

Šmarje 22 pri Šentjerneju

26. decembra 1994 pa v 56. letu starosti naš dobrji stric in brat

**JANEZ
VODOPIVEC**

Šmarje 22 pri Šentjerneju

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom, zlasti pa družinama ZAGORČ in CVELBAR ter MARIJI KUHELJ, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Zahvaljujemo se tudi g. župniku in g. kaplanu ter gasilcem iz Dol. Stare vasi. Vsem iskreno hvala!

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

*Ne morem iz zemlje
kot drobna semena,
da znova bi segli si v dlani.
Ne morem! Med nami je grob,
... tišina prsti.
Le cvetje ljubezni sedanji
mi dom krasi.*

Minceva leto dni, odkar sem ostala brez
Tebe, dragi**JOŽE ŠVAJGER -
PEPE**

Ostat je le spomin na vse dni, ki jih več ni. Hvala vsem, ki z mislio ali besedo obujate nanj spomin.

Žena Tilka

Črnomelj, 11. januarja 1995

ZAHVALA*Žalostni smo, ker smo te izgubili,
toda ponosni smo, ker smo te imeli.*

V 86. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ata, brat, dedek, pradedek, tast in stric

**MAKS
GANTAR**

iz Bršljina

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala osebju Doma starejših občanov Novo mesto, delavcem SŽ - SVP Novo mesto in Pionirja MKI, g. župniku za lepo opravljen obred, g. Mrazu za poslovilne besede, trobentaču in pevcom iz Šmihela. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

Nepričakovano in za vedno smo v 55. letu starosti pospremili na zadnjo pot

**MARIJO
ZUPANIČ**
rojeno Klobučar
iz Črnomlja, Heroja Starice 3

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste darovali vence, cvetje in sveče, nam pisno ali ustno izrazilili sožalje ter pokojno pospremili na zadnji poti. Hvala g. kaplanu za opravljen obred, pevcom za zapete žalostinke in govornicu za poslovilne besede.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustila naša mama, stara mama, sestra in tetka

**MARIJA
BERLOGAR**
iz Golobinjka 25 pri Minci Peči

Iskrena hvala vsem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče, pokojno pospremili na zadnji poti, ter g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in tetka

**FRANČIŠKA
SMUK**
roj. Lenart
iz Smolenje vasi 50

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja ter podarjeno cvetje in sveče. Hvala g. župniku Darku Žnidaršiču za lepo opravljen obred in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila teta

**FRANČIŠKA
BRODAR**
s Potov Vrha 16

Iskrena hvala vsem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče ter pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku za opravljen obred ter pevkam in sosedom s Potov Vrha.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

*Ziviljenje celo si garala,
vse za dom in družino dala,
sedaj ostale so sledi povsod
od dela tvojih pridnih rok.*

Po kratki, a težki bolezni nas je nepričakovano v 80. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, tačka, sestra in tetka

ANGELA ČRNIČ

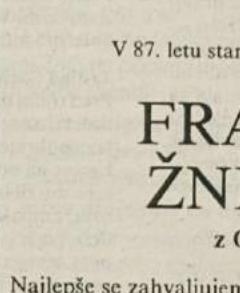
rojena Trdič

iz Pribincev

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo znancem za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno zahvala izrekamo osebju Internega in Kirurškega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, sosedji za poslovilne besede, g. župniku za lepo opravljen obred in pevkam za zapete žalostinke.

Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

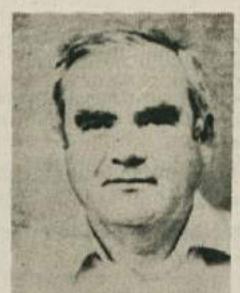
V 87. letu starosti nas je zapustila naša draga

**FRANČIŠKA
ŽNIDARŠIČ**

z Gornjega Vrhpolja

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče in maše. Hvala g. župniku za opravljen obred, Dolenskemu oktetu za zapete pesmi, Domu starejših občanov pa za skrb in nego pokojnice. Hvala vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 64. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat, bratranec, stric, stari oče in svak

**MARTIN
KERIN**

s Slinovc 9 pri Kostanjevici

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom, kolektivu OŠ Kostanjevica, Revuze, IGM Sava, podjetju in sodelavcem Zdravilišča Šmarješke Toplice za darovano cvetje in sveče. Hvala pevcom iz Kostanjevice, g. župniku za lepo opravljen obred ter nečaku za odigrano Tišino. Zahvala tudi dežurnim zdravnikom ZD Krško in ZD Kostanjevica.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Gospod, v tvojo Ljubezen
izročam svojo dušo!*

Ob prerani smrti našega ljubega moža, očja in brata

**dr. EDIJA
BÖHMA**

se zahvaljujemo za izkazano sočustvovanje in pomoč vsem, ki ste bili z nami, zdravnikom in osebju novomeške Kirurgije, Zdravstvenemu domu Novo mesto, g. proštu Jožefu Lapu in ostalim duhovnikom za slovensen obred sv. maše in pogreba, cerkvenim pevcom iz Kapitla, govornicama dr. Tatjani Gazvoda in ge. Zalokar ter našim dragim sosedom z Seidlove c. 12. Hvala vsem, ki ste namesto cvetja darovali za Kapitelj.

Hvaležni: žena, hči in brat

ZAHVALA

*Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
usleda se na rožna tla
in zajokala, ker te ni...*

V 60. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, tačka, sestra in tetka

ANA KREN
rojena Kulovec
iz Vavte vasi 10

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za podarjene vence in cvetje ter vsem, ki ste pokojno spremili na zadnji poti. Posebaj se zahvaljujemo ZD Straža, Internemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto za skrb in nego v zadnjih dneh življenja, kolektivu MKZ Krka ZE Oskrba, DO Gorjanci, DO Novoles Straža za podarjene vence in cvetje ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem iskrena hvala!

Vsi njeni

V SPOMIN

Kdor v mislih svojih živi,
ne umrje...

Minili sta dve žalostni leti, odkar te ni v naši sredini, dragi

MATEJ ŽURA

Beločrnijska 56

Hvala vsem, ki obiskujete njegov prerni grob in ob njem za hip postojite.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Umrl je moj ljubljeni mož in dobri ati

FRONCI KAPLER

iz Bučke 29, roj. 19.10.1951

Vedno bom iskreno hvaležna vsem, ki ste mi kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih mojega življenja.

Žaluoči: žena Zofka, hči Nataša in sin Matejček

ZAHVALA

V 76. letu nas je za vedno zapustil mož, oče, stari oče, brat in stric

ALOJZ GORŠE

Podturn 79, Dolenjske Toplice

Zahvaljujemo se sorodnikom, vaščanom in dobrim sosedom za pomoč, darovane sveče in vence. Posebej se zahvaljujemo družini Lizar, DO Novoles-Vezan les, šoli SŠTZU Novo mesto, g. Markoviču za poslovilni govor, g. kaplanu za lep obred, pevcom iz Žužemberka, podjetju Novak za izvedbo pogreba in vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra, teta in svakinja

ANA GORENC

roj. Andrejčič
iz Zaloge pri Škocjanu

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjene vence, cvetje, sveče in izraženo sožalje. Iskrena hvala zdravstvenemu osebju Kirurškega oddelka Šloške bolnice Novo mesto, vsem vaščanom, posebno Smrekarjevem, Markeljčevim in Kraljevem, sodelavcem Laboda, Revoza, Adrije in Doma za učence za podarjene vence in izraženo sožalje. Hvala tudi Mileni Matko za poslovilne besede in gospodoma župnikoma za lepo opravljen obred.

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

Nepričakovano in za vedno je v 67. letu starosti odšel k večnemu počinku naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat in stric

FRANC BERKOPEC

Gor. Sušice 19

Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in sveče ter pokojnika pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku, Dragu Čeliču za poslovilne besede ter CP Novo mesto in Bor Dolenjske Toplice.

Žaluoči: vsi njegovi

IN MEMORIAM

Umrla je

CIRILA JAZBEC

pedagoška svetovalka v pokolu

Pogreb pokojnice je bil 3. januarja 1995 v ožjem družinskem krogu na pokopališču v Ločni. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport, enota Novo mesto

ZAHVALA

V 71. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

JANEZ BLATNIK

z Gor. Vrhopolja 34

Iskrena hvala vsem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali za sv. maše, vence, cvetje in sveče ter pokojnika pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi osebju Pljučnega oddelka Šloške bolnice Novo mesto in gasilcem za spremstvo in besede slovesa. Hvala cerkvenim pevcom in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žaluoči: vsi njegovi

POGREBNE STORITVE
SONJA NOVAK

Aškerčeva ul. 7
(Regerške košenice)
68000 Novo mesto
tel./fax: 068/341-134

V sodelovanju z ZAVODOM ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE, Območna enota Novo mesto vam BREZ VAŠEGA PLAČILA nudimo naslednje storitve:

- Ureditev dokumentacije — dovoljenje za pokop
- Prevoz pokojnikov na območju območne enote Novo mesto
- Kakovostne krste s pripadajočo opremo
- Ureditev pokojnikov na domu
- Izkop in zasutje grobne jame
- Uniformirano pogrebno moštvo
- Postavitev odras in žalne dekoracije
- Vse storitve v zvezi z upeljivijo.

Ob naročilu storitev predložite le zdravstveno izkaznico pokojnika, ce, ostalo uredimo mi.

Naši uslužbenci so vam na voljo non-stop na tel. številkah:
068 341-134 in 0609 623-211

ZAHVALA

Delo, skrb, trpljenje
Tvoje je bilo življenje.
Niti zbogom niti rekel
niti roke nam podal,
smrt Te vzela je prečno,
v srcih naših in molitvah boš ostal.

Umrl je naš dobrati, stari ata, brat in stric

IVAN KASTELIC

iz Konca 1, Podgrad

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem, sodelavcem Krke Kozmetike, Gradbeništvu Koračin, Revazu Adjustaža in Novi Ljubljanski banki, sestram Notre Dame in Gozdnomu gospodarstvu. Hvala znancem za izraze sožalje, pomoč, darovano cvetje, darove za sv. maše in za druge dobrodelne namene. Hvala g. škofu Metodu Pirihu in duhovnikom koprsko škofovije za opravljeno molitev in besede spodbude, g. proštu Jožetu Lapu in ostalim duhovnikom za opravljeno pogrebno mašo in obred ter vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji tuzemski poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi mož, oče, stari oče

FRANC SITAR

iz Dol. Kamenc 64

Z velikim bolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, podjetju Bas in Dino, gasilcem, ter za številno spremstvo na zadnji poti, za izrečena sožalja in darovane vence, cvetje in sveče. Posebna zahvala sosedom Seničarjevem in Vavpotičevim, vsem gasilskim društvom in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žaluoči: žena Marija, sin Stanko in hčerka Marta z družinama, sorodstvo in vsemi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA

Zaman je bil tvoj boj,
vsi dnevi upanja, trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.
Le sledi ostale so povsod,
od dela tvojih pridnih rok.

V 49. letu starosti nas je po dolgi in hudi bolezni mnogo prezgodaj za vedno zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat in stric

BOGDAN AVSENIK

z Organjih sel 32

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom, posebno družinama Goršč in Novinc, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam ustno ali pisno izrazili sožalje, darovali cvetje, vence, sveče, sv. maše, denar in našega dobrega Bogdana pospremili na zadnji poti. Prisrčna hvala zdravstvenemu osebju Internega oddelka, dr. Balogu, Novoles-Drobo pohištvo in vezan les, TOB Novo mesto, LD Dolenjske Toplice in Novo mesto, obema govornikoma ter pevcom iz Šmiljela. Posebna hvala gospodoma župnikoma Romanu in Gregorju. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Če bi koga solza obudila,
ne bi tebe, dragi Milan,
črna zemlja krila.

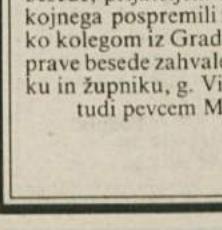
Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je zapustil naš dragi

MILAN KOŠMERL

iz Retij 38 a, Loški potok

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ob bolečih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje in nam kakorkoli pomagali. Prisrčna hvala za darovano cvetje, govornikoma za poslovilne besede, prijateljem iz Planinskega društva Saturnus, ki ste pokojnega pospremili na zadnjo pot in zadnje domovanje, prav tako kolegom iz Gradskega podjetja Grosuplje. Težko najdem prave besede zahvale zdravstvenemu osebju ZD v Loškem potoku in župniku, g. Vidmarju za poslovilni obred. Najlepša hvala tudi pevcom MPZ Potočan za ganljivo zadnje slovo.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Vsi njegovi

TA TEDEN VAS ZANIMA

tedenski koledar

Cetrtek, 12. januarja - Tatjana Petek, 13. januarja - Veronika Sloboda, 14. januarja - Srečko Nedelja, 15. januarja - Pavel Ponedeljek, 16. januarja - Marcel Torek, 17. januarja - Anton Sreda, 18. januarja - Marjeta LUNINE MENE 16. januarja ob 21.26 - ščip

kino

BREŽICE: 12., 13. in 16.1. (ob 20. uri) ter 14. in 15.1. (ob 17. in 20. uri)

film

BELI OČNJAK 2 - LEGENDA O BELEM VOLKU, mladinski, pustolovski (White Fang 2 - Myth of the White Wolf, ZDA, 1994, 90 minut, režija: Ken Olin)

Res je, da so film naredili pri Waltu Disneyju, in res je, da se je scenarist napisal na literarno predloga znamenitega pisatelja romantičnih pustolovskih zgodb Jacka Londona. Vendar pa se s tem podatkom vse, kar naj bi naredilo ta film dober, neha. "Očnjak" je namreč resu mladinski film, kar pa ne pomeni, da so si fanje pri Disneyju lahko prvič vstolično mladčnosti, kot je tu. Ali morda spada mularja med drugorazredne gledalce? Niti najmanj, čeprav so ravnov otroci s svojim številnim obiskom lanskoto leta v zaslužarsko višavo povzdrigli Kremčeve, čistokrvno smetko. "Očnjaku" se ne bo zgodilo nič podobnega, za to mu, ob tisoč in enimi drugih pomankljivostih, manjka že temeljitev markentinska podprtost.

Legenda o belem volku je šepava zgodba o reševanju indijanskega ple-

čestitke

ERNESTU ZUPANIČIU iz Krškega ob častiljivi starosti 90 let želimo še mnogo let. Prijeti.

kmetijski stroji

TRAKTOR TV 418, letnik 1979, poleg še obračalnik in freza s spojko, vse dobro ohranjen, prodam. 57-141. 80

GNOJNICO CISTERNO Creina, novo, ugodno prodam. 06150-551. 103

SAMONAKLADALKO SIP 20/6 in 10 colski plug prodam. 25-860. 107

TRAKTORSKO PRIKOLICO domače izdelave prodam. 85-612. 108

TRAKTOR IMT 558, dobro ohranjen, prodam za 4200 DEM. 47-361. 112

KOSILNIKO BCS, samonakladalno prikolicu nemške izdelave in R 18 prodam. 43-644. 143

MOTOR za kosilnico BCS, malo rabljen, prodam. 64-226. 152

ZELO UGODNE CENE trosilcev TG 28, TG 36, cistern 1700, 2200 in 3200 l, ksilinic Gaspardo, dvojni rez, BCS, Sip (francoske) ter kiper prikolic 2.5 in 4.5 t. 06462-575. 153

KMETOVALCI, SERVISERI! Trogovi na Klasje vam po zelo ugodnih cenah nudijo rezerve dele za traktorje Tomo Vinkovič, IMT, Zetor, Univerzal, Ursus. Nudimo vam vse type akumulatorjev Vesna z možnostjo plačila na dva čeka, popravilo vseh vrst tipov traktorjev in prodajno traktorjev Zetor. Rezerve dele vam pošljemo po pošti. Klasje, Cesta na klance, Kranj, 064331-375. 162

RABLJEN STROJ za sajenje krompirja ter bodno kosilnico kupim. 78-465. 231

TRAKTOR ZETOR 6211, star 2 leti, in balirano seno prodam. 85-173. 233

TRAKTOR URSUS 6360, letnik 1991, prodam. 060887-141. 256

KOSILNIKO FIGARO, diesel, ter prasiča, težka 150 kg, krmiljenega z domačo kromo, prodam. 060882-222. 280

kupim

ODKUPUJEMO HLODOVINO smreke, jelke boljše kvalitete. Neto cena je od 10 do 14.000 SIT/m³ s takojšnjim plačilom in lastnim prevozom. Gran.d.o.o. 06132-264, vsak delavnik od 10. do 15. ure ali 06131-900. 4

500 KOM. cementnih stresnikov in 20 kom. žlebnikov kupim. 321-395. 116

TELICKA - brikca, starega 10 do 30 dni, kupim. 40-191. 168

SUHE smrekove deske (colarice) kupim. 28-287. 211

SAMONAKLADALKO sena Sip, od 15 do 20 m³, kupim. 58-113. 277

TELICKA, starega 10 dni, kupim in prodam seno. 40-133. 282

KUPIM avtomobilski evro prikluček za ŠKODO. 0683-322-611 dopoldan, 23-585 popoldan.

kriminalni film Neposredna nevarnost. ČRNOMELJ: 13.1.(ob 20. uri) in 14.1. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski kriminalni film Specialist. 15.1. (ob 18. in 20. uri) ameriška risanka Piko in Kolumb.

KOSTANJEVICA: 14. in 15.1. (ob 18. uri in 20.30) akcijski film Resnične laži.

METLIKA: 13.1. (ob 20. uri) in 14.1. (ob 18. uri) ameriška risanka Piko in Kolumb. 15.1. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski kriminalni film Specialist.

NOVO MESTO: Od 12. do 15. ter 18.1. (ob 18. in 20. uri) dansi kriminalni film Nočni čuvaj.

mena pred lakoto in posledičnim izginotjem. Vendar so prav vsi domnevno že leta stradajoči lepo okrogli in nič kaj zaskrbljeni. Nejasno ostane tudi, kdaj in zakaj so postale severnoameriške Indijanke tako neverjetno podobne Polinezijkam, njihovi fantje pa Mehicanom. Curje, ki jih nosijo, pa bi lahko mirne duše spadale v lanskoletno Sisleyovo kolekcijo Casual Wear.

Prvi protagonist naj bi bil mešanec med volkom in psem, ki sliši na ime White Fang, žal pa je njegova vloga omejena le na prijazno in zmedeno tekanje skozi cadre, vseeno pa je to prav simpatičen velik kuža. Sicer pa se vse zgoditi kar mimogrede in na neverjetno lahketen način, na hitro, zato se nam zdi, da se dogodi skoraj že prehitujejo. Vsako nadaljnje besediljenje o zgodbi bi bilo popolna potrata prostora, zato o njej samo še to: tako diletantko zapletev storja se hvala bogu le poredkom razvija na osnovi tako izrazitih klisejskih vzorcev.

Ken Olin je televizijski režiser, to pa je njegov režiserski debi na velikem platnu. V upanju, da nam nikoli več ne bo "težil" z raznimi "White Fangi", bi mu lahko v podtek postali prvega Kekca. Beli očnjak 2 namečnikoli ne bi mogel postati niti njezino sedmo nadaljevanje.

TOMAZ BRATOŽ

PUHALNIK TAJFUN in manjši puhalnik in noži ali brez, rezalniki za sitajo Sip, molzni stroji Westfalia, obračalnik zgrabilnik Tonutti 3, kombajn za žito Lanc 150, potreben popravila tudi za dele prodam. 060880-160. 286

CELNO SUŠILNO NAPRAVO, sistem Jagodje (ventilator), brez elektronike, fi 700/4.5 KW, prodam za samo 50.000 SIT. Šinkovec, 060880-271. 296

PLUG, 12 col, in kosilnico Figaro BCS prodam. 060878-318. 297

KOSILNICE BCS, vozičke, traktorske kose ter rezervne dele za BCS, motorje Acme, Lombardini prodam. 342-663. 300

ODKUPUJEMO HLODOVINO smreke, jelke boljše kvalitete. Neto cena je od 10 do 14.000 SIT/m³ s takojšnjim plačilom in lastnim prevozom. Gran.d.o.o. 06132-264, vsak delavnik od 10. do 15. ure ali 06131-900. 4

500 KOM. cementnih stresnikov in 20 kom. žlebnikov kupim. 321-395. 116

TELICKA - brikca, starega 10 do 30 dni, kupim. 40-191. 168

SUHE smrekove deske (colarice) kupim. 28-287. 211

SAMONAKLADALKO sena Sip, od 15 do 20 m³, kupim. 58-113. 277

TELICKA, starega 10 dni, kupim in prodam seno. 40-133. 282

KUPIM avtomobilski evro prikluček za ŠKODO. 0683-322-611 dopoldan, 23-585 popoldan.

motorna vozila

VW 1200, registriran do 10/95, prodam za 1400 DEM. 060881-860. 81

GOLF, 5V, letnik 10/90, prodam. Martina Zakršek, Vel. Gaber 64. 114

DIANO, letnik 1978, neregistrirano, ohranjen, prodam. 49-479. 115

APN 6, dobro ohranjen, kupim. 78-136, zvezcer. 128

NEDOVOLJENI STROJ za sajenje krompirja ter bodno kosilnico kupim. 78-465. 231

TRAKTOR ZETOR 6211, star 2 leti, in balirano seno prodam. 85-173. 233

TRAKTOR URSUS 6360, letnik 1991, prodam. 060887-141. 256

KOSILNIKO FIGARO, diesel, ter prasiča, težka 150 kg, krmiljenega z domačo kromo, prodam. 060882-222. 280

TEDENSKI KOLEDAR — KINO — KMETIJSKI STROJI — KUPIM — MOTORNA VOZILA — OBVESTILA — POEST — PRODAM — RAZNO — SLUŽBO DOBI — SLUŽBO ISČE — STANOVANJA — PREKLICI — ČESTITKE — ŽENITNE PONUDBE — ZAHVALE

JUGO KORAL 45, letnik 1988, registriran do 9/95, prvi lastnik, prodam. 43-589. 133

18, letnik 6/83, kovinsko modre barve, dobro ohranjen, 83.000 km, prodam. 42-228. 134

LADO KARAVAN, letnik 1983, registriran do 3.10.1995, prodam. 48-591. 134

R 4, letnik 1983, registriran do 2/96, prodam. Mihaela Matič, Jerebova 16 a, Novo mesto, 21-589. 142

R 5, letnik 1993, registriran za celo leto, ugodno prodam. 25-908. 146

FIAT TIPO 1.7 DGT, letnik 1991, z veliko dodatne opreme, tudi klima, prodam. 48-118. 148

JUGO 45, letnik 1988, prodam. 76-201. 149

TOMORNO AVTO TAM 80, letnik 1991, prodam. 65-423, Jože Kramarič, Sela 1, Dolenske Toplice. 150

Z 101, letnik 1986, registrirano do 7/95, prodam. 21-589. 155

BMW 524 TD, letnik 1986, kovinske barve, oprema, redno servisiran, odlično ohranjen, prodam. 060864-109. 157

R 4 GTL, letnik 1983, registriran do 6/95, z zimsko opremo, prodam. 42-383. 158

JUGO 60 TS, kiper, prodam. 7000 DEM. 48-722. 160

ROVOKOPAČ MF 50 B, letnik 1981, prodam. 25-589. 170

JUGO KORAL 55, letnik 1990, garaziran, nekamabiliran, bordo barve, kupim. 060870-434. 179

R 5, letnik 1988, 3V, dobro ohranjen, prodam, za 6900 DEM. Igor Podkržnik, Zdravljenci trg 20, Dolenske Toplice. 184

R 4, letnik 1982, prevoženih 136.000 km, registriran do 8.10.1995, prodam. 43-665. 185

Z 101 GX 1.1, odlično ohranjen, letnik 1988, prodam. 060887-810. 187

BMW 323 I, letnik 1985 prodam ali menjam za cenejše vozilo. Udovč, Črmošnjice 55, Stopice. 190

GOLF BENCINAR, letnik 1981, bele barve, registriran do 5.5.1995, ugodno prodam. 48-325. 191

R 4, letnik 1990, registriran za celo leto, prodam. Anton Papež, Daljni Vrh 24, Novo mesto. 208

GOLF JGL D, letnik 1989, rdeč barve, 78.000 km, dobro ohranjen, prodam. 41-188. 200

LADO NIIVO 1600, rdečo, letnik izdelave 1988, prodam za 5500 DEM. 60-546. 201

126 P, letnik 1990, prevoženih 30.000 km, prodam. 44-858. 204

GOLF JXD, letnik 1988, bel, prevoženih 87.000 km, registriran do 9/95, lepo ohranjen, prodam. 060843-081, Branko Blatinik, Blanca. 205

BMW, letnik 1986, prodam ali menjam za manjše vozilo. 73-103. 237

LADI SAMARI, letnik 1988 in 1991, ugodno prodam. Ivan Mavšar, Iglenik 4, Dolž. 245

LADO SAMARO 1300 S, letnik 1988, dobro ohranjen, prodam. 27-400. 248

R 4 GTL, letnik 1989, registriran do 8/95, ugodno prodam. 43-588. 249

Z 750, registrirano do 7/95, prodam. 060843-081. 250

odkupuje kostanjev les po novih odkupnih cenah.

Les je lahko tudi kriv, grčav, razpokan!
Če nimate možnosti lastnega poseka, vam to napravimo mi!

Vse informacije dobite na tel. številkah 0608/41-044 ali 41-349.

JOGI VZMETNICO, 90 x 190 za 9400 SIT, vulkana s profesionalnim likalnikom na suho paro za 70.000 SIT prodam. Trgovina Kulovec, Uršna selca. 298

razno

V NAJEM oddam takoj vsejši poslovni prostor s parkiriščem, 1 km iz Novega mesta.

POSEDOVANJE NEPREMIČIN. 76

Nudimo vam nakup, prodajo, najeme in oddajo vseh vrst nepremičnin na območju Novega mesta, Trebnje, Brežic, Krškega, Sevnice in več krajine. V evidenci imamo veliko interesentov za nakup in prodajo. Shop univerzal, Vidmarjeva 1, Novo mesto, (068)27-131, 83-551, od 16. do 19. ure.

SKLADIŠČE do 200 m², z možnostjo dovoza prikličarja, vzamem v najem. (063)38-711 ali (063)441-805, od 7. do 15. ure.

VARSTVO za 15 mesečno dekllico iz okolice Mirne Peči od 1. februarja dalje iščemo. 82

TEHNIČNO RISANJE in konstruiranje z večletnimi izkušnjami izvajam ročno ali računalniško. 124

PREVOZE TOVORA, oseb, vleko prikolic in selitve doma in tuji opravljamo po konkretnih cenah. 130

GOSTINSKI LOKAL brez odkupa inventarja, brez predplačila ali prevzema vodenja vašega lokalja ali v partnerstvo vzdamen v najem. Jakob Jakovičevič, Skalna ulica 17, Otočec. 183

PRENOVOKEN, stropov, obloge in druga mizarska dela izvajam. Montes Božičnik, tel. in fax: (0608)82-945. 203

POSPRAVLJANJE, likanje, kuhanje in varstvo otrok na vašem domu nudim. 24-393.

PRIDOBIVANJE soglasij in dovoljenj za gradnjo legalnih črnih graden, vodenje projektov LOG. 246

KOLO CENTER STIH obvešča, da bo po 10. apriju 1995 začelo obratovanje pod novim imenom AVGUSTA - SLOVENIJA. 270

KNJIGOVODSKE STORITVE za obrtnike in mala podjetja opravljam po ugodnih cenah. Računalniška obdelava podatkov. Biro M.M., tel. 57-136. 272

V CENTRU Novega mesta oddam poslovni prostor, 16 m². Ždenka Vidic, Florjanov trg 3, Novo mesto. 273

DVOSOBNO STANOVANJE - finančne storitve za obrtnike in podjetje nudim po ugodnih cenah. Računalniška obdelava podatkov. 25-320. 166

DVOSOBNO ALI TRISOBNO STANOVANJE v Novem mestu kupim. 47-058. 178

TRISOBNO STANOVANJE (63 m² in klet), na Jakševi ul., v visokem pritičju, brez CK, možnost telefona, prodam za 63.000 DEM. (061)348-506. 194

ENOINPOLSOBNO ALUDVOSOBNO STANOVANJE, po možnosti v bloku, vzamem v najem. Šifra: -883-. 197

ENOSOBNO STANOVANJE ali garsonero v Črnomlju iščem. 51-036. 235

ENOSOBNO STANOVANJE v pritičju prodam. Ogled v soboto Lavrič, Jakševi 10, (Majde Šilc). 243

DVOPOLSOBNO STANOVANJE na Drski prodam. 28-974. 255

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu, CK, KATV, telefon, prodam. (064)76-115. 265

ZELITE kaj izvedeti o svoji prihodnosti? Ste obupani - žalostni? Nikar! Pisite na p.p. 22, Semč. 302

službo dobi

V DISKOTEKI v okolici Novega mesta zaposlim dekleta in fante za delo in strežbi. Resne ponudbe na 43-748, popoldan. 93

ŠIVALJSTVO in trgovina Cik-cak, Mali Gaber 20, 46-505, zaposli šivalijo z znanim krojenjem. 99

SOFERJA s prakso na priklicarju za mednarodni transport zaposlimo. Šifra: -DOBRO PLACILO-. 111

TAKOJ ZAPOLIM určeno in zanesljivo v dekle v gostinskom lokalnu. Hrana in stanovanje v hiši. 51-087. 135

DELAVCE za strojne omete, po možnosti z delovnimi izkušnjami, iščem. (0608)21-723. 177

KAVA BAR v Straži zaposli izkušeno dekle za delo in strežbi. 83-131. 141

DEKLE za delo v bistroju zaposlimo. 78-114, po 20. uri. 145

ZA PREZENTACIJO cenejši zdravstvenih artiklov nudimo dober zasluzek. (0608)33-108. 151

KV NATAKARICO v novem lokalnu v Novem mestu zaposlimo. Informacije na naslov: Lobečeva 2, Novo mesto, 22-614. 154

ZASTROPIKA za prodajo kozmetike na območju Dolenske takoj zaposlimo. (061)159-400. 156

PONUJAMO DELO vsem tistim, ki so v štiski z denarjem in imajo veliko časa. 321-815, od 17. do 20. ure. 174

PRODAJALKO z izkušnjami ali brez jih iščem. (0609)625-246. 214

POGOBOVNO ZAPOLIMO dve kvalificirani ali priučeni šivilji z obveznim znanim krojenjem in z občutkom za šivanje buščnih izdelkov. Možnost kasneje redne zaposlitve. 342-466 ali osebno v butiku Max & Co, Glavni trg 1, Novo mesto, od 9. do 13. ure. 219

V OKREPČEVALNICI zaposlimo dekle in fanta s končano gostinsko šolo. 20-194. 220

KV AVTOMEHANIKA - trgovca v prodajni rezervnih delov v Brežicah zaposlimo. Sprejemamo pisne ponudbe 10 dni po objavi na naslov: SPC Molek, Partizanski trg 5, uprava, Metlika. 223

ISČEMO VARSTVO za enoletnega otroka na našem domu. 24-654. 232

PONUJAMO vam možnost dodatnega zaslužka na domu. Navodila dobite po pošti. Šifra: -DELO-. 240

SODELAVKO s srednjo izobrazbo v Krškem, z znanjem enega tujega jezika, zaposlimo na delovno mesto tajnice in komerciastke. (0608)33-042 ali (0609)623-810. 241

SODELAVCA strojne in elektrostroje s 3 do 5 leti prakse zaposlimo v Krškem. (0608)33-042 ali (0609)623-810. 242

PRIJAZNO in simpatično dekle dobi delo v urejeni gostilni. Hrana in stanovanje priskrbljena. (061)78-532, vsak dan razen nedelje in ponedeljka. 244

OKREPČEVALNICA SILVIA zaposli dekle za delo v strežbi s snažilko na Vel. Cikav 16, 24-788. 258

SOFERJE za razvoz pic zaposlimo. Po goj: lasten avto. 24-415 ali osebno v Halloalo, Drska, Novo mesto. 266

OBVEŠČAMO naročnike malih oglaš, da se mali oglas, ki presega 15 besed, **DOPLAČA**, in sicer vsaka nadaljnja beseda **100 SIT**.

Do lade brez denarja. Akcija prodaja vozil lada v januarju: Karavan — 32.900, Samara že do 34.500 SIT/-mesečno + darilo, Niva 1600 — 40.600,00 SIT/-mesečno.

Možen leasing. Dobava tako. Tel. 068/324-424.

Želite plasirati vaša finančna sredstva?
Garancije po vaših željah.
Pokličite nas, mi vam bomo pomagali!
(061) 1599-056 od 8. do 15. ure.

00852-17-266-690
00852-17-266-691
00852-17-266-692
00852-17-266-693
00852-17-266-694

POKLICI ME
00852-17-266-695
00852-17-266-696
00852-17-266-697
00852-17-266-698
00852-17-266-699

Želite najeti hipotekarni kredit, pa ne veste kako?
Pokličite nas, mi vam bomo pomagali do realizacije!
(061) 1597-270 do 8. do 15. ure.

ODPRAVITE plešavost za vedno! Lipohair - svetovni hit. (061) 57-18-75.

Avto GALANT
izpušne cevi
Ob potoku 10.
tel. (068) 322-643, 322-278

SALON RENATA
Nega in podaljševanje nohtov
Žensko frizerstvo
RENATA ŠTIH
tel. 068/28-138
Jedinstvica 18, Novo mesto

Zlatar
Zlatarstvo
Bartol
Novi trg
Novo mesto

nagrajuje vsako soboto!
Izžrebanci zadnje sobote v letu 1994
1. Vida Kren, Novo mesto
2. Nada Žarkovič, Črnomelj
3. Jože Krašovec, Straža

RADIATORJI
Izdelovanje ploščatih radiatorjev po 8000 SIT za tekoči material. Možnost vgraditve.
Tel.: (068) 65-407

Auto-hit

FORD
MONDEO 2.5i 6V 24V GT 52.100 DEM
MONDEO 1.8i CLX KLIMA 35.950 DEM
MONDEO 1.8TD CLX 38.950 DEM

DAEWOO
RACER BASE že od 19.269 DEM
RACER GSI že od 21.913 DEM

MITSUBISHI
ECLIPSE 2.0i GS 49.900 DEM
PAJERO 2.5 TDI LWB 50.000 DEM
KOMBI L300 2.5D 30.315 DEM

Kredit brez pologa R+15%.
Leasing polog 25%, doba 5 let.
Originalni rezervni deli in kvalitetne servisne storitve.
Ugodna ponudba zimskih avtoplaščev.

AVTO-HIT, Podbevkova 4, Novo mesto,
tel. 068/26-077

pogovori o družini
ob ponedeljkih od 18. do 20. ure
na telefonu 26-005

UMETNA GNOJILA
— REKLAMNA PONUDA

Podjetje GRAMAT GRIL, Dolenske Toplice, tel. 068/65-682, 65-695, fax. 65-454, numer gnojila:

NPK 15-15-15 1.302 SIT
NPK 7-20-20 1.450 SIT
NPK 8-26-26 1.570 SIT
KAN 1.060 SIT

Prometni davek je vračunan.
Nad 5 ton do 50 km daleč je dostava zastonj.
Plačilo ob prevzemu.

EMINENT d.o.o.
Dol. Kamence 61
68000 Novo mesto
tel./fax: 068/323-902
AVTOSALON HYUNDAI
Kandiljska 14, Novo mesto
tel.: 068/28-950

PE KRŠKO
CKŽ 51, Krško

tel.: 0608/22-950

PE Črnomelj

Belokranjska 16

tel.: 068/51-378

HYUNDAI accent

KANDIDAT ZA AVTOMOBIL LETA 1995

— ACCENT 1.3 S; 3V 17.500 DEM
— ACCENT 1.3 LS; 5V 18.900 DEM
— ACCENT 1.5 GLS; 4V 22.500 DEM

VISTA 21

išče trgovca in fotolaboranta — možnost priučitve. Pokličite na tel.: 068/321-719 ali se oglasite osebno na Koldovski 2a (nasproti železniške postaje v Bršljinu), Novo mesto.

DIMNIKARSTVO PRIMC

Črnomelj, sedaj tudi za občino METLIKA

Cenjenim strankam nudim:
— čiščenje kulin in dimovodnih naprav
— čiščenje vseh vrst kaminov
— kemično čiščenje peči
— strojno čiščenje peči
— izdaja soglasij

Se priporočam!

Dimnikarstvo Primc Jože, s.p.
ČRNOMELJ
Zelena pot 8
Tel.: 51-781

ADRIATIK d.o.o.

PRODAJA VOZIL
Smrečnikova 45 (vrtnarija)
Novo mesto
Tel./fax: 068/324-424
Mobitel: 0609/612-999

POSEBNA PONUDA
ROVER 114 GTI
cena samo 22.900 DEM
Kredit na 4 leta brez pologa!

Zaposlim delavca v ročni avtopralnici v Novem mestu.

PORTRET TEGA TEDNA

Sonja Zadnik

nemočnih, odrinjenih in zapuščenih ljudi. "Za novoletno obdarovanje 60-ih ljudi v naši krajevni skupnosti, ki šteje okoli 700 prebivalcev, smo od občine dobili le 15.000 tolarjev. Kaj naj bi s tem? Samo članarina nam ostane. Hvala bogu, da dobro sodelujemo s krajevno skupnostjo, sicer bi res bilo vse še težje."

Zalostna opaža, da med ljudmi občutek za toplo človeško pomoč sočloveku pojema. "Pred leti smo imeli 306 članov Rdečega križa, dan je članarino plačalo manj kot 200 naših krajanov; pa ni visoka, 500 tolarjev na družino ali 300 na člana. Morda je temu krivo tudi to, da pri teh obdarivah in pomočeh nekateri ne vidijo radi, da se spomnimo tudi kakšnega takega, ki si je v precejšnji merti sam krije svoje bede, se morda vdaja pijači ali, kot tu pravijo, je 'sončnik'. Strogo gledano imajo morda delno celo prav. A tu so otroci, ki niso nič krivi." In še nekaj je, kar se je kot tenka, a svetlikajoča se nitka vleko skozi vsa njena razmisljanja o solidarnosti, pomoči: bolje je, da se z novoletnim darilom spomnijo kakšnega več kot pa kakšnega manj. "Poleg vsega pa, saj pri tem ne gre za razkošna darila, za kakšno vrednost, mi si tega ne moremo niti ne bi hoteli privoščiti. Gre bolj za pozornost, da ti ljudje vidijo, da niso od vseh pozabljeni in zapuščeni, da živijo z nami in da jih imamo radi. Kdor ne doživi njihovega veselja in hvaležnosti ob takem obdarovanju, si ne more predstavljati, kaj to tem ljudem pomeni."

Delo pri Rdečem križu in sožitje do ljudi je v tej hiši očitno doma. Že Sonjina stara mama je v okviru pomoči Rdečega križa za bližnjo šolo na Lazah pekla kruh in ga vsak drugi dan v košu nosila v šolo. Sonjine mame se starejši ljudje spominjajo kot zelo ustrežljive in srčno dobre strežnice v bolnici. Sonja, ki je šla v službo s 15. leti starosti, je zadnjih 12 let telefonistka v novomeški bolnici, najmanj toliko časa pa je predsednica obdora Rdečega križa na Urših seilih, v katerem so same ženske.

"Najbolj sem srečna, če lahko komu kaj dobrega naredim ali mu pomagam. Še tako dobra potica meni nič ne pomeni, če sem sama."

ANDREJ BARTELJ

Prva nagrada je ostala v Novem mestu

Kdo so dobitniki nagrad novoletne nagradne križanke Dolenjskega lista

NOVO MESTO - Kljub kratkemu roku smo pravočasno prejeli v uredništvo 783 rešitev nagradne novoletne križanke, kar je nekaj manj kot leto poprej. Po majhnem številu napak in velikem številu rešitev sodeč, križanka ni bila pretirano težka.

Prva nagrada - 30.000 tolarjev ostane v Novem mestu, prejela pa jo bo **Milana Malenšek**, Prešernov trg 11, drugo - 20.000 tolarjev je žreb naklonil **Mariji Novak** z Lopate 28, p. Hinje v Suhem krajini, tretjo - 10.000 tolarjev pa **Albinu Markovič** iz Novega mesta, V brezov log 43.

Tolažilne knjižne nagrade bodo prejeli: **Karmen Žnidaršič** z Mirne, C. III. bataljona VDV 54, **Terezija Kralj** iz Kapličiča 3, p. Gradac, **Fanika Krajnc** Iz Trbovelj, Leninov trg 3, **Damjan Alešnik** iz Novega mesta, Mestne nijke 3, **Franc Mihelčič** iz Kranja, Ul. 1. avgusta 3, **Marija Aksentijevič** iz Novega mesta, Zalog 16, in **Ivan Zoran**, Novo mesto, Trdinova ulica 5 c.

Cestitamo!

Dve snežinki

Dve snežinki, malo potepinki izpod neba sta spustili se na tla.

Se prva sanjava v letu poigrava. Ko rahlo se dotakne tal, v snegu je bila kristal. Drugi svojo dlan sem ponudil v pristan. Na dlani je snežinka mala drobna kapljica postala.

Snežinke z Gorjancev

Izpod neba so priplesale v hladnem vetru snežinke male. Adijo! Dol z Gorjancev so hitele navrhante ljubke vse bele. Kot drobne vile so plesale mimo in nesle so pozdrave v dolino.

JURE MURN

Kostanjeviška jama postala večja!

Po 30-letnih prizadevanjih odkrili še 100 m neokrnjenega podzemnega sveta

KOSTANJEVICA - Kostanjeviški jamarji so si celih 30 let, od kar obstaja njihov klub, prizadevali odkriti kak nov pomembnejši del Kostanjeviške jame. Sedaj je jasno, da je jama večja.

5. januarja je namreč skupini šestih jamarjev uspelo prebiti ožino in odkriti okoli 100 metrov dolg, nedotaknjen podzemni svet. S tem so že znano jamo povečali za okoli eno petino.

SILVESTRSKA TROFEEJA - Ravno zadnji dan lanskega leta je moral na suho šesti kralj Krke. Pod jezom v Soteski mu je na kopno pomagal Toni Vidic, steklar iz Otočca. Zadnji sivec, ki so ga na območju ribiške družine Novo mesto - ta sega od Žužemberka do Mršeč vasi - ujeli lani, je tehtal 8,5 kg in meril 96 cm. Za vabo je Vidic uporabil klena. Sulca je čakal uro in pol, s pomočjo ribiškega čuvanja Franca Tičarja pa ga je suho vlekel cele pol ure.

V novembrovem so se jamarji odločili, da bodo raziskali ožino v predelu Mala jama, iz katere je bilo čututi preprih in ob poplavah slišati bučanje vode. Za razbitje ožine so potrebovali 6 akcij, skupaj je bilo vloženih 60 ur dela, kajti miniranje za to jamo ni primerno, saj je največja dolenska kraška jama specifična zaradi bližnje zajeta oziroma zbiralnika pitne vode, na katerega je priključenih več kot 20 okoliških vasi.

Najlepši novi del so jamarji imenovali po njihovem prvem predsedniku Martinu Boltesu, ki je umrl ravno na dan odkritja 5. januarja 1987. Na koncu Martinovih dvorancev, ki se lahko po lepotah postavi takoj za kapniško, je jezero, ki je verjetno povezano z že znanim jezerom v jami. Odkrite šestih jamarjev: Jožeta Moharja, Andreja Umetiča, Andreja Olovca, Mira Robka, Matije Pustoslemščka in Braneta Čuka, spada med največje raziskovalne dosežke v zgodovini kluba in potrjuje tradicije, da je Kostanjeviška jama še veliko dajša, kot jo poznamo. Kot domnevna predsednik Jamarskega kluba Kostanjeviča Brane Čuk, obstaja možnost, da je jama dolga 5 do 8 kilometrov, zato je pred jamarji še veliko dela. Do spomladi pa želijo nadaljevati z že začetim, saj obstajajo vsaj tri neposredne smeri, ki odpirajo širše možnosti v globine podzemnega sveta.

T. GAZVODA

Trije kralji voščili srečo

Miha, Gašper in Boltežar iz Drašičev so na svete tri kralje nadaljevali dolgoletno vaško tradicijo

METLIKA - Drašičani vedo povedati, da je po pripovedovanju prednikov v Drašičih pri Metliki že najmanj sto let navada, da hodijo na praznik svetih treh kraljev trije domačini, preoblečeni v Gašperja, Miha in Boltežarja, od hiše do hiše, pojejo nabožne pesmi, blagoslovijo hišo, zaželijo srečo in nad vrata zapišejo, da so obiskali domačijo. Ta "cahen" mora ostati do naslednjega prihoda treh kraljev, sicer pri hiši ni sreče in blagoslova. Tudi v jaslice položijo sreči tri kralje.

Ta navada se je torek v Drašičih ohranjala iz roda v rod, "kralji" pa so se menjavali. Letos so se na pohod odpravili Jože Stariba v vlogi Gašperja, Martin Simončič kot Miha in Stane Simončič kot Boltežar. Toda če so pretekla leta obhodili le vas, kar so lahko opravili v enem dnevu, so se

lani prvič odločili, da bodo odšli tudi v Metlico. Tako so sovaščane obiskali že na predvečer svetih treh kraljev, 6. decembra pa so hodili po Metlico. Odšli so v dom počitka, ki ga zaradi toplega sprejema vedno radi obiščejo, in so bili, seveda v drugačni vlogi, tudi za Miklavža. Prišli so v vrtec, obiskali krvodajalce v zdravstvenem domu pa številne prijatelje.

In kaj zahtevajo za plačilo? Pravijo, da so zelo skromni in da jih denar ne zanima. Navada pa je, da pri hiši, ki jo obiščejo, dobijo klobaso. Če je nimajo ravno ob obisku, pa se prileže tudi čez leto.

M. BEZEK-JAKŠE

SOBOTNI PLESI V DOLENJSKIH TOPLICAH

DOLENJSKE TOPLICE - V Zdravilišču prirejajo vsako soboto ob 20. uri ples s priznanimi hišnimi ansamblom Petra Finka in pevko Jožico. Na voljo so tudi vse dobre priznane topliške kuhinje.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Otroci in starši, ki imate kakršne koli težave, lahko poklicete na telefonsko številko 341-304 v četrtek med 18. in 20. uro. Na vaš klic bo čakala socialna delavka Mojca Papič.

TREBNJE - Na vprašanje otrok in odraslih odgovarjajo strokovnjaki vsak pondeljek med 7. in 8. uro ter 15. in 17. uro. Številka telefona je 44-293.

Halo, tukaj je bralec "Dolenjca"

Dede Mraz v Novem mestu še razburja ljudi - Letošnjih koledarjev Dolenjskega lista niso vsi prejeli - Kovačičev pes grize, trga hlačnice in strahuje ljudi

Dede Mraz z novoletnimi norji je za nami, odmevi na obdaritev v novomeški občini pa se še niso utišali. Novomeščanka se je pritožila, da njen otrok, rojen 1993, ni dobil ne vabila ne darila od dedka Mraza, tako kot še mnogi drugi ne, rojeni v zadnjih dveh letih. Pozanimala se je na Zvezni prijateljev mladine (ZPM), zakaj je bilo tako, in tam zvedela, da občina ni dala podatkov o otrocih, rojenih v omenjenem obdobju, na občini, kamor je tudi povprašala, pa so ji povedali, da ZPM sploh ni dala prošnje za podatke, saj bi sicer napisali priporočilo in bi podatke od republiškega statističnega zavoda dobili. Zanimajo, kje je pri tem izgovaranju resnica. Za odgovor smo povprašali organizatorja novoletnih prireditve Janeza Pavlina, ki je v imenu ZPM povedal, da so doslej vsako leto dobili imena otrok na Sekretariatu za notranje zadeve občine Novo mesto in te podatke plačali po 7 tolarjev za ime. Že lani pa jim je bilo rečeno, da jim imena posredujejo zadnjici. "Tako se je tudi zgodilo. Sodelavka ZPM Dragica Kmet se je že oktobra s pismeno prošnjo za seznam imen otrok, rojenih v obdobju 1988-1994, oglašila pri ge. Marini Terčovi na Sekretariatu za notranje zadeve in ta ji je odločno povedala, da omislo več pravi naslov. Napotila nas je na Sekretariat za družbeni razvoj, h. ge. Mariji Padovani, ki jo je Kmetova osebno obiskala. Tam je zvedela, da imen otrok nimaš in jih ne morejo posredovati ter da jih tudi sama, kadar take podatke potrebuje, ne more več dobiti, odkar velja Zakon o tajnosti osebnih podatkov," je povedal Pavlin.

M.S. iz Dolenjega Vrhopola se je pritožila nad ravnanjem zdravstvenega osebja v novomeškem zdravstvenem domu na praznični dan 2. januarja. Mož se je opekel na podplatu in ker v Sentjerneju ni bilo zdravnika, sta odšla v Novo mesto.

Zjutraj sta prišla in sta kljub temu da je bilo v začetku malo bolnikov, dolgo čakala, predno sta prišla na vrsto. V tem času se je nabralo veliko drugih bolnikov, med njimi tudi otrok. Vzdušje je postal neprijetno, slišati je bilo pike besede, da je treba zdravnično cepiti proti počasnosti in podobno. Ko sta prišla na vrsto, je bila zdravnica prijazna, napisala je napotnico za v bolnišnico, nista pa se na ne sestra spomnili, da bi na opeklino dali vsaj kakšno gazo ali povoj. Tako je Dolenjvrpolčanka iz koša pobrala staro obvezko, ki jo je tja odvrgla pred pregledom. Zunaj je bilo mrzlo in ni želela, da bi mož z golo nogo šel do bolnišnice. Sicer razume, da so bili v zdravstvenem domu zaradi gneče morda malo živčni, po drugi strani pa misli, da dovolj plačuje za zdravstveno varstvo, da bi lahko dali vsaj gazo na spreهد.

Lojze iz Krškega je povedal nekaj pikrih čez pošto Zabukovje nad Sevnico. Pravi, da se ljudje pritožujejo, ker pošta prihaja tako neredno. Zgodilo se je že, da poštarja tudi 14 dni ni bilo. Na zadnji lanski dan se je zgodil še tale primer. V Mrzli Planini je poštar pošto za 80-letno krajanko zatankil kar za hišna vrata, čeprav je ženica napisala opozorilo, da je pri posedi. Ko je prišla domov, so od pošte, v kateri je bil Dolenjski list, račun za elektriko in še nekaj drugih stvari, ostali le koščki raztrganega papirja. Domač pes je namreč poštem temeljito obdelal. Krajanji, za katere skrib zabukovska pošta, si želijo, da bi poštarji pokazali nekaj več posluha zanje.

Vlasta Stokanovič z Regrških Košenec v Novem mestu je v svojem in v imenu drugih sosedov postavila vprašanje za njihovega soseda v naselju Boštana Kovačiča, in sicer, kdaj bodo svojo nemško ovčarko začeli voditi na sprechod na vrvici, kot to delajo vsi vestni in dobrí gospodarji

psov, da ne bodo stanovalci, njihovi obiskovalci, poštarji, smetarji, raznalični časopisi in slučajni sprejalci stalna tarča njenih napadov. Nekaterim je pes že raztrgal hlače, nekatere obgrizel, mnoge pa prestrasil. Kovačičevi spuščajo psa na prostost, kadar si zmislijo, žival pa se obnaša, kot pač se.

Stokanovičeva sosedu predлага, naj naredi ograjen pesjak in na njem napišeta imenomogučnost. Nekateri pa nista v njem spuščena psa, če nima časa ali volje voditi ga na vrvici na sprehd.

Več naših naročnikov nas je poklicalo, ker niso dobili koledarja, med njimi tudi taki, ki že 40 let zveste prebirajo Dolenjski list, pa jim koledar na skrivosten način leto za letom izgine. En klic smo prejeli celo iz Nemčije. Vsem, ki so se oglašili in niso prejeli letosnjega enolinstega koledarja, ga bomo poslali, darilni koledar z Martinom Krpanom pa bodo naročniki v Sloveniji prejeli do konca tega meseca. Lojze Kopina iz Ljubljane, sicer doma iz okolice Šmarjeških Toplic, pa je sporočil, da je od srca hvaljezen za Krpanov koledar, ki ga je dobil z Dolenjskim listom.

"Tako lepo ste me presenetili in razvesili, da me nobena druga stvar ne bi tako. Kar verjeti nisem mogel. Res sem vam zelo hvaljezen za lepi koledar," je dejal.

G.M. iz Birčne vasi se je znašla pred nerešivo uganko. Rada gleda tv dnevnik in druge aktualne oddaje, a prav med temi oddajami ji pogosto odpove televizor, zmanjša glas, slika postane motna. Da bi bila stvar bolj skrivnostna, pa pravi, da v istem času nima problemov, če preklopila na hrvaške tv oddaje. Res je, da oddajnik na Trdinovem vrhu včasih za nekaj minut odpove, vendar popolnoma, izgubi glas in motni sliki pa najbrž botruje kaj drugega. Ker seveda ni nismo strokovnjaki za popravilo televizorjev, bo moral gospa poklicati serviserja.

MiM

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralcem. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žali, če bi radi kaj spremeniли, morda koga počivali, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, poklicete nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dalj kakšen nasvet, poskiali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefonski številki (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

V SPOMIN NA OBISK - Trije kralji iz Drašičev so podboje vrat vsake hiše, ki so jo obiskali, označili s kracicami svojih imen in letom obiska. Tako je bilo tudi v metliškem domu počitka (na fotografiji). Napis mora ostati do njihovega naslednjega obiska, če stanovalci želijo, da bosta v njihovih domovih vladala sreča in blagostanje. (Foto: M.B.-J.)

Z obeh strani Gor